

NAŠA REPUBLIKA

(Nadaljevanje s 1. strani)

la kot en mož. Celo kadar smo bili najbolj godrnjavi, nezadovoljni, ker ni bilo tega ali onega, ako je bilo treba zategniti pas, smo v trenutku pozabili na vse težave, brž ko je bila v nevarnosti naša republika.

Biti bogati — to pa ni samo stvar želja, hotenja. Sto zamujenih let ni mogoče kar tako preskočiti. Vsega, kar je bilo skritega, neizrabljenega v nedrjih zemlje, ni moč naenkrat odkriti. Treba je postaviti tovarne, zgraditi železnice, ceste. Za to je treba zbrati sredstva, veliko sredstev. Toda sredstev smo imeli malo, mnogo manj kot želja in hotenja.

In celo sami s seboj kot zmagovalci smo mislili, da nosimo svet in da je ni težave, da je ne bi z enim mahom presekali. Nato pa smo naenkrat ugotovili, da smo tudi sami sebi težava. Bili smo brez šol. Nismo imeli izkušenj v upravljanju države, tovarn, uradov. Morali smo se učiti kar med delom. Bili smo kot tisti, ki se med napadom na sovražnika šele učijo streljati. In smo se naučili, čeprav ne brez žrtev.

ZAKAJ NISMO PREJ POVZDIGNILI ČLOVEKA?

Nekoč mi je znanec rekel, da bi morali nadaljevati samoupravljanje pri zboru kočevskih odposlancev. Kaj je s tem mislil? Kljub vojni vihri je bilo v narodnoosvobodilnem gibanju ustvarjeno demokratično samoupravno ozračje. Ljudje so izvrševali ukaze, a so tudi sodelovali pri snovanju odločitev. Vodilni organi in funkcionarji so imeli posluš in probleme in interese ljudi. Potem pa...

Potem pa je prišel čas, ko v pomanjkanju vsega ni bilo mogoče demokratično razpravljati o tem, ali bo kmet dal pšenico ali jo bo pridržal zase. Ako smo hoteli preskočiti nekaj desetletij, v najkrajšem času postaviti nove tovarne, zgraditi nove železnice, odpreti nove šole, je bilo treba zbrati vsa možna sredstva — pogosto celo na silo. Kapitalizem je bilo mogoče odzvati tovarne samo z močjo prisile države. To nalogo je lahko izvedla le državna oblast, osredotočena v enem središču, z razpredeno mrežo zvestih izvrševalcev. To je bila druga faza revolucije, pogosto še ostrejša kot prva, z dobro organiziranimi četami vojakov — vojakov revolucije. Najprej je bilo treba oblast utrditi, usposobiti, pravzaprav na novo postaviti, da bi jo potem lahko prenašali na ljudi, na človeka, da bi sam sebi vladal.

Morda je bil samo videz, da smo v prvem obdobju pozabljali na človeka in omejili njegovo vlogo le na izvrševalca ukazov. To da za vsimi akcijami, najsi so se zdele še tako ostre ali celo krute, je stal interes delovnih ljudi, goreča želja voditeljev revolucije, da bi čimprej ustvarili

razmere, ko bodo delovni ljudje sami vladali svoje tovarne, ustanove, zadruge. Seveda — bile so tudi samovolje, posamezniki, ki so zlorabljali zaupanje, pozabili na človeka ali celo teptali njegovo dostojanstvo. Bili so taki primeri in vsi smo jih obsojali. Včasih smo jih hitro odkrili; nemalokrat smo potrebovali precej časa, preden se je izkazala krivica.

Da je interes človeka prvi, se je pokazalo takrat ko je vodstvo naše revolucije spoznalo, da postaja centralizirani državni aparat že nevarnost, da bo prerasel človeka in se spremenil iz njegovega orodja v orodje proti njemu. Naši voditelji, predvsem tovariš Tito, čeprav so bili tudi sami na čelu tega državnega, kruto centraliziranega aparata, so se ovedeli te nevarnosti, zato so razvili idejo samoupravljanja kot najuspešnejše sredstvo proti birokratizmu, za osvoboditev človeka. Leta 1950 je tovariš Tito podpisal zakon, katerega vsebino bi lahko povzeli v en sam kratek stavek — Tovarne delavcem!

TUDI SAMOUPRAVLJANJE NI GLADKO STEKLO

Ideja samoupravljanja in ideja nove Zveze komunistov sta začeli dobivati konkretno, otipljivo podobo prakse v razmerah, ko bil birokratizem še živ. V času, ko je samoupravljanje šele potrjevalo svojo vrednost, prestajalo neštete preizkušnje, ni bilo mogoče birokratskih težav naenkrat in s koreninami vred izravnati iz zemlje. To zemljo so predstavljali tudi nerazviti odnosi, mladi kolektivi, zastarele obrtniške tovarne, neenačkaten razvoj dežele itd. ko smo že mislili, da je birokratizem izgubil bitko, je ob vsaki prvi težavi spet dvignil glavo. Največkrat si ni upal odkrito napadati samoupravljanja, temveč ga je hotel »podminirati« s močjo ukvarjati. Tako, da mu je pripisoval »grehe« za težave v gospodarstvu, za vse napake in probleme družbe.

Samoupravljanje se je moralo najprej postaviti na svoje noge, da bi se lahko konkretno, na samo načelno, spopadlo z birokratizmom. Prej, dokler je bilo še šibko, ne dovolj razvito, za tak konkreten spopad še ni bilo sposobno. To nemoč smo čutili že nekaj let nazaj. Vedeli smo, da so celo v Zvezi komunistov in celo v vrhovnih birokratske sile, ki so proti samoupravljanju, za vračanje na staro, a obenem smo morali trpeti nekakšno koeksistenco birokratizma in samoupravljanja, sožitje dveh tako različnih, tako nasprotujočih si koncepcij. Zakaj? Zato, ker so tudi tisti, ki so bili za samoupravljanje, morali zavestno pristajati na nekatere čisto administrativne rešitve, denimo v gospodarskem sistemu. Če bi šli že pred leti na bolj ekonomske odnose, bi to lahko povzročilo velike težave. Stvari so morale objektivno dozoreti.

V tem obdobju je moralo samoupravljanje premagati prenekatero težavo. Nanj so se lepili ostanke administrativnega, centraliziranega sistema, ki so ga vlekli nazaj, potem pa so mu očitali krivdo za napake, probleme itd. Samoupravljanje je bilo kot mladenič, ki je prerasel

svojo otroško dobo, zdaj pa mora dokazovati, da je že sposoben samostojnega življenja in da ne potrebuje več strogega varstva staršev. Bilo je kot kmečki fant, ki prevzame kmetijo, oče bi pa rad, da bi še naprej gospodaril on. Ako je kaj narobe, mora sin poslušati očitke: »Če bi bilo po mojem...« V resnici je pogosto narobe prav zato, ker samoupravljalcev ne pustijo, da bi se postavili na svoje noge, ker se jim pod nogami preveč opletajo razni varuhi, botri, »trde roke« in podobni.

REFORMA JE OMOGOČILA POLITICNI SPOPAD Z BIROKRATIZMOM

Gospodarska reforma je odprla čiste račune. Prvi račun, ki ga je odprla, je bila zahteva po ekonomskih odnosih. Najprej je bilo treba sleči vsemogočno »dobrotnico« državo, da bi videli, kakšna je v resnici. Ugotovili smo, da je v njeni blaginji sicer dosti denarja, toda denarja, ki so ga ustvarili delovni kolektivi. Pokazalo se je, da je ta »dobrotnica« resda pomagala, dajala kredite brez vračila, sanirala, toda pogosto na račun pridnih kolektivov, ki so morali dati zato, ker so bili bolj pridni, bolj produktivni, da bi država lahko podarila tistim, ki so bili premalo produktivni, premalo pridni. Pri vsem tem je bilo najbolj žalostno to, da so bili prvi, resnični odnosi v nekakšni megli, tako da nihče ni vedel, ali daje ali dobi, ali je rentabilen ali pasiven.

Čisti računi v gospodarstvu so terjali, da se razprši megla tudi na drugih področjih. Ob tem se je pokazalo, da živi v taki megli tudi služba državne varnosti, organ, ki je sicer nujno potreben za boj proti sovražniku, toda mora biti v službi skupnosti in pod njenim nadzorom. Pokazalo se je, da tudi Zveza komunistov nosi na svojih plečih najrazličnejša nepotrebna bremena, balast, kot so birokratizem, dogmatizem, konservativna tradicija, kult takih ljudi, kot je bil Ranković in podobno. Tudi te račune je bilo treba spraviti na čisto.

To nalogo je opravil IV. plenum CK ZKJ na Brionih. Tam so odkrito priznali, da je bil v Zvezi komunistov nekakšen dualizem dveh koncepcij. To je povzročalo, da so programska načela pogosto ostajala neizpolnjena, kajti nosilci birokratskih težav in vrhovnih Zveze komunistov si niso preveč prizadevali, da bi izvajali sklepe VIII. kongresa ZKJ in druge odločitve glede nadaljnega razvijanja samoupravljanja in prilaganja vloge Zveze komunistov novim razmeram v družbi.

O VRACANJU SVOBODE ČLOVEKU

Pravimo, da je odtujitev človeka, njegova nesvoboda v tem, ker se razne institucije, kot je, denimo, država, oddvojijo od njega in se mu predstavijo kot nekakšna sila, od katere je slepo odvisen. Vračanje svobode človeku je v tem, da se odvadimo misliti, češ da je nekdo, neodvisno od nas, ki bo vse uredil, skrbel za naše plače, za surovine, za kulturo in drugo. Odvaditi se je tre-

ba misliti, da smo mi zato, da delamo, država je pa tista, ki nam bo dala kar potrebujemo. Ako nam bo dala premalo, bomo protestirali. Če bomo zahtevali preveč, nas bo s silo prisilila k pokorščini.

Zdaj gre za to, da se sami organiziramo in sami urejamo svoje zadeve. Človek ima večjo svobodo, a tudi večjo odgovornost. Kar je prej delila država, mora sedaj deliti on sam; razdeli samo toliko, kolikor je ustvaril. Drugače ne more biti. Sredstev ni manj. Če smo dali kulturi premalo, potem smo dali drugam preveč. To je naš račun.

Imamo delavske svete, upravne odbore, poravnalne svete in druge samoupravne organe. Če nas drugi kandidirajo, smo krivi sami. Ako je obveljala samo direktorjeva, je kriv delavski svet, ki je molče, z dviganjem rok sprejel tisto, kar mu je bilo predlagano. Zakaj se samovoljni odločitvi ni postavil po robu? Zakaj ne zahteva, da sam deli sredstva in da kolektivno ne reže kruh drugi? Zakaj, zakaj... veliko je takih »zakajev«, na katere mora odgovoriti vsak sam.

Pravimo, da so predpisi preveč zapleteni, da je preveč zakonov, da je ta in ta uredba krivična itd. Zakaj jih ne spremenimo? Mehanizem samoupravljanja nam to omogoča.

Pravimo, da poslanca ni med volivce, da le redko spregovori v skupščini, da ne prisluhne težnjam volivcem itd. Zakaj ga ne odpokličemo?

Pravimo, da ustvarjamo premajhen dohodek, ker je organizacija dela slaba, ker nimamo strokovnjakov itd. Zakaj ne terjamo od služb v podjetju, da pripravijo načrt nove organizacije? Zakaj ne razpišemo mesta za strokovnjake?

In tako dalje. Še tisoč takih zakajev!

Samoupravljanje je že porastlo, ne potrebuje več roke varuha, samo mora hoditi. In samoupravljalec ne sme čakati, da mu bodo podeljevali patente pravice. Pravico si mora ustvarjati sam — vsak dan, v konkretni samoupravljavski praksi. Obenem mora vedeti, da se bo njegova pravica, pravica upravljanja, pravica do plodov dela razvijala v sozmerju z njegovo odgovornostjo, z odgovornostjo do tovariša, do družbe, do dela.

Do sem je prišla naša republika. In naprej? Naprej se krepkeje po poti samoupravljanja, delitve po delu, po poti osvobajanja človeka, da bo, kot pravimo, sam svoje sreče kovač.

FRANCE MIHALOVČAN

Prispela pošiljka potnih listov

Pred kratkim je prispela na urad za potne liste v Novem mestu večja pošiljka novih potnih listov. Zdaj jih bodo lahko dobili vsi, ki so zanje prasil pred mesecem ali še prej. Od 11. oktobra do teh dni so prebivalci novošolske občine vložili 360 prošenj za izdajo novih potnih listov. Večina teh ni mogla potovati v tujino, ker je urad dobil 29. oktobra le 100 novih potnih dovoljenj. Kdor je hotel za dan mrtvih v zamestvo, so mu izjemoma podaljšali stari potni list.

Božidar Jakac: POSLUSALCI, Kočevje 1943

Skupščinski sistem v razpravi

Organizacije SZDL in občinske skupščine na našem področju pripravljajo razprave o dosedanjem delu skupščin, odbornikov in poslancev, kar naj bi bilo v pomoč pri oblikovanju meril v evidentiranju kandidatov, kandidiranju in volitvah polovice odbornikov in poslancev v predstavniška telesa občin, republike in zveze.

Iz dosedanjih razprav se da sklepati, da so skupščine opravičile trditve, da so res družbenopolitične skupnosti. Zadovoljili so tudi odborniki in poslanci.

Odbornik se čisto znajde »med dvema ognjema« — med volivci in občinsko skupščino, ker oboji od njega veliko zahtevajo. Odbornikova naloga ni lahka in neodgovorna. Eni jo sicer opravijo »rutinersko«, drugi pa si z vsemi močmi prizadevajo, da bi bili kar najbolj vestni. Ne da se trditi, da lahko odbornik v skupščini sodeluje in odgovorno glasuje, ne da bi bil s problemi seznanjen. Zastavlja se vprašanje, ali mu to lahko daje skupščinsko gradivo, čeprav je skrbno pripravljeno. Zgodi se, da odbornik zaradi pomanjkanja časa občinskega gradiva niti

ne prelista. Tako stanje kar kliče po tem, da bi morali pritegniti k sodelovanju strokovnjake zunaj skupščine, ker bi njihova razprava odbornikom gotovo pomagala, da bi si pridobili lastno sodbo o tem in onem in tako seznanjeni tudi odgovorneje glasovali.

Marsikaj dokazuje, da smo pri izbiri ljudi, ki bi naj bili odborniki, premalo kritični, premalo skrbimo, da bi izbrali kar najbolj razgledane kandidata. Odbornik bi ne smel imeti občutka, da plava med čerema, marveč v mirnem morju. Če bo dobil pri volivcih in predstavnikih političnih organizacij primerno pomoč, ne bo težav. Če bodo to vedeli tudi novi kanž didati, bodo z lažjim srcem podpisali svojo kandidaturo. SLAVKO DOKL

Jugoslovansko

Letošnja rekordna letina in občutno povečanje tržnih presežkov ugodno vplivajo na stalnejšo proizvodnjo in promet s kmetijskimi pridelki, na večji izvoz in dvig življenjskega standarda; to pa v bistvu pomeni uredničenje namenov gospodarske reforme. Te ugotovitve, izražene v uradnih dokumentih zvezne uprave, so bile sprejete tudi v razpravljanju v skupščini. Dopolnjene so samo še z zahtevami o čim urnejšem izvajanju dopolnilnih, že prej pripravljenih odločb za popolnejšo izkoriščanje proizvodnih možnosti, posebno na zasebnih posestvih.

Okoli 670 kilogramov žita na državljana

Uradna statistika in cenitve govore o do sedaj največji kmetijski proizvodnji, da je večja od doslej najboljše iz 1959. leta za okoli 13 odstotkov, medtem ko je v primerjavi z ono iz 1955 celo za polovico večja. Pšenice in koruze smo to leto pridelali okoli 12,7 milijonov ton; toliko smo planirali, da jo bomo pridelali l. 1970, v zadnjem letu srednjeročnega plana. Rekordni pridelek pšenice smo dobili na površini, ki je za 10 odstotkov manjša od one v letu 1965. Do polovice avgusta smo odkupili dvakrat več pšenice kakor v istem času lani, čeprav je bilo veliko težav s kreditiranjem odkupa in posebno še z usklajenjem poljedelskih pridelkov.

Zaradi velikega pridelka tovarne sladkorja podaljšujejo rok predelave, tovarne olja pa niso sposobne predelati nad 50.000 ton semena sončnih rož. Podobno je tudi z nekaterimi vrstami zelenjave in sadja in velika je ponudba mleka in kuretine. Zmanj-

Dve desetletji gospodarstva

Piše Ludvik Golob,
zvezni ljudski poslanec

Kamorkoli se ozremo po naši domovini, povsod opazimo velik napredek v družbenem in gospodarskem razvoju, katerega smo dosegli v povojnem času. — Prva leta po osvoboditvi so predstavljala za gospodarsko življenje Jugoslavije posebna obeležja razvoja, kajti vsi naporji so bili usmerjeni v premagovanje podedovane gospodarske zaostalosti in v ustvarjanje osnovnih pogojev za zavarovanje nacionalne neodvisnosti. Da bi uresničili zastavljene naloge, so bili sprejeti osnovni načrti ekonomske politike; zahtevali so, da usmerimo vse sile kar najbolj v industrializacijo dežele.

V posameznih obdobjih našega razvoja smo morali premagovati tudi izredno velike težave, ki so nam jih povzročale naravne nesreče: velike suše, poplave, potresi itd., kakor tudi izredno težki mednarodni pogoji, ki jih je takrat narekoval položaj. Prav zaradi tega smo lahko še posebno ponosni na dosežene uspehe, ki se kažejo v stopnji razvitosti proizvajalnih sil. Se posebno velja poudariti, da je zelo široko razvita materialna osnova v bazični industriji pomagala našemu gospodarstvu doseči tisto stopnjo v razvoju, ki omogoča, da se lahko vključimo v mednarodno delitev dela.

Tak napredek je bil pogojen predvsem z dejstvom, da obstaja v Jugoslaviji socialistični sistem, ki je osnovna gonilna sila družbenega in gospodarskega razvoja.

V zgodovini delavskega gibanja in borb za zmago socializma v Jugoslaviji je bilo leto 1951 eno izmed najpomembnejših. V Jugoslaviji je socializem napravil nov, velik korak naprej. Ustanovitev delavskih svetov je bil seveda le prvi, čeprav na zunanji najbolj viden ukrep, kateremu je sledil dolgoročni proces ustreznih reform na vseh področjih gospodarskega in družbenega življenja. Socialistični družbeni odnosi, pogojeni s sistemom samoupravljanja, dajejo tudi osnovne spodbude za razvoj proizvajalnih sil; to je tudi omogočilo izredno intenzivno stopnjo rasti gospodarskega in družbenega napredka.

Nekaj zanimivih primerjav: NEKOČ — DANES...

Da bi si ustvarili vsaj približno sliko gospodarskega napredka, si moramo odgovoriti na vprašanje, na kakšni razvojni stopnji je bila predvojna Jugoslavija v primerjavi z industrijsko razvitiimi deželami na Zahodu.

V proizvodnji električne energije je bila stara Jugoslavija v zelo nezavidljivem položaju. Tako so leta 1939 proizvedli na prebivalca v Jugoslaviji komaj 71 kWh električne energije, v istem času pa v Avstriji 445, Italiji 360 kWh itd. Danes proizvedemo v Jugoslaviji na prebivalca že 776 kWh elektrike.

V proizvodnji premoga je bila Jugoslavija pred Italijo in Švedsko pač zato, ker te dežele nimajo skoraj nobenih zalog premoga. Tako so

leta 1939 nakopali na prebivalca v Jugoslaviji 0,39 kg premoga, v Avstriji 0,55 kg in v Italiji 0,07 kg; danes ga nakopljemo v Jugoslaviji 1,59 kilograma.

Predvojna Jugoslavija ni imela razvite nafte industrije. Dve leti pred vojno so v Jugoslaviji načrpali in predelali na prebivalca 0,07 kg surove nafte, v Avstriji pa 8,8 kilograma in v Italiji 0,23 kg. Danes načrpamo pri nas že 103 kg surove nafte na prebivalca.

Surovega jekla je stara Jugoslavija proizvedla skupaj 227.000 ton, tako da je prišlo leta 1938 na prebivalca v Jugoslaviji 15 kg jekla, v Avstriji 99,5 kg in v Italiji 55 kg. Danes odpade na Jugoslavo- na že 88,45 kg surovega jekla.

Ce pogledamo še proizvodnjo barvnih kovin na prebi-

valca v kg, dobimo takle podatke (prva številka velja za leto 1939, druga za leto 1965): aluminij 0,11 kg — 2,40 kg; baker 2,68 kg — 2,80 kg; svinec 0,68 kg — 5,75 kg; cink 0,32 kg — 2,30 kg. Proizvodnja barvnih kovin se je torej znatno povečala. Naša dežela razpolaga z vsemi glavnimi barvastimi kovinami. Tudi tu imamo očitno gospodarsko prednost, kar nam spet olajšuje pogoje za večji izvoz raznih industrijskih izdelkov.

Ceprav je bila stara Jugoslavija izrazita kmetijska dežela, je zelo malo naredila za razvoj kmetijstva. Proizvodnja umetnih gnojil je bila na zelo nizki stopnji. Tako so v Jugoslaviji leta 1938/39 izdelali 8000 ton dušičnih gnojil, v Avstriji 1500 ton, v Italiji pa 109.000 ton. Zdaj izdelamo teh gnojil na leto že 451.000

ton. Se slabše je bilo s proizvodnjo fosfornih gnojil.

Se bi lahko našteval in primerjal posamezne odnose v industrijski proizvodnji in gospodarski dejavnosti drugih področij, vendar menim, da nam že teh nekaj primerov dovolj zgornjo potrjuje, kako veličastni uspehi so bili doseženi v gospodarski izgradnji naše domovine v povojni dobi.

Uspehi regionalnega razvoja

Razvoj Jugoslavije kot celote je bil v preteklem razdobju zelo dinamičen; omogočil nam je hiter razvoj gospodarstva in življenjske ravni. Hitrost razvoja in dosežena stopnja gospodarske razvitosti kot življenjske ravni je na posameznih področjih seveda različna. Vmes so posledice posebnih pogojev za razvoj posameznih področij in smeri razvoja dežele glede na posamezne razvojne stopnje.

Politika razvoja je bila usmerjena tako, da bi se gospodarski potencial na vseh področjih kar najbolj aktiviziral in da bi tako postopoma zmanjševali velike razlike v stopnji razvitosti širših področij. Z dosežanim razvojem je že dosežen tako kvalitativen kakor tudi kvantitativen napredek manj razvitih področij, s tem pa so tudi ustvarjeni pogoji za nadaljnji napredek teh področij.

Delovna sila in storilnost

Politika zaposlovanja ni bila vedno dovolj učinkovita glede na porast produktivnosti dela, družbenega proizvoda in narodnega dohodka. Ce primerjamo povečanje narodnega dohodka v odnosu na število zaposlenih, nam de-

lovna storilnost ne kaže povsem ugodnega rezultata. Vse do leta 1962 je prevladovala udeležba novo zaposlenih v porastu družbenega proizvoda in narodnega dohodka. V zadnjih štirih letih je ta odnos drugačen: intenzivnost rasti narodnega dohodka na podlagi produktivnosti dela je večja, manj pa je odvisna od osnove novo zaposlenih.

Lani smo, na primer, dosegli družbeni proizvod s stopnjo 5,4; pri tem se je število zaposlenih povečalo le za 1,4 odst., produktivnost pa za 4 odst. Po oceni za leto 1966: družbeni proizvod 7,3, zaposlenost pa se bo zmanjšala za 2,4 odst., tako da je zabeležena produktivnost z 9,9 odst.

Spremembe v ekonomski strukturi prebivalstva

Velik obseg investicij je omogočil zelo razgibano rast novo zaposlenih, kar je vplivalo na spremembo ekonomske strukture aktivnega prebivalstva. Po hitrosti dinamike zmanjševanja števila zaposlenih v primarnih dejavnostih se uvršča Jugoslavija med dežele, kjer je ta proces potekal zelo hitro. Ce pogledamo število zaposlenih v družbenem sektorju gospodarstva, ugotovimo, da se je tu povečalo število zaposlenih za približno milijon in pol (na leto povprečno za 125.000), število na novo zaposlenih v negospodarskih dejavnostih pa za približno 336.000 (na leto povprečno za 27.000). V istem času se je aktivno prebivalstvo povečalo na leto povprečno za 72.000 oseb. Vidimo torej, da je zaposlovanje preseglo dinamiko prirasta aktivnega prebivalstva, kar je povzročilo spremembe v ekonomski strukturi prebivalstva.

Vključevanje v mednarodno delitev dela je v glavnem spreminjalo dinamiko razvoja našega gospodarstva. Treba pa je naglastiti, da so razvojne potrebe gospodarstva zahtevale stalno več kot pa je bilo možno za vključevanje v mednarodno delitev dela.

Povprečna letna stopnja rasti izvoza na svetu za čas od 1954—1964 znaša 7 odst., v zahodnoevropskih deželah 8,7 odst., v vzhodnoevropskih deželah 10,7 odst., v deželah v razvoju pa 3,6 odst. Naša dežela je v istem času dosegla stopnjo rasti izvoza blaga in uslug s 15 odst.! Približno tako gibanje smo dosegli tudi pri uvozu. Spremenila se je tudi struktura blagovnega izvoza; del kmetijskih proizvodov je izpadel, na drugi strani pa je naraščal izvoz kvalitetnejših vrst blaga — višje stopnje predelave (oprema, trajne potrošne dobrine, proizvodi elektroindustrije itd.). Taka struktura izvoza je prav gotovo odraz višje stopnje razvitosti jugoslovanskega gospodarstva.

Turizem — naša velika bodočnost

Zadnja leta je čedalje pomembnejši mednarodni turizem, saj imamo za to dejavnost odlične pogoje za razvoj. Ne smemo pozabiti, da se naša dežela nahaja v mediteranskem bazenu, kjer je zgoščen velik del svetovnega, še posebno pa evropskega turističnega prometa. Turistični promet v Jugoslaviji stalno narašča, saj smo dosegli lani že 38,5 milijona nočitev, letos pa bomo po dosedanjih ocenah ustvarili približno 150 milijonov dolarjev deviznega priliva prav iz te dejavnosti. V evropskem turističnem prometu smo danes udeleženi s približno 2,5 odstotka, pri tem pa ocenjujemo, da izkoriščamo še vedno komaj 15—20 odst. razpoložljivih naravnih pogojev!

Razen pomena, ki ga ima turizem v gospodarskih odnosih s tujino, ne smemo podcenjevati njegovega vpliva, ki spodbudno deluje na razvoj drugih gospodarskih dejavnosti. Objektiva ovira, da se turizem že doslej ni hitreje razvijal, je v slaborazvitih zmogljivostih gostinstva, v slabši povezanosti z modernimi cestami, nerazviti trgovini itd. Tu nas čaka v bodoče še veliko nalog.

Razveseljiva rast narodnega dohodka...

S pomočjo narodnega dohodka lahko lepo pokažemo učinek gospodarske izgradnje in gospodarsko moč neke dežele. Leta 1947 smo presegli narodni dohodek iz leta 1939 za 0,2 odst. V povojnih letih pa je naš narodni dohodek v primerjavi z drugimi državami zelo hitro naraščal, zlasti še v času po uveljavitvi delavskega samoupravljanja.

Narodni dohodek je glede na predvojni čas zdaj trikrat večji. Povprečna stopnja rasti v času 1948—1964 znaša 7,1 odst.

Značilni za dosedanji razvoj so zelo napeti odnosi v osnovni razdelitvi narodnega dohodka. Prednost je imela investicijska potrošnja, s tem pa se je relativno zmanjševal porast življenjske ravni, posebej še osebne potrošnje. Tako stanje v odnosih delitve narodnega dohodka je povzročalo tudi nestabilnost tržišča, pojavljala se je inflacija in strukturna neskladnost v razvoju posameznih proizvodnih področij.

... vendar poslej s tehtnejšo delitvijo!

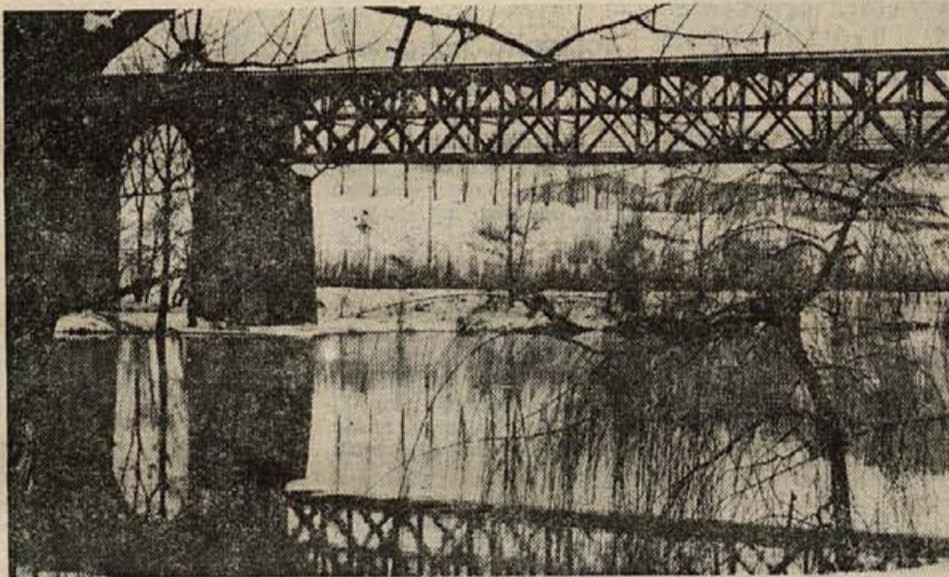
Eno izmed osrednjih vprašanj, ki jih je bilo treba rešiti ob sprejemu gospodarske reforme, je bilo tudi naslednje: pogoje za gospodarjenje je treba postaviti tako, da bo z dobro ekonomsko politiko v bodoče mogoča taka delitev narodnega dohodka, ki bo delovala na vsakem družbeni razvoj in stabilnost trga. Od pravičnega odnosa v delitvi narodnega dohodka med akumulacijo in potrošnjo so odvisni tudi pogoji za racionalno izkoriščanje vseh proizvodnih čimteljev in za ustvarjanje ustreznih pogojev dela v vseh dejavnostih. Gospodarska reforma je sprožila vrsto novih kvalitativnih tokov. Ena izmed osnovnih strateških točk naše razvojne politike je vgrajevanje kvalitativnih čimteljev v proces rasti gospodarstva. To pomeni: povečati moramo produktivnost dela in se usmeriti k splošni intenzifikaciji gospodarjenja. Na teh predvidevanjih je izdelan tudi srednjeročni plan družbenega razvoja do leta 1970. Plan usmerja proizvodnjo in osnovno razdelitev s tako strukturo investicij, ki postavlja v ospredje intenzifikacijo proizvodnje s pogojem modernizacije in rekonstrukcije sedanjih kapacitet.

Vse to pa smo dosegli v rekordno kratkem času

Gospodarsko aktivnost v času po reformi označujejo predvsem: umirjeno gibanje potrošnje, umirjena rast industrijske proizvodnje, prometa, visoka kmetijska proizvodnja, večja ponudba od povpraševanja na trgu kmetijskih pridelkov ter hitrejša rast produktivnosti dela ob manjši stopnji zaposlovanja. Umirjenejša domača potrošnja je omogočila povečanje zaloga gotovih proizvodov in hitrejšo naraščanje izvoza z izboljšano regionalno strukturo glede na odnosa doseženega izvoza med vzhodnimi in zahodnimi tržišči. To pomeni velik uspeh za plačilno bilanco naše dežele. Pokazalo se je, da je mogoče povečati izvoz tudi brez posebnih subvencij in brez pretirane carinske zaščite.

Vsi ti uspehi so zelo ugodni, dosegli pa smo jih v rekordnem času. Z novim letom bodo sprejete zelo pomembne spremembe v našem sistemu. Mednje spada zunanje-devizni in plačilni režim, spremembe v denarno kreditnem sistemu, sistemu cen itd.

- Skratka: pričena se pro-
- ces, da bi dosegli dolgo-
- ročne kvalitete spremem-
- be v gospodarskem siste-
- mu, ki smo jih uvedli z
- reformo in katerih uresni-
- čitev bo zahtevala naj-
- večje napore vseh delovnih
- ljudi. Ta trud bo bogato
- poplačan z dvigom realne
- življenjske ravni — to pa
- je tudi velika prednost in
- in namen socialističnega
- družbenega sistema.

V ZRCALU KRKE. V novozapadlem snegu je tudi novomeška Loka dobila drugo podobo. Zelezniški most in vrbe se ogledujejo v mirni površini reke. (Foto: Vili Videnič, tretja nagrada za fotografijo tedna, ORWO 18 5,6/60)

kmetijstvo danes in jutri

šanje proizvodnje je zabeleženo samo v svinjereji, ker se je ta znašla v neugodnem položaju po reformi.

Marže v rodovitni letini

Visoka proizvodnja mora vplivati tudi na cene poljedelskih in prehrabnih proizvodov. Mnenja pa smo, da je način oblikovanja cen v trgovini na veliko in na drobno, ki so jih z maržo vred postavljale občinske skupščine, negativno vplival na prilaganje cen dejanskim pogojem na tržišču. Sodimo, da v rodovitni letini postavljene marže ne spodbujajo trgovine k večjemu prometu. V zvezni skupščini so predlagali, naj posebej proučijo to vprašanje.

Cene nekaterih proizvodov pa vendarle polagoma padajo. Tako na primer koruzi, ki je v preteklem letu dosegla ceno okoli 80 Sdin za kilogram, ki je močno nad povprečjem, predvidenim z reformo.

Kaj pričakujemo v prihodnjem letu?

Pri ocenjevanju razvojnih možnosti l. 1967 načrtovalci niso računali s tako ugodnimi klimatskimi razmerami. Zato je predvidena za 4 do 5 odstotkov manjša proizvodnja kot v tem letu.

Skupščinski odbor za poljedelstvo pa je mnenja, da so načrtovalci pretiravali pomen klimatskih razmer, in poudarja, da bo pridelek lahko tudi večji, če bomo storili potrebne ukrepe. Podobnega mnenja je tudi svet za poljedelstvo zvezne gospodarske zbornice, ki primerja 1966. leto z letom 1959, po katerem je prišlo do naglega preobrata v poljedelstvu, ker se je več vanj vlagalo, uvedene so bile nove sorte, izboljšali smo agrotehniko in podobno. Svet je celo

mnenja, da so dani vsi pogoji, da se tudi v prihodnjih letih doseže letošnja raven.

Te ocene poslancev in članov Sveta so se pokazale kot realne. Tako je na primer tudi predvideno, da bomo to jesen posejali pšenico na dveh milijonih hektarjev orne zemlje, kar je za 200.000 ha več kakor prejšnjo jesen. Razen tega je tudi večje zanimanje za mineralna gnojila in računamo, da jih bomo porabili za 43 odstotkov več kakor prejšnjo jesen.

Novi ukrepi

Splošno mnenje je, da je potrebno storiti vse potrebne ukrepe, da se poveča proizvodnja in ustali tržišče s poljedelskimi proizvodi. Eden od teh je tudi nadaljnje ustvarjanje rezerve pridelkov. Predvideni so tudi predpisi o ekonomskem usmerjanju sredstev zasebnih proizvajalcev v proizvodnjo in združevanje s svobodnimi sredstvi združenih organizacij. Pričakujemo tudi ostrejšje pogoje pri izvajanju agrotehničnega minimuma pri obdelovanju zemlje. Predvideno je izboljšanje kreditiranja poljedelstva, posebno v kooperaciji.

Pretresli bomo možnost razširitve sistema zagotavljenih cen za živino kakor tudi na dobavo zasebnim proizvajalcem izven kooperacije. Poskrbeli bomo tudi, da se svobodno izoblikujejo cene govejega mesa na domačem tržišču. Prevladuje mnenje, da letošnja dobra letina omogoča pristop k svobodnemu izoblikovanju cen, kakor jih zahteva tržišče za vse proizvode poljedelske in prehrabne industrije, z izjemo kruha in sladkorja.

Stevan Starčević

Več blaga, boljša izbira

Od prvega januarja prihodnjega leta, ko bo stopila v veljavo delna sprostitev uvoza, bo zadoščalo, da uvoznik pride v banko z odgovarjajočimi denarnimi sredstvi v dinarjih (ali pa z obdobjem kreditom), pa bo dobil devize brez kakršnega koli postopka, ki jih bo uporabil za popolnoma svobodni uvoz vrste proizvodov. To je dejansko najenostavnejši odgovor na vprašanje, kaj pomeni sprostitev uvoza.

Za sedaj je težko predvideti, koliko proizvodov bo obsegala ta sprostitev; gotovo pa je, da bo ta obseg sprostite vseboval najmanj 16 odstotkov skupnega jugoslovanskega uvoza. Če temu dodamo še različne predme-

te, za katere velja pogojni svobodni uvoz, tedaj bo s to sprostitvijo zaobseženih blizu 50 odstotkov jugoslovanskega uvoza.

Nedvomno bo jugoslovanski potrošnik sprejel ukrepe o sprostitvi uvoza brez vsakršnega ugovaranja, kajti to zanj pomeni več in raznovrstnejšega uvoženega blaga na domačem tržišču. Tako bomo letos uvozili za približno 150 milijonov dolarjev blaga za široko potrošnjo, kar je veliko več kakor prej; je pa to kljub vsemu le okoli 6 odstotkov od skupne količine blaga na domačem trgu. Toda že prihodnje leto, bo porabljenih 250 milijonov dolarjev za uvoz blaga za široko potrošnjo.

Zadnji ukrep bo tožba!

Izvršilni organ pri skupščini socialnega zavarovanja kmetov v Novem mestu zahteva prisilno izterjavo obveznosti do sklada

Izvršilni odbor pri skupščini komunalne skupnosti socialnega zavarovanja kmetov v Novem mestu je 28. oktobra zahteval, da morajo vrniti zdravstvene izkaznice vsi tisti, ki uživajo kmečko zavarovanje, nimajo pa predpisanih obveznosti za to vrsto zavarovanja.

Zatem je sklenil občinskim upravam za dohodke priporočiti, naj bi izterjale vse zaostale obveznosti zavarovancev do sklada za zdravstveno zavarovanje kmetov. Če ne bodo pobrani letošnji prispevki, ne bo možno v leto 1967 uvesti izrednega prispevka, to pa bi pomenilo, da je zašel sklad v brezizhodnost.

Ko se je izvršilni organ skupščine kmečkih zavarovancev zavzemal, naj se prispevki dosledno izterjajo, je imel v mislih tudi neplačane občinske in republiške obveznosti.

Republiški sekretariat za socialno varstvo je bil ob koncu oktobra novomeškemu skladu dolžan že 42.000.000 S din, oziroma te vsote ni plačal za zdravstveno varstvo kmetov — borcevo.

Izvršilni odbor je sklenil določiti čas počakati. Če pa republiških sredstev tudi potem ne bo, bo sklad kmeč-

kega zavarovanja od sekretariata dolg iztožil.

Jarnovič in Pirc predsedujeta

27. oktobra se je v Novem mestu sestala skupščina komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev in med drugim izvolila nove upravne organe.

Za predsednika je bil izvoljen Ciril Jarnovič, računovodja trgovskega podjetja STANDARD, za njegovega namestnika oziroma za podpredsednika pa (znova) upokojenec Tone Pirc.

V novem izvršilnem odboru je polovica starih in polovica novih članov skupščine. Sestavljajo ga: inž. Edo Tavčar, Joža Miklič, Tone Pirc, Franc Kump, Jožica Ponikvar, Anton Sever, Lojze Stariha, Rajko Skočir, dr. Mi-

Ze nekaj let je slišati glasove, da je španski general Franco, ki je na vladi že 27 let, svoje opravil in da se bo moral slejkoprej posloviti od španskega političnega življenja. Nekateri komentatorji svetovnih časopisov vidijo prav v spremembah, ki jih Španija doživlja zadnje čase, znamenje, da se namerava Franco umakniti ali pa vsaj zagotoviti, da se bi sedanja oblast njegove falange obdržala tudi po njegovi smrti. Sedaj je namreč star 74 let.

Kaj se pravzaprav dogaja v španskem političnem življenju? Vnanji znaki so sprememba tiskovnega zakona, s katerim je ukinjena prejšnja stroga cenzura ter zamenjana z milejšo. Sedaj so medne stavke dovoljene, vsem ko je bila prej vsaka prepovedana in so voditelje stavk redno postavili pred sodišča. Prenesli so tudi pristojnosti vojaških sodišč na nova sodišča za javni red, ki izrekajo proti demonstrantom milejše kazni. Prav te dni pa so pripravili predlog ustavnih sprememb, po katerih naj bi si predsednik republike in predsednik vlade delila oblast. Ni pa še povsem jasno, kakšen naj bi bil novi predsedniški sistem v Španiji, bo morda po francoskem vzgladu ali pa po kakšnem drugem na Zahodu. Zazdaj je jasno le to, da bo Franco ta predlog predložil nekakšni »lordski« zbornici, ki jo sestavljajo plemiči in ki jih je do sledj imenoval Franco, v prihodnje pa naj bi jih 100 od skupnih 600 članov te zbornice — cortes imenoval plemiške družine. Predvideno je tudi, naj bi vse te predloge za spremembo ustavne ureditve špan-

ske države izglasovali z ljudskim referendumom, kar je čisto nekaj novega v španskem političnem življenju. In končno je Franco objavil tudi amestijo za vse udeležence državljanske vojne na strani republikancev, o čemer je naš list že poročal.

Seveda se samo po sebi postavlja vprašanje, odkod nenadoma takšna »demokracija« v nenašpanskega diktatorja? Predvsem je treba vedeti, da je odpor proti Francove- mu režimu čedalje močnejši in da

Toda tudi vrste Francovih pristašev niso enotne. Ze večkrat smo brali, da Franco ne uživa solidarne podpore niti pri duhovščini, niti v njegovem političnem gibanju — falangi niso vedno in enotno odobraval njegove politike. Zelo verjetno pa sili k spremembam tudi veliki kapital, ki bi si rad utrl pota v evropsko gospodarsko skupnost in na širše svetovno tržišče in ki mu tako totalitarna zgradba režima nikakor ne služi za reklamo. Čedalje večje nezadovoljstvo, rast delavskega, študentskega in kmečkega gibanja, vse močnejši odpor inteligence in naposled še pritisk velikega kapitala — to so najverjetnejši razlogi, da je general Franco naposled prisiljen »demokratizirati« državo, odbiti najhujše totalitaristične osti svojemu režimu, z vsem tem pa odbiti tudi ost opoziciji.

Po starem torej tudi v Španiji ne gre več. Toda prevelik optimist bi bil tisti, ki bi mislil, da si Franco in njegov režim sama režeta korenine. V bistvu gre za »polepšanje« diktature, ki bo taka ostala tudi v prihodnje kljub demokratično pobarvanemu referendumu o ustanovitvi spremembah, kljub nekaterim popuščanjem opoziciji v lastnih in antifalangističnih vrstah. Ne veliki kapital ne njegov eksponent Franco si ne moreta privoščiti demokracije, ker je povsem jasno, da bi bila le-ta njun grob. Revolucijo so pred tremi desetletji sicer v krvi zadušili, niso je pa pokopali. Revolucionarni duh španskih delavcev je še vedno živ in mu tudi ta leta terorja niso mogla do živega.

FRANCOVE REFORME

diktator ni sposoben več krotiti rastočega ljudskega nezadovoljstva samo s knuto in policijo. Vse glasnejše so bile zahteve, da je treba ukiniti izredno stanje, ki ga je bil Franco uvedel ob koncu državljanske vojne in ki traja že celih 27 let. Odtod torej amestija, za katero pa je res vprašanje, v koliko je to amestija, ko pa je v španskih zaporih preživela le peščica republikanskih udeležencev državljanske vojne, ki so zdaj že sivolasi starčki. Veliko vprašanje pa je, če se bodo smeli vrniti v domovino tisti, ki so jo bili zapustili ob koncu državljanske vojne in ki jih je bilo takrat pol milijona.

mreč sprejet sklep, da se odloži plačila anuitet iz občinskega investicijskega sklada za eno leto, kar je bil pogoj za podpis dodatne pogodbe s strani Zdravstvenega doma Novo mesto

To v pojasnilo, da bo javnost pravilno obveščena.

Dokazni material vam je na voljo.

Direktor:
dr. Adolf Špiler, l. r.

Ugodnosti na železnici ob dnevu republike

Za državne praznike bodo veljale povratne vozovnice za odhod od petka (25. novembra) od 12. ure do srede (30. novembra) do 24. ure. Za povratno potovanje pa od nedelje (27. novembra) od 0,01 do četrtka (1. decembra) do 12. ure.

Pojasnilo novomeškega Zdravstvenega doma

V zadnji številki vašega lista ste na 2. strani v 1. stolpcu objavili pod naslovom »Prej odpoved kot podpis« kratko obvestilo. Ugotavljam, da so dejstva v tej notici popolnoma popačena in enostransko prikazana.

Zato vas v smislu določb Zakona o tisku in pravilnem obveščanju javnosti pozivamo, da v naslednji številki vašega lista na istem mestu objavite naslednji popravek:

Zdravstveni dom Novo mesto je podpisal dopolnilno pogodbo s KZZS Novo mesto res po odpovedi, vendar iz drugih razlogov kot je sklepati iz vsebine v prejšnji objavljeni notici pod tem naslovom, 2. 11. 1966 je bil na-

so ga prebivalci lepo sprejeli in ga navdušeno pozdravljali.

NALOGE SZDL V PRIPRAVAH NA VOLITVE. Na plenumu glavnega odbora SZDL Slovenije so govorili o nalogah Socialistične zveze v pripravah na skupščinske volitve. Med drugim so poudarili, da je treba ob volitvah skrbno proučiti današnje probleme. Zavzeli so se za to, da bi bile priprave kar najbolj demokratične in da bi v njih sodelovalo kar največ občanov. Priprave naj potekajo v znamenju nadaljnega

PREDSEDNIK TITO V VZHODNI BOSNI

uvajanja samoupravljanja, izvajanja reforme in boja proti birokratizmu in etatizmu.

Na plenumu so razpravljali tudi o predlogu republiškega zakona o financiranju izobraževanja in vzgoje. Večina v razpravi je izrazila podporo temeljnim zamislim osnutka zakona. Na seji so poudarili tudi obzorožitev predloga tez za statut SZDL Slovenije.

ZA ZVIŠANJE OSEBNIH DOHODKOV PROSVETNIH DELAVCEV. Na seji predsedstva RS ZS Slovenije so se zavzeli za takojšnjo zvišanje in usklajitev osebnih do-

hodkov prosvetnih delavcev. V prid šolstvu je treba zmanjšati drugo proračunsko porabo — so menili na seji predsedstva.

ODSLEJ 32 DOLARJEV. Zvezi izvršni svet je sprejel predpis, po katerem bodo Jugoslavlani od novega leta dalje mogli kupiti v banki 32 dolarjev in ne več samo 20 kot doslej. Za otroke od 7. do 15. leta starosti bodo starši lahko kupili po 12 dolarjev. To ni veliko, nekaj pa le je. To bo gotovo prispevalo k večjemu zanimanju Jugoslovancev za potovanja v tujino.

NEZAUPNICA SEKRETARIATU. Na seji predsedstva CK Zveze mladine Jugoslavije so izrekli nezaupnico sekretariatu, ki se je preveč izživljal z raznimi osebnimi spori in se tako zapiral vase, namesto da bi delal tisto, kar so od njega pričakovali. Del krivde za tako stanje je predsedstvo pripisalo tudi sebi.

ODSKODNINA ZA UPORABO STVARI PRI VOJAŠKIH VAJAH. Delovne organizacije in posamezniki bodo prejeli za uporabo njihovih stvari in živine večjo odškodnino kot doslej. Izšla je namreč uredba, s katero so podrobno urejena vprašanja odškodnine za uporabo stvari pri vojaških vajah.

EDVARD KARDELJ IN VLADIMIR BAKARIČ O KMETIJSKIH KOMBINATIH. Ko sta Edvard Kardelj in Vladimir Bakarič te dni obiskala kombinata »Osijek« in »Belje«, sta poudarila lepe uspehe velikih kmetijskih organizacij. Kmetijska posestva kot industrija so bila pred leti šele vizija, zdaj pa so že resničnost.

KRATKE Z RAZNIH STRANI

UDAR V TOGU — V noči od nedelje na ponedeljek se v Tokju poskušili izvesti državni udar. Ubojci so zasedli radijsko postajo ter prebrali razglas, v katerem zahtevajo odstoj sedanjega predsednika Grunitskega in vlado, razglasili so, da bodo razpisali »svobodne volitve pod nadzorstvomčasne vlade, o kateri pa niso povedali ničesar. V razglasu napadajo »imperalizem, neokolonializem in vmešavanje v trgovske notranje zadeve«. Kaže pa, da je vojska ostala zvesta predsedniku Grunitskemu in vladi in da je ostalo le pri razglasu prek radia.

NAPAD NA LIU SAO CIJA — V zahodnem delu Pekinga se je pojavil lepak, v katerem je predsednik LR Kitajske obdvojen, da je »nosilec buržoazne linije«. Napadli so tudi Teng Hsiao Ping, ki je generalni sekretar CK KP Kitajske, ter prvega sekretarja pekinške partijskega komiteja Li Hsueh Fenga. Iz Kitajske prihajajo tudi poročila, da bo dva milijona rdečih gardejev odšlo iz Pekinga, ker je pritisnil mrz, zozila, ki so jih imeli, pa bodo uporabili v gospodarstvu. V sporočilu o tem je rečeno, da se bodo rdeči gardeji šli spet aprila in »na drug način« izmenjavali revolucijo, narne izkušnje.

NEONACISTI V BAVARSKEM PARLAMENTU — Na nedeljskih volitvah poslancev bavarskega parlamenta so dobili neonacisti 15 poslanskih mest. Dosej niso imeli niti enega. Neonacisti so dobili 7,4 odst. glasov. Liberalna stranka pa je izgubila vsa poslanska mesta.

SPET POVODNIJ V ITALIJI — Morje je v padski nižini predrti nasipe in preplavilo delto. Skoda je velikanska, saj bo trajalo najmanj šest let, da bodo zemljo spet razsolili. Dosej so povodnji v Italiji terjale že 112 življenj, nekaj ljudi pa pogrčajo.

PODGORNI NA DUNAJU — Te dni se je mudil na uradnem obisku na Dunaju predsednik predzida vrhovnega sovjeta ZSSR Nikolaj Podgorni. V skupnem sporočilu o obisku je med drugim zapisano, da bi bilo sklicanje splošne konference, na kateri bi obravnavali evropsko varnost in sodelovanje, pomemben prispevek k normalizaciji položaja v Evropi.

BOŽICNO PREMIRJE V VIETNAMU? — Ameriški zunanji minister Dean Rusk je na nedavni tiskovni konferenci povedal, da bo ZDA začasno ustavile operacije med božičnimi prazniki v Vietnamu. Uradnega sporočila o tem pa še ni. O njem bosta odločili saigonska vlada in »do neke mere tudi osvobodilna fronta«, kot je dejal.

OTOPLITEV MED ZAR IN KONGOM — Kairsko časopisje napoveduje, da bo Združena arabska republika spremenila svoje odnose do Konga (Kinshasa), zlasti pa do njegovega predsednika Mobutuja.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

TITO: NEKATERI SPET DVIGAJO GLAVE. Predsednik Tito se je te dni mudil na obisku v krajih vzhodne Bosne. Obiskal je Sarajevo, Brčko, Banovići, Lukovico, Tuzlo in nekatere druge kraje. V Sarajevu je v pogovoru raznih organizacij poudaril naloge, da je treba posvetiti več pozornosti prosveti. Rekel je tudi, da sedaj, v najtežji fazi reforme, ni mogoče misliti na vnovično razdelitev narodnega dohodka, kakor predlagajo nekateri posamezniki, temveč je treba iskati rešitev v prid prosveti samo znotraj proračuna.

V Bijeljini je imel predsednik Tito daljši govor, v katerem je med drugim poudaril, da družbena reforma terja disciplinirano izpolnjevanje vseh sprejetih sklepov. Kritiziral je tiste, ki se v besedah strinjajo z omejitvijo obsega investicij, v praksi pa delajo narobe. Govoril je tudi o pomenu brionskega plenuma. Rekel je, da je šlo na tem plenumu za večje stvari, kot so mikrofoni. Slo je za razne ovire samoupravljanju, ki jih je bilo treba odpraviti, ker bi sicer zavirale naš družbeni razvoj.

Predsednik Tito je obsodil tiste, ki uprizarjajo kampanjo proti upravi državne varnosti. V tej službi delajo komunisti, ki ne morejo odgovorjati za tisto, kar je počela peščica neodgovornih ljudi. Gonjo proti UDV uprizarjajo tudi tisti, ki imajo najmanj pravico to početi. To pomeni, da nekateri spet dvigajo glave, zato moramo biti kar se da budni.

Povsod, kjer se je pojavil tovariš Tito,

Novo mesto: precej neprodanih prašičev

21. novembra so pripeljali kmetovalci na novomeški sejem 789 pujskov. Kupcev je bilo bolj malo, verjetno zaradi slabega vremena, zato je bilo odkupljenih le 495 prašičev. Cene so se gibale med 13.000 in 31.000 dinarji.

V Brežicah manj kupčij

Na tedenskem sejmu 19. novembra v Brežicah je bilo kupcem na voljo 900 prašičev, starih do tri mesece, in 50 starejših. Prvih so prodali 520 po 1000 do 1050 S-din kilogram žive teže, drugih pa 28 po 700 S-din. Na sejmu je bilo spet živahno, vendar je bilo prodanih manj živali kot druge sejemске dni.

Avtomobila obdrsnila

15. novembra ob 8.30 sta na nepreglednem ovinku v Salki vasi pri hiši št. 85 trčila oziroma obdrsnila dva avtomobila. Osební avto je upravljala Franc Levč iz Salke vasi, rešilni avto pa Anton Stimac iz Kočevja. V nepregledni ovinek sta oba pripeljala s neprimerno hitrostjo. Cesta je namreč tu tako ozka, da je srušenje skoraj nemogoče. Vozil sta se zato obdrsnila. Na avtih je škoda za 2500 Ndin, voznika pa nista poškodovana.

S traktorjem v občestni jarek

Franc Komučar iz Mihajlova pri Dobovi je 11. novembra popoldne peljal traktor z enosno prikolico iz Krške vasi proti Čatežu in zavozil v občestni jarek. Pri tem se je prikolica odtrgala in prevrnila škoda na vozilu je majhna. Vozniku je bila odvzeta kri za preiskavo.

Z avtomobilom po levi strani

Anton Dernikovič iz Zagreba je 6. novembra zvečer vozil osební avto iz Bizeljskega proti Brežicam po levi strani. Tedaj je naproti pripeljal mopedist Jože Jelčić s sopotnikom Stankom Skofom, in se zalotel v prednji levi blatnik avtomobila. Mopedist in sopotnik sta se pri padcu po nasipu poškodovala in so ju odpeljali v brežičko bolnišnico. Na avtomobilu in mopedu je škoda za okrog 1100 Ndin.

Že decembra višje zavarovanje

Podrobnosti o novih premijah še niso znane, ker zvezni izvršni svet še ni sprejel ustreznega predloga

Jugoslovanska zavarovalna skupnost je pred meseci objavila podatek, da ima pri zavarovanju motornih vozil več kot 36 milijonov novih dinarjev izgube, zato je napovedala občutno zvišanje premij. Temu so precej nasprotovali lastniki avtomobilov in republiške avto moto zveze; celo na skupščini Jugoslovanske zavarovalne skupnosti so menili, da je zahteva pretirano visoka. Zato je zvezni izvršni svet, ki je že prejel zahtevo po zvišanju premij, priporočil zavarovalni skupnosti, naj zadevo vnovič prouči.

Nikolič. Na vprašanje, kdaj pričakuje to zvišanje, je Nikolič odgovoril, da že v decembru.

Ko bodo cicibani postali pionirji

Po vseh šolah v črnomaljski občini pripravljajo pred praznikom republike svečan sprejem cicibanov v pionirsko organizacijo, razen v Dragatušu, kjer so to slovesnost opravili že za pionirski dan. Šolske proslave bodo ob tej priložnosti skušali tako kvalitetno pripraviti, da bo pionirjem še dolgo ostal v spominu dan, ko so prvič natakili pionirske rute.

Vsem pismonošem in drugim uslužbencem pošt

Prosimo vas, seznanite se z vsebino pisma, ki smo ga te dni poslali upravniku vaše pošte — v njem so navodila za novo akcijo zbiranja naročnikov za DOLENJSKI LIST. Posebej smo podrobneje našli tudi nagrade, ki so namenjene najboljšim sodelavcem v novi akciji. Vse pošte so medtem dobile tudi propagandne letake, namenjene vsem tistim družinam in posameznikom na vašem področju, ki zdaj našega časnika še ne dobivajo na svoj naslov. Za nove naročnike, ki jih pridobivate za DOLENJSKI LIST, boste vsak četrtek prejeli tudi primerno število izvodov našega časnika, da jih brezplačno razdelite novim naročnikom oz. družinam, ki ste jih povabili v krog rednih bralcev našega domačega pokrajinskega tednika.

Kar največ uspehov pri širjenju socialističnega tiska vam medtem iskreno želi —

UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

KONEC KAPITALNE IZGRADNJE V KZ NOVO MESTO

Kmetijski obrati so končno dograjeni

Kmetijska zadruga »Krka« v Novem mestu posluje že 2 leti brez izgube — Precej zavoženo gospodarstvo v kmetijstvu, ki so ga prevzeli od »prednikov«, so postavili na trdne noge — Štiri obrati, na katerih razvija zadruga družbeno kmetijsko proizvodnjo, so zdaj končno dograjeni

Kmetijska zadruga »Krka« v Novem mestu je prevzela kaj slabo dediščino iz preteklosti. Zavoljo številnih poizkusov in neprestanega menjavanja konceptov v kmetijski proizvodnji je bilo kmetijstvo v novomeški občini še pred tremi leti močno zavoženo. Veliko investicij je bilo nerazumnih. Obremenjevale so sklade, niso pa vračale vložnega denarja. Zadruga je imela kopico obratov, na katerih je bila proizvodnja premalo specializirana, objekti na njih pa so bili večinoma samo napol dograjeni.

Se predlani je imela KZ »Krka« okoli 115 milijonov S din izgube. Z umnim gospodarstvom so vso izgubo odpravili že v prvem polletju 1965, ko se je periodični polletni obračun iztekel brez izgube.

Odpravljanje izgube in prehod na pametno gospodarjenje brez megalomanskih načrtov in brez odvisnosti od trenutnih idej in zamisli se je začelo prav v času, ko ni bilo več na voljo družbenih investicijskih sredstev za kmetijstvo. Preprosti račun so pokazali, da je obratov družbene kmetijske pro-

izvodnje preveč in da je proizvodnja usmerjena preveč na široko.

Odločili so se za štiri osrednje proizvodne obrate: Zalag, Sentjerne, Trška gora in Dolenjske Toplice. Proizvodnja hmelja je bila v zadrugi že prej utečena in tudi edina donosna. Obrat Sentjerne so specializirali v sadjarstvo, pitanje goved in hmeljarstvo. Široko zastavljene program pitališča v Draškovicu je bilo treba prilagoditi obstoječi krmski osnovi in ga tudi v marsičem dopolniti. Manjkala je cela vrsta podrobnosti, od katerih je odvisen ekonomski račun. Toliko hvaljeno pitališče bekono v Zalogu je zaradi nizkih cen na tržišču proizvajalo z izgubo. Odločili so se za preusmeritev v pitanje goved. To so speljali tako, da lahko, kadarkoli bi to zahtevale tržne razmere, takoj začno spet pitati bekone. Obrat Trška gora se je ukvarjal s številnimi dejavnostmi. Proizvodnjo so specializirali v pitanje goved, na obratu v Dolenjskih Toplicah pa so z vztrajnim delom povečali molznost krav, tako da je postal obrat rentabilen.

Večino naštetega je kmetij-

ska zadruga »Krka« opravila domala s svojimi sredstvi, čeprav je bilo treba marsikaj dograditi, marsikaj porušiti in marsikaj dokupiti. Letos so namenili za investicije 120 milijonov S din svojega denarja. V proizvodne name-ne bodo porabili 109 milijonov S din. V pitališču Draškovec bodo dogradili še to, kar je treba, in napeljali telefon, v Orehovci bodo preuredili hleve za 20 krav, v Zalogu bodo zgradili remize in senike, v Občice napeljali vodovod, s preureditvijo silnice na Trški gori pa bodo dobili prostore za sezonoce in za upravo. Na Grabnu bodo zgradili silose in preuredili svinjake v goveje hleve, mehanično delavnico pa so preselili v Zabjo vas. Za 22 milijonov S din so nakupili kmetijskih strojev (več traktorjev, 1 meglilnik in vakuumski silos), preuredili so trgovino v Sentjerneju in nakupili razno drobno opremo. Poleg tega je zadruga porabila 32 milijonov za izgradnjo 6 stanovanj v Sentjerneju in Draškovicu. Investicijska izgradnja je v kmetijski zadrugi »Krka« s tem končana, v bodoče pa bodo na vrsti samo manjše ureditve.

Vsa vaša peresa

lahko pošljete v boj s terenom, pa ne boste dosegli takega učinka kot ga doseže en sam

oglas v DOLENJSKEM LISTU

NOVOLESOV IZVOZ JE ŽE NAD PLANOM

NOVOLES je do konca oktobra za skoraj 3 odstotke presegel dinamični plan izvoza — Še vedno prodajo skoraj vse, kar izvažajo, na zahodnih tržiščih — Med izvoznimi izdelki je na prvem mestu drobno pohištvo — Zaloge izdelkov so se zmanjšale

Novomeški NOVOLES je še vedno med največjimi iz-

vozniki na našem področju. Približno 52 odst. vseh svojih izdelkov prodaja na tujih tržiščih, preostanek (48 odstotkov) pa na domačem trgu. Letošnji plan izvoza poteka dokaj ugodno.

Do konca oktobra 1966 so prodali na tujih tržiščih za 1.169.095 dolarjev izdelkov in s tem dosegli 84,92 odst. letnega izvoznega plana. Še vedno izvažajo pretežno na zahodna tržišča, saj so letos odprodali tja za 1.156.973 dolarjev izdelkov, na vzhodna pa le za 12.112 dolarjev.

Letos se je med NOVOLESOVIMI izvoznimi izdelki povzpelo na prvo mesto drobno pohištvo. To je razumljivo, saj rekonstruirani obrat drobnega pohištva v Straži že daje prve sadove. Drobne pohištva so izvozili za 486.831 dolarjev, rezanega lesa za 307.982 dolarjev, vezanih plošč za 191.046 dolarjev, bukovega furnirja za 64.601 dolarjev, šivanih zabo-jev za 81.805 dolarjev, za preostanek zneska pa so izvozili druge izdelke.

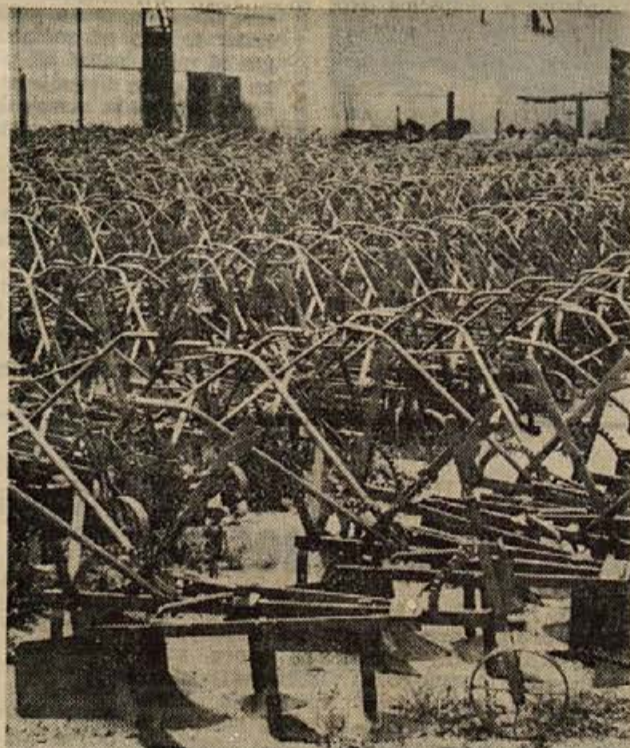
Nič slabše ni s celotno proizvodnjo. Vsi obrati so do konca septembra letos ustvarili za 27 milijard 935 milijonov S din vrednosti in dosegli 105,8 odst. dinamičnega plana. Stroški proizvodnje so v celotnem podjetju v tem času pod planiranimi, čeprav so v posameznih ob-

ratih nad planiranimi. Pri tem se je pokazalo, da nižja proizvodnja (v mislih imamo obrate, ki plana ne izpolnjujejo) vpliva na porast nekaterih stroškov.

Zavoljo pomanjkanja obratnih sredstev je prodaja prav tako važna kot proizvodnja. Kopičenje zalog veže obratna sredstva in zmanjšuje plačilno sposobnost podjetja. Izdelki pa so šli letos, v nemajhni meri po zaslugi dobre prodajne službe, dobro v promet, saj je NOVOLES ustvaril s prodajo do konca septembra 104,21 odst. dinamičnega plana. Hkrati s tem pa se je letos povečala tudi storilnost in je bila v vseh mesecih razen v septembru nad planirano.

Danes seja skupščine v Sevnici

Danes se bodo zbrali ob 8. uri v veliki dvorani gasilskega doma v Sevnici odborniki obeh zborov na 35. redno sejo skupščine. Na njej bodo razpravljali o devetmesečnih gospodarskih rezultatih, o spremembah občinskega proračuna za letošnje leto, o odloku za zadržavo novega našelja v Loki pri Zidanem mostu, o gospodarjenju z vodo v Sevnici in o nekaterih drugih vprašanjih.

Nova pošiljka 1500 plugov Kovinskega podjetja Ribnica za Agrotehniko v Ljubljani. Plugji so tipa Djuro, Juno, Mato in IKS. V Kovinskem podjetju so izdelali letos 6000 plugov. Njihovo proizvodnjo so osvojili letos. Za nekatere proizvode tega podjetja se zanimajo tudi kupci iz drugih republik in držav. (Foto: Prime)

KLOPOTEC

Smrtna nesreča in težave s prvim snegom

Sneg, ki je letos prvič pobil Dolensko že 12. novembra, je v sredo, 16. novembra, nemilo presenetil najprej voznike motornih vozil in novomeško Cestno podjetje, ki odgovarja za prevoznost ceste 1/I Ljubljana — Zagreb, prihodnji dan pa tudi vse, ki so odvisni od električne energije in vode iz vodovoda.

V sredo zvečer se je na klanecu pri Poljanah (med Ponikvami in Karteljevem) smrtno ponesrečil 36-letni sovoznik Ludvik Reščič iz Sempetra pri Novi Gorici, ko je zaviral prikolico tovornjaka »Primorje — export«, ki jo je na mokrem snegu zaneslo počez čez cesto. Za njim je namreč pripeljal Momir Ivanović kamion hladilnik »Beogradske klanice« in pritisnil Reščiča ob zadnji del prikolice, nato pa trčil v naproti vozeči tovornjak, s katerim je peljal Janez Penko okrog 3000 živih piščancev v gajbah proti Ljubljani. Ranjena sta bila tudi Ivanović in njegov sovoznik Milivoje Krstić, saj je bil prednji del kamiona hladilnika popolnoma uničen, škode pa ja nad 5 milijonov S din. Od mraza je na odprtem kamionu poginilo tudi precej piščancev.

Isto noč je bil zaradi spolzke ceste in hudega snežnega meteža promet popolnoma ustavljen tudi na več drugih krajih: pri Pluski, pri Karteljevem, v višjegorskem klanecu in pri Brežicah. Po več desetih vozil se je zagatilo na posameznih klanecih, vsa razpoložljiva sredstva prometne milice in cestnega podjetja so bila na cesti, vendar so pričeli prepoznati ukrepati. Patrole prometne milice niso pooblaščen za zapreti ceste za ves promet, cestno podjetje pa je šele drugi dan lahko zagotovilo nemoteno vožnjo.

V četrtek v Novem mestu zaradi poškodb na daljnovodnih ni bilo električnega toka. Zato so se ustavile črpalke novomeškega vodovoda v Stopičah, »Pekarija« pa je morala dobiti polovico dnevne količine kruha — 3500 kg — iz Ljubljane, ker pekarna v Ločni ni delala.

Fotografija tedna

VEC KOT 20 MOZ mora krepko prijeti, če hočejo postaviti takle A drog. Sneg, ki je zapadel po vsej Dolenski, ni presenetil samo Cestnega podjetja, ampak je napravil mnogo škode tudi na električnih in telefonskih vodih ter drevju. Kot marsikje so morali električarji obnoviti električni vod tudi med Sentjernejem in Pleterjem, kjer je polomilo tudi nekaj drogov. (Foto: P. Miklič, EFKE 20, 5,6/60)

Južnove mame ni več

Vsa Bela krajina, zlasti pa prebivalstvo in organizacije metliške občine so se v petek, 18. novembra, lepo poslovili od Ane Južnove, poslednje matere domačih narodnih herojev.

Krajša bolezen in telesa izčrpanost sta pretrgali življenjsko nit Južnove matere iz Dragomlje vasi. Ze pred vojno ji je umrl mož, nato pa se je sama s štirimi otroki prebijala skozi življenje. Najstarejši sin se je že tedaj izselil v Avstralijo, Martin je padel poleti 1943 kot narodni heroj, sina Janeza pa je še isto leto izgubila v hudih bojih ob nemški ofenzivi.

Zadnja leta je bila sicer Južnova mati sama, vendar vedno med svojimi. Hčerka je poročena v domači vasi, razen nje pa so jo tudi vsi drugi vaščani imeli za svojo.

Na civilnem pogrebu se je zbralo okoli 300 ljudi, med njimi zastopniki občinske skupščine Metlika

in občinskih družbenopolitičnih organizacij, predstavniki krajevnih organizacij, številni prijatelji in znanci, kakor tudi predstavniki Zveze borcev iz sosednje črnolajške občine.

V imenu domačinov sta

se od pokojnice poslovili dve sovaščanki, v imenu oblasti in organizacij pa predsednik ZZB Metlika — Tone Vergot. Ko so skromno, spoštovano in požrtvovalno mater narodnega heroja položili v zemljo ob žalostinkah metliške godbe, se je na suhorskem pokopališču marsikomu orosilo oko.

Iščemo fotografijo tedna

Vse kaže, da se prizadevni fotoamater Polde Miklič in Sentjernej ne bo dal kar tako ugnati v kozji rog. Ta teden smo dobili 10 fotografij od 7 avtorjev in spet je bila najboljša Mikličeva: zadel je najbolj aktualen motiv, ki je prizadel pretekli teden vso Dolensko: zaradi okvare na električnem omrežju so obstale tovarne, zmanjkalo je vode, pekarnarje niso spekle kruha, marsikje niso delale telefonske centrale — medtem pa so si delavci elektro podjetja v mokrem snegu prizadevali obnoviti življenjski utrip pokrajine. Njegov posnetek je zaslužno osvojil prvo nagrado.

Drugo nagrado, zavitek papirja 13 x 18 cm, je dobila Betka Kolenko iz Brestanice za posnetek »Drzni fant«.

10 000 STARIH DINARJEV!

tretjo pa Vili Videnič iz Krškega za posnetek »V zraku Krke«. Četrte nagrade nismo poddelili. — Posnetki Boža Sotlerja imajo premalo podatkov, pa tudi tehnično so za objavo prešlabi. Posnetek Staneta Iskre je bolj fotografija za družinski album kot pa aktualna zanimivost za vse naše bralce, Tone Križ pa je tudi tokrat poslal premajhno fotografijo.

Naj ponovimo, kakšna naj bo vsebina »Fotografije tedna«: ne gre toliko za umetniško in estetsko dobnano fotografijo, kot za posnetek dogodka, ki je pretekli teden vzbudil največje zanimanje, najmočnejšo čustveno reakcijo, največje presenečenje, skratka — gre za novinarsko fotografijo! Ni torej dovolj, da je posnetek samo tehnično uspel, njegova vsebina mora tudi nekaj pomeniti, pa čeprav bi šlo v pomanjkanju edinstvenih dogodkov le za tihožitje ali folklorni motiv. Na to mislite, ko boste fotografirali — pa uspeh ne bo izostal!

Rok za IV. »fotografijo tedna« je v ponedeljek, 28. novembra, do opoldne! Čaka vas denarna nagrada 10.000 Sdin in 3 nagrade po en zavitek papirja 13 x 18 cm.

Iščemo fotografijo tedna

Fotografije za »Fotografijo tedna« morajo biti narejene na formatu vsaj 13 x 18 cm, lahko pa so tudi večje. S fotografijo je treba poslati tudi opis dogodka, ki ga prikazuje, predvsem pa podatke, kdaj in kje je bila posneta, kdo ali kaj je na sliki (samo »umetniški naziv« slike, npr: OB SONČNEM ZAHODU — je premalo) in podatke o filmu, osvetlitvenem času in zaslonki.

Iščemo fotografijo tedna

Za tako plačilo ne bo nihče vozil

V oddaljenih krajih, kakršen je na primer Stari trg, imajo ljudje velike težave, kadar se kdo od vaščanov ponesreči, če gre za nujen porod ali podobne primere, ko je človeško življenje na nitki in je lahko usodna vsaka zamujena minuta. Zdravnik je v okoli 20 km oddaljenem Črnolju, do koder je pot zelo slaba. Navadno telefonsko kličejo rešilca, toda ta je večnoma na terenu.

Tako se je letos pripetilo, da si je nekdo iz Radenc na cirkularni porezal prste. Kri je brizgala, rešilca pa ni bilo mogoče dobiti, zato so prosili zasebnega lastnika avtomobila, da je ponesrečenca odpeljal v Črnolj.

Pri zdravniku sta dobila potrdilo, da je bil prevoz nujen, kar pomeni povrnitev stroškov. Vse lepo in prav, toda prevoznik je dobil od zavoda za socialno zavarovanje le 2.500 dinarjev. Zdelo se mu je odločno premalo, zato je povprašal, če ne gre za pomoto.

Kje pa! Izvedel je, da gre v takem primeru za plačilo iz dveh vrst sredstev in da je obračun silno zamotan. Po vasi se je to kmalu razvedelo. Zdej ljudje tretajo, kaj bo, če pride do ponovne nesreče, pa ne bi prišel rešilni avtomobil. Za 2.500 dinarjev prav gotovo nihče ne bo prevozil nad 35 km s ponesrečencom po strmi in slabi cesti.

Dr. Slavko Špringer:

Dojenja ne moremo z ničimer nadomestiti

Če otrok noče takoj prijeti dojke, naj mu mati iztisne nekaj kapljic mleka v usta, da začuti okus mleka, nato prične sesati. Če po končanem dojenju otrok ne spusti dojke, mu lahko mati za trenutek stisne nos. Dvojčke devamo k prsim hkrati, in sicer enega k ene, drugega k drugi dojki. Pri naslednjem obroku jih zamenjamo, tako, da tisti, ki je prej pil na levi strani, pije zdaj na desni. Mati pri dojenju sedi.

Potrebna je tudi nega matere

Mati mora precej pozornosti posvečati negi dojk in bradavic. Bradavic ne sme prijemati z rokami. Pred vsakim dojenjem naj si mati umije roke, da ne okuži bradavic s čiščo, ki se izceja iz rodil in ki je vedno polna bolezenskih klic. Nato naj si umije še dojke in bradavice s kameličnim čajem ali triodstotno borovo raztopino. Po dojenju pa si obriše bradavice in kolobarček okoli njih s čisto, prekuhanjo in prelikano krpico ali s sterilno gazo, nato pa pusti, da se

posuši na zraku. Med enim in drugim dojenjem morajo biti bradavice čim bolj suhe, kajti če se preveč močijo, rade razpokajo in se okužijo. Preko dojk je treba položiti čisto, prekuhanjo in prelikano zloženo krpo ali pleničko, šele preko nje si lahko obleče mati nedrček. Tako se tudi ne zamaže telesno perilo. Nedrček mora biti primerno velik, da ne stiska bradavic. Njegova naloga je, da drži dojke kvišku in navznoter proti nasprotni rami.

Ce materi bradavice razpokajo, je najbolje, da nekaj dni preneha dojit, medtem pa si naj mleko izbrizgava. V primeru, da se razpoke počasi celijo, je potreben posvet z zdravnikom.

Kako izbrizgavamo mleko

Po vsakem dojenju se mora mati prepričati, če je dojka res popolnoma prazna. Ščasoma to lahko mati sama presodi, saj je dojka po popolni izpraznitvi mleka ohlapna, bolj mehka in s stiskanjem iz nje

priteče le še nekaj kapljic. Če ostane v dojki po dojenju še nekaj mleka, ga mora mati brezpogojno izbrizgati, sicer lahko pride do vnetja. Prestalo mleko si lahko izbrizga z rokami ali z mlečno sesalko.

Poznamo dva načina ročnega izbrizgavanja mleka. Po prvem načinu prime mati dojko tako, da položi palec na zgornjo stran dojke, tik nad bradavičnim kolobarjem, z ostalimi prsti pa podpira dojko ter z ritmičnim stiskanjem izbrizgava mleko v večji prekuhan kozarec ali stekleničko, katero drži z levo roko. Po drugem načinu izbrizgava mleko z obeh rokama, kozarec pa drži med kolena. Razumljivo je, da morajo biti dojke, roke in kozarec popolnoma čisti.

Po izbrizgavanju je potrebno dojke ponovno oprati in posušiti. Lahko pa izpraznimo dojke tudi s pomočjo mlečne sesalke. Stekljeni del pritiska mati na bradavico, medtem pa stiska gumijast balonček. Ko balonček spusti, se bradavica vsesa globoko v sesalko, tako se z enakomernim stiskanjem posesa vse mleko. Takoj po uporabi pa je treba mlečno se-

salko temeljito opravi s hladno tekočo vodo. Enkrat na dan stekleni del (brez gumijastega balončka) tudi prekuhamo tako, da ga v hladni vodi segrevamo, dokler ne zavre, nato ga čez 3 minute odstavimo. Sesalka se potem posuši in shrani v čisti krpi.

Ce bi mati prijemala bradavice z neumitimi rokami, obstaja velika nevarnost, da se dojke vnamejo. Vnetje dojk (mastitis) kažejo naslednji znaki: povišana telesna temperatura, dojka otrdi, koža pa postane rdeča. V takem primeru je nujno potrebna zdravniška pomoč. Začetno vnetje lahko dokaj hitro uspešno ozdravimo, ob zanemarjenem vnetju pa je neobhodno potrebna operacija.

O dodatku kravjega mleka

Prve dneve po rojstvu otroka imajo nekatere matere malo mleka. Zaradi tega naj si ne delajo skrbi, ker količina mleka časoma poraste. Da pa otrok medtem ne bi bil lačen, mu lahko po dojenju doda še nekaj razredčenega kravjega mleka ali mlečne konzerve. Ta dodatek naj opusti takoj, ko bo otrok lahko pri prsih dobil potrebno hrano.

Ce pa ima mati tudi kasneje

premalo mleka ali če hodi v službo, lahko navaja otroka na dvovrstno prehrano, pri kateri uživa otrok deloma materino mleko, deloma ga hrani s kravjim mlekom. Taka dvovrstna prehrana je še vedno mnogo boljša, kot če bi mati popolnoma opustila dojenje. Če pa ima zaposlena žena dovolj mleka, pa zaradi oddaljenosti stanovanja ne more dojiti otroka, si lahko pomaga takole: zjutraj si najprej izbrizga mleko iz ene dojke, iz druge dojenček posesa sam. Stekleničko z izbrizganim mlekom je treba zamašiti s prekuhanim zamaškom in postaviti v mrzlo vodo, da se ne pokvari. Skrbnica, ki med materino odsotnostjo hrani otroka, bo mleko segrela v topli vodi, ga pretresla in nahranila otroka z žličko ali s pomočjo stekleničke na cucelj.

Srčna želja vsake matere je, da bi bil njen otrok zdrav. Če to zares hoče mora biti sama zdrava. Babica, ki jo bo kmalu po prihodu iz bolnišnice obiskala, ji bo pri tem pomagala. Negovala bo njo in njenega otroka. Poslušajte nasvete babice in upoštevajte vsa njena navodila! Ko bo dojenček star tri tedne, pa ga nesite na pregled v posvetovalnico za otroke, kjer boste dobile vsa nadaljnja navodila za njegov zdravi razvoj.

(Konec)

ČUDOVITA BODOČNOST - (toda črna sedanjost)

Bralcem smo dolžni dve poročili: na tiskovni konferenci republiškega sekretariata za zdravstvo in socialno varstvo in na razširjeni seji Zveze naravnih zdravilišč in zdraviliških krajev Slovenije smo pred kratkim slišali toliko zanimivih novic, da jih moramo posebej posredovati našim naročnikom. O pereh in neresenih vprašanjih naših naravnih zdravilišč pa je bilo v dnevnem tisku, radiu in televiziji v zadnjih tednih že ogromno povedanega in stvari pravzaprav za nikogar ni so več nove.

Pa vendar: na našem ožjem področju imamo 3 naravna zdravilišča, o katerih naš tednik občasno poroča to in ono. Čateške, Dolenjske in Smarješke Toplice slovijo po svoji zdravilni vodi že dolga desetletja. Stiska, v katero so zašla naša naravna zdravilišča, seveda tudi našim trem ni prizanesla. Zdravilišča so skoraj prazna, saj je v nekaterih več uslužbenecov kot gostov! Da vodi tako poslovanje v čisto izgubo, menda ni treba posebej dokazovati.

Ali so novi predpisi za zdravljenje v naravnih zdraviliščih res prinesli samo slabe posledice? Če bi pogledali v prazne sobe, zapuščenih jedilnic in skoraj prazne bazene (tudi naših treh) zdravilišč, bi v prvi sapi morda pritrtili gornjemu vprašanju. Pri vsej stvari pa gre vendarle za precej globlja, obsežnejša vprašanja.

NARAVNA ZDRAVILIŠČA NA IZPITU TURISTIČNE POSLOVNOSTI

Kje je rešitev?

Zdravilišča poslej od napotnic in »socialne cene« ne bodo mogla več živeti. To je zdaj jasno vsem, najbolj pa tistim, kjer so odpuštili četrt in še več doslej zaposlenih. Novi predpisi seveda ne zanikajo zdravilnih lastnosti

lahko premostili tudi »mrtvo sezono« v zdraviliščih, saj bi bili oskrbnj stroški lahko nekaj nižji kot so v glavni sezoni.

Kdo bo tu naredil prvi korak? Vsi samo čakajo, za preventivno zdravstveno varstvo pa kolektivi, kot kaže, zdaj še niso pripravljeni kaj več žrtvovati.

mora imeti npr. večje zdravilišče svojega frizerja, da naj ima trgovino in možnosti za zabavo gostov, je vsakomur razumljivo — da pa bi imelo svojega zdravnika, »ki nič ne nese...« — s tem pa so marsikje skregani. Tu krepko zastajamo za časom in tujino, kjer se prav zdravilišča postavljajo s stalno in ugledno zdravniško službo.

čanja pa bo znašala 10 let (kar je pravo presenečenje za kreditiranje doslej!).

Pod takimi pogoji, so izjavljali na tiskovni konferenci

cialno izkoristiti in ponuditi tujini, ki ima takih zdravilišč veliko pre malo, interesov za zdravljenje pa ogromno. Samo sosedna Italija ima nad

Tri smeri razvoja

NARAVNA ZDRAVILIŠČA ZA ODRASLE V SR Sloveniji naj bi razvijala svojo dejavnost v naslednjih smereh:

a) bolniško zdravstveno varstvo na osnovi indikacij

A — kot nadomestilo bolnišničnega zdravljenja,

B — kot nadaljevanje kliničnega zdravljenja;

b) zdraviliško zdravstveno varstvo na osnovi indikacij

C — zdraviliško zdravljenje;

c) zdravstveni turizem.

(Iz predlogov za ureditev zdravljenja v naravnih zdraviliščih SRS, ki jih je sestavil republiški sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo SRS)

tople vode v zdraviliščih, govori pa o drugacnem sistemu plačevanja in o večjem

Zdravilišča — »podaljšani« oddelki bolnišnic?

Druga oblika pomoči se kaže v tem, da bi v okviru možnosti tista zdravilišča, ki izpolnjujejo pogoje, dobila priznan položaj bolnišničnih in rehabilitacijskih oddelkov. Na tiskovni konferenci v Ljubljani smo zvedeli, da imajo vse pogoje na našem področju za to obliko sodelovanja z bolnišnicami zdaj samo Čateške Toplice. Dolenjske in Smarješke Toplice bi morale nujno dobiti polni zdravstveni službo, ki je pri njih trenutno za tako zdravljenje še prešibka oz. nezadostno opremljena.

O teh možnostih se je zadnje mesece v Sloveniji sicer precej govorilo, veliko manj (oz. skoraj nič) pa naredilo. Prihaja do čudnih pojavov: bolnišnice so prenapolnjene in zasedene tudi do 90 in 95 odstotkov, kar presega vse

In še: zdravstveni turizem

Ureditev in prodaja kapacitet v naših zdraviliščih pa ni le stvar teh delovnih organizacij. Republiški sekretariat za gospodarstvo, ki pripravlja za izvršni svet obširno informacijo o stanju v naravnih zdraviliščih, je po svojem pomočniku Davorinu Ferligoju sporočil predstavnikom vseh slovenskih zdravilišč nekaj razveseljivih novic:

Zdravilišča bodo imela v kratkem možnost najemati kredite iz sredstev, ki so zdaj namenjena za razvoj gostinstva in turizma. V naši republiki bomo v prihodnjih 4 letih vložili v ti dve panogi okoli 60 milijard S dinarjev. Gostinska podjetja in zdravilišča bodo lahko najela tudi tuje kredite (po 15 milijonov dolarjev za leti 1966 in 1967), vendar samo tista, ki bodo sposobna to spet vračati v devizah. Ne le v valutni, temveč

ŠMARJEŠKE TOPLICE:

„Potrebujemo 530 milijonov...“

»Lani smo imeli 1022 gostov s 30.000 nočninami, letos pa 257 gostov z 8.019 nočitvami ali le 26 odst. Spremenilo se je tudi razmerje med zdravstvom in turizmom; lani je bilo to stanje 64:36 odst. v korist zdravstva, letos pa je 73:27 odst. v korist turistične dejavnosti.

Problem s kadri je tak kot drugod: 25 odst. ne kvalificiranih delavcev smo odpuštili, zdravstveni kader pa je še ostal. Naša skrb je: okrepiti zdravstveno službo in urediti terapevtski objekt. — Pogovarjamo se s SGB za izgradnjo novih letnih hišic in za rekonstrukcijo hotela, v katerem ni dovolj kopalnic in stranišč.

Za vključevanje v turizem nujno potrebujemo boljše zveze, predvsem pa priključek na avtomobilsko cesto. Vemo tudi, da je v bližini avtomobilske ceste še neraziskan vrelc, ki daje 150 sekundnih litrov 24 stopinj tople vode. Zdj se ta voda meša, zato bi bilo nujno potrebno globinsko vrtnanje. Tam je morda tudi glavni in še toplejši vrelc, kot so sedanji.

Za rekonstrukcijo bi potrebovali 50 milijonov, za terapevtski oddelek 250 milijonov in za letne hišice 230 milijonov S-din posojil. Za vključitev zdravilišča v turistično dejavnost in za resnično sodobno zdravljenje so te investicije nujno potrebne! (Milena Popovič, direktorica zdravilišča)

predstavniki zdravilišč, seveda lahko hitro dobimo dovolj tujih gostov. Toda — kaj bo z domačim gostom, ki zdaj meni, da je »odrinjen od možnosti zdravljenja v naravnih zdraviliščih?« Možnosti smo pokazali malo prej, gospodarstveniki pa trdijo prav odločno tole:

nobenih težej ni, da bi zdravilišča spreminjali v navadne gostilne! Narobe: razviti se morajo v zares dobra sposobna in ugledna zdravilišča ki pa naj ne bi bila hkrati bolnišnice! (To se sicer ne ujema s tem, kar smo trdili malo prej v tem sestavku) Do kraja je treba okrepiti zdravniško službo v zdraviliščih ki mora postati sestavni del turističnih uslug. Pri vsem tem gre torej za kompleksne investicije v turizem, ne pa le v nove sedeže, ležišča in pod. — Domačim bolnikom je treba pri vsem tem dati prednost: zagotoviti jim moramo določeno število postelj in drugih kapacitet, druge kapacitete pa je treba kar najbolj komer-

8 milijonov članov sindikatov, ki so potrebni zdravljenja v naravnih zdraviliščih! Zdraviliški kraji, seveda sodobno dograjeni in urejeni na ravni svetovnih zahtev, novodobnega turista in pacienta, lahko postanejo »zlata jama« za našo skupnost.

Zaostajanje za tujino pomeni konec konkurenčnosti!

Sredstva, ki jih bo zdaj družba namenila zdravljenju, so namenjena predvsem za inozemski turizem, saj so vezana za devizno vračanje. Rešitve so torej pred vratmi, vendar morajo odgovorni ljudje v naravnih zdraviliščih z vsemi svojimi kolektivi vredno dobro vedeti:

- zdravilišča so zdaj vrže na v tok derže vode.
- Kdor bo znal plavati bo rešen, slabim plavcem pa verjetno ne bo nihče prišel na pomoč, saj bi lahko sam kaj hitro utonil z njimi vred...

In nikar ne pozabimo: zdraviliški turizem je vrhunski turizem. Nanj se je treba temeljito pripraviti, če hočemo gospodariti z dobrimi obeti ne le danes in jutri, temveč tudi v bodoče.

T. GOSNIK

DOLENJSKE TOPLICE:

„Stanje je kritično!“

Sete mesec dni sem v zdravilišču, toda lahko trdim, da je stanje kritično. Zlata doba 20 let akumulacije je bila docela zanemarjena. Niti ene stvari ni, ki bi bila funkcionalno narejena tako, da bi bilo investicijsko smotno. Se vedno poslujemo v nekdanjih Auerspergovih stavbah in marsikaj je še prav tako kot pred 60 leti. Nova investicija za tretje in četrto nadstropje zdraviliškega doma je ponesrečena, ker je v 1.

in 2. ostalo vse po starosti. Tu pod škripa, če stopiš nanj.

Povpraševanje in interes za usluge pa sta izredno velika. Imamo specialno vodo, veliko tradicijo, zares čudovito vodo in lepo okolico. Nujno pa bi bilo treba najprej urediti stanje v spodnjih dveh nadstropjih, kabine, bazene in usposobiti kuhinjo. Zdj kuharice z vrvice povezujejo štedilnik, da lahko delajo! Sredstev

ni! Letos bomo padli v poslovno izgubo in sami vemo, da je treba nekaj narediti. Rešimo pa se lahko le s pomočjo kreditov. Kabine in bazena vpijeta po obnovi, urediti pa moramo tudi prostor za ohlajevanje. Če zimo bi to lahko naredili, potrebujemo pa 100 milijonov dolarjev. Če tega ne dobimo, je vsako upanje na rešitev Dol. Toplic odveč.

Osnove za sodobni zdravstveni turizem imamo, saj slovijo naše Toplice po svetu za zdravljenje revme. Naše usluge pa so sila primitivne, če pomislimo, kaj vse danes turist zahteva. Ne

pozabimo: dolina Krke je čudovita, tu je bogat ribolov, na Rog vabijo lovčice, v Črmošnjicah nastaja zimski športni center — če tu dosežemo sodobno sodelovanje, ne bo kraja v Sloveniji, kjer bi bila nova investicija bolj rentabilna! Razvoj pa se mora preseliti na področje okoli novega olimpijskega bazena. Potreben je nov, sodoben hotel in z njim vse drugo, kar bi stalo družbo verjetno nekaj čez milijardo Sdin.

Dolenjske Toplice imajo čudovito perspektivo, toda izredno mizerno sedanjost. (Direktor Franc Dragan, dipl. ekonomist)

dovoljene norme v zdravstvu — zdravilišča pa so prazna in brez dela!

Mimogrede: našim zdraviliščem je treba dvigniti tudi ugled doma in na tujem! Da

predvsem s prodajo svojih kapacitet tujim gostom. Krediti bodo imeli celo popust (3 odst. za dinarske in kar 5 odst. regresa za inozemske kredite!), najkrajša doba vra-

ČATEŠKE TOPLICE:

„Gostinci delamo za vas...“

... Letos smo dobili od socialnega zavarovanja 767 napotnic, lani do tega časa (do konca oktobra — op. ur.) pa 1491. Še primerjava nočitev: do 31. 10. 1965 smo imeli 34.249 nočitev, letos do istega časa pa 24.026. To pomeni 10.000 nočitev manj, v skupnem dohodku pa 57 milijonov starih dinarjev izpada. Prihajemo še kakih 5200 nočitev za november in december manj, pa bo verjetno več kot 80 milijonov manj skupnega dohodka. Ze zdaj vemo, da bo letos približno 23 odst. manj skupnega dohodka. Obveznosti do prejšnje SGB pa imamo velike: 50 milijonov Sdin odplačil na leto.

Razen sezonskih delavcev smo odpuštili doslej 28 ljudi: 13 kvalificiranih, 5 polkvalificiranih in 10 nekvalificiranih. Zdravstveno osebje je skoraj v celoti ostalo. Če pa stanje do konca decembra ne bo rešeno, bo tudi tu več odpovedi. To poraja nezdružne odnose med članji kolektiva; zdaj

trdijo gostinski delavci zdravstvenemu osebju: »Mi delamo za vas...«

Navezali smo stike z inozemskimi potovalnimi uradi. Zunaj je precej zanimanja za naše zdravilišče, ni pa še konkretnih dogovorov.

Letos bomo še nekako prebrodili težave, saj smo imeli močan izletniški turizem in veliko obiskov. Težje bo za naprej: nimamo prave osnove za dobro načrtovanje. Grozi nam spet sezonsko obratovanje. Kapacitete ne bodo izkoriščene, urejene pa so za celoletno poslovanje.

Sredstva? Treba bi bilo dograditi terapevtski del, mehanoterapijo in elektroterapijo. Gostišče in terapija lahko poslujeta za 250 do 300 gostov, zdaj pa imamo le 120 ležišč. Okolica zdravilišča še ni urejena. Staro restavracijo bi radi predelali v kavarno, dobili pa bi morali tudi vso dodatno opremo. To bi nas stalo 415 milijonov Sdin. (Direktor Mitja Lebar)

NENEHNO NAPREJ, NA ŠIR,

Trije smo bili, ki smo pred praznikom delovnega kolektiva metliške BETI obiskali vse obrate in se pogovarjali z ljudmi. Sekretar podjetja Janez Smrekar nas je seznanil v Metliki, Črnomlju, Mirni peči in Dobovi z mnogimi proizvajalci pletenin, bombažnih izdelkov, konfekcije in trikotaže, s tovariši in tovarišicami v upravi in na drugih delovnih mestih. V sproščenem pogovoru so nam povsem preprosti ljudje in strokovnjaki povedali v bistvu eno:

»V preteklosti smo imeli mnogo težav, danes pa smo čvrst kolektiv — sicer ponosen na dosedanje uspehe, vendar si želimo še nadaljnega vzpona!«

Prav nenehna prizadevanja za napredek so omogočila kolektivu zgraditi trdne temelje, na katerih sloni svetlejša bodočnost tovarne BETI. Z več kot 5-milijardo proizvodnje letos in pol milijona dolarjev izvoza bo belokranjska trikotažna industrija zabeležila največjo delovno zmago, s katero se uvršča v vrh istovrstnih proizvajalcev v Jugoslaviji. S temi uspehi pa delovni kolektiv hkrati dostojno proslavlja 10-letnico ustanovitve.

10 Tisti dan julija 1956, ko se je iz Črnomlja preselilo v Metliko podjetje pletenin in trikotažnih izdelkov ter se iz »Belokranjke« preimenovalo v BETI, je nastala sedanja tovarna, ki je v 10 letih dosegla neslučen razvoj.

Ob skromnem začetku v poslopju bivšega dijaškega internata in nekaj prostorih v zasebni hiši Janka Cara si tedaj ne bi upali nihče napovedati kolektivno pomembnejše bodočnosti. Vendar pa je prav BETI ponesla v ZDA, Italijo, Švedsko, Belgijo, Norveško, Avstrijo, Nemčijo, Poljsko, Češko in ZSSR ugled belokranjskih proizvajalcev.

Pred sedmimi leti so odkupili opuščene vojaške barake na bregu za železniško postajo. Preuredili so jih v lastni režiji in tudi člani delovnega kolektiva so mnogo pomagali z udarniškim delom. Julija 1960 so se preselili v te prostore, od tedaj pa se krivulja uspehov začne še vidneje vzpenjati.

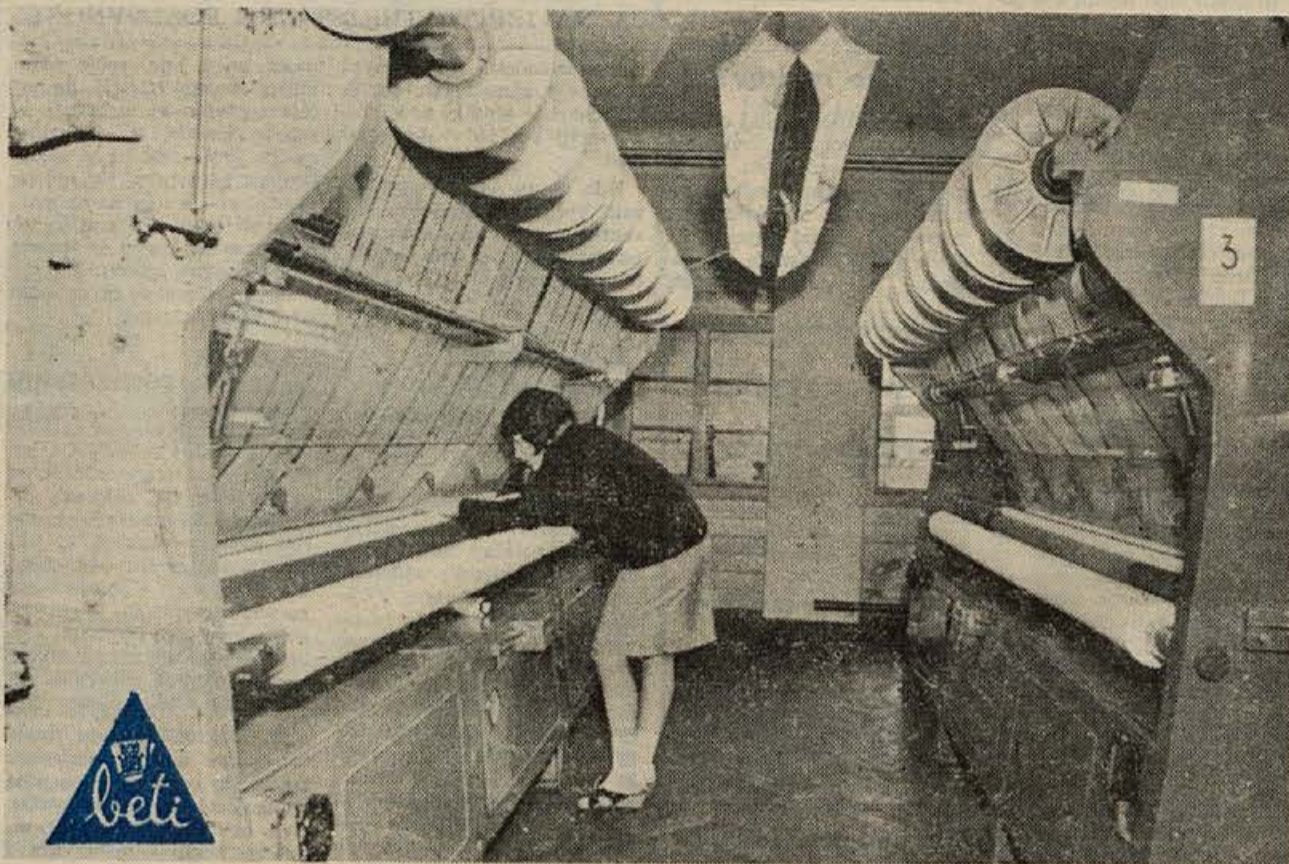
Gradili so samo iz svojega

Postopoma so kupovali še potrebne stroje, dograjevali so tovarno, urejali lastno barvarno, tovarni v Metliki pa so se pridružile še »Belokranjke« iz Črnomlja, podjetje »Dolenjka« v Mirni peči

ter »Dokoc« v Dobovi. Najpomembnejše pa je, da so vse, kar imajo, zgradili z lastnimi rokami in sredstvi. Kolektiv je vsa leta do lani večino ustvarjenega dohodka namenjal skladišču, potrebnim za nadaljnjo izgradnjo tovarne, ob tem pa so ljudje delali za minimalne zasluge. Nemalokrat so tovariši iz republike, okraja in drugi ob obiskih v tovarni grajali sistem nagrajevanja, češ da ni spodbuden in da bi morali več odmerjati za osebne dohodke — pa kljub temu niso! Danes se je izkazalo, da so imeli prav in da je kolektiv gospodaril tako, kot bi si lahko samo želeli od vseh delovnih skupnosti.

Skokovit napredek proizvodnje in izvoza

Proizvodnja in število zaposlenih se je naglo povečevalo. Leta 1963 se je BETI prvič pojavila na ljubljanskem sejmu mode ter prejela eno zlato, sedem srebrnih in eno bronasto medaljo za razstavljene izdelke. Kasneje so začeli še izvažati. Kako skokovito napreduje kolektiv tovarne v Metliki s 546 ljudmi, pove že razlika med lani in letos: 1965 so dosegli 2 milijardi in 642 milijonov din proizvodnje (121 odst. plana) ter za 184.000 dolarjev izvoza. Letos je planirana več kot 4 milijardna proizvodnja in 230.000 dolarjev izvoza na za-

NOVI STROJI V METLIŠKI RAŠEL PLETILNICI SO VELIKA PRIDOBITEV

KONFEKCIJA PLETENIN ZA IZVOZ V ČRNOMLJU.

hod, v 9 mesecih pa je bil celotni izvozni plan presežen za 25 odst.!

In kako žive proizvajalci čipkastih tkanin, sintetičnega blaga, pletenin in konfekcije? Večinoma so v metliški tovarni zaposlene ženske. Kako težko jih je bilo privaditi delu za strojem, ko so bile vajene samo polj in motike! Kako težko je bilo spreminjati miselnost ljudi, živečih deloma na kmetijah in le deloma v podjetju. Vse bolj pa zaposleni postajajo pravi proizvajalci in vse manj kmetje, kajti ni več dvoma, kaj se jim bolj izplača. Od lanskega povprečnega zasluga 56.000 din so se osebni dohodki letos povečali na 64.000 din, predvidevajo pa še nadaljnji

porast do konca leta za okoli 20 odst.

■ TOVARNA JE LETOS ODPRLA SVOJO SOLO — izobraževalni center, v katerem bodo mlada dekleta z dokončano osemletko dve leti šolali, nato pa jih zaposlili kot kvalificirane konfektionarke trikotaže.

■ TOVARNA IMA TRGOVINO SVOJIH IZDELKOV — tu lahko zaposleni kupujejo blago z napakami po dokaj znižani ceni, prodajajo pa tudi drugim kupcem.

■ TOVARNA IMA LASTEN OBRAT PREHRANE, kjer nudijo tople malice in druge jedi, brezalkoholne pijače itd.

■ TOVARNA IMA POSEBNO TRGOVINO SPECERIJ-

SKEGA BLAGA. — Podjetje FRIZERSKI SALON — za MERCATOR je prevzelo prodajo, tovarna pa je dala na razpolago prostore in jih lepo uredila. ■ TOVARNA IMA SVOJ

POČITNIŠKI DOM V PORTOROŽU, kjer lahko letujejo člani kolektiva in njihovi svojci. ■ TOVARNA IMA SVOJ

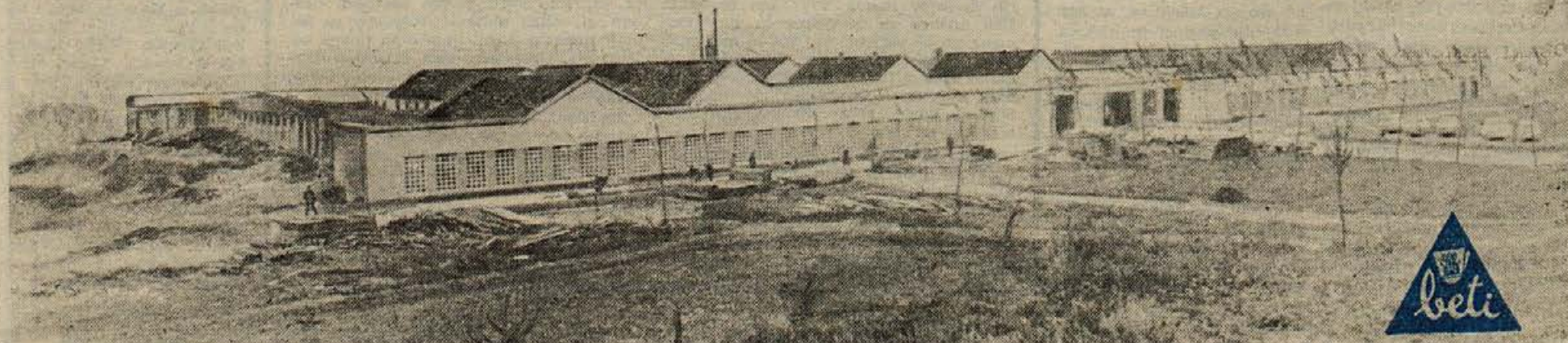
ČRNOMELJ: Nenehen vzpon še ni na konca

10 Samo toliko, da je rekel: — Oprostite, ne utegnem! Danes prevzemam blago za izvoz — se je prikazal vodja črnomaljskega obrata BETI II Slavko Siler, in že ga ni bilo več. Delovne vneme pa mu ne gre zameriti, saj se 180 članov tega kolektiva preživlja predvsem od izvoza svojih pletenin. Tujih kupcev prav nič ne zanima, kako in zakaj, temveč hočejo imeti prvovrstno blago v natanko določenih rokih. In prav zato, ker vse to v črnomaljskem obratu upoštevajo, imajo vedno več naročil. Vseh niti ne zmorejo! Jopice, puloverji in ženski kompleti v modnih barvah in krojih gredo iz Črnomlja na vse strani sveta.

Zenski kolektiv je svojega posla vajen, zato so nekatere delavke postale že prave specialistke. Pletilstvo ima v Črnomlju že dolgoletno tradicijo. Kmalu po vojni se je razvilo podjetje »Belokranjka«, kjer so delali pletenine in zavese, vendar je bilo poslovanje tega podjetja že na robu propada, preden se je kolektiv leta 1963 pridružil to-

varni BETI v Metliki. Kako naglo je obrat zatem rasel in se razvijal, povedo podatki: leta 1963 je 134 zaposlenih ustvarilo za več kot 235 milijonov dinarjev proizvodnje, v letu 1965 so dosegli 391 milijonov dinarjev proizvodnje pri 158 zaposlenih, letos pa uresničujejo še odgovornejšo nalogo: predvidena je rekordna proizvodnja, vredna 487 milijonov dinarjev, od tega 200.000 dolarjev izvoza.

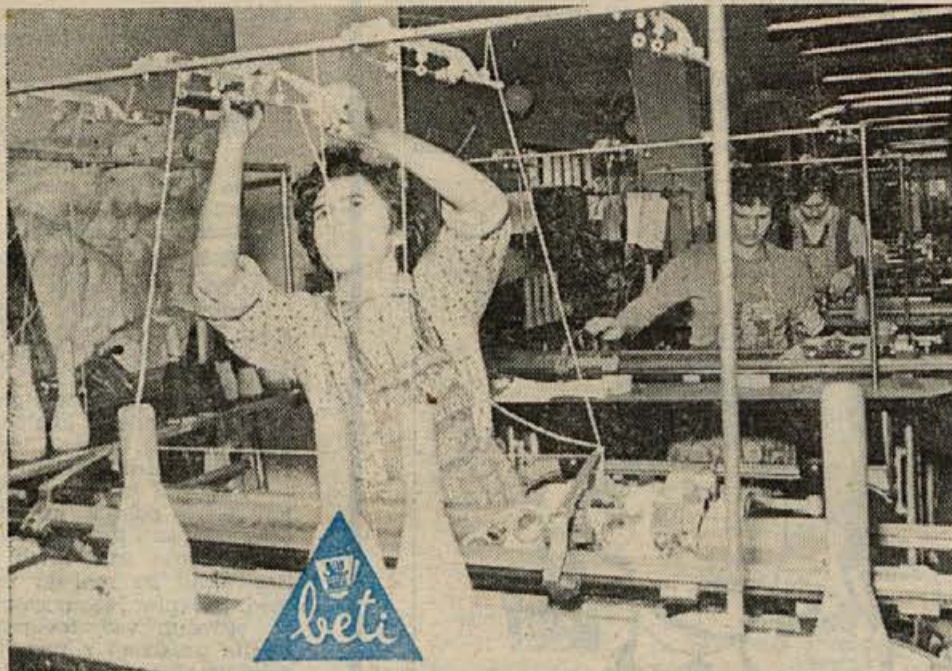
Sirjenje proizvodnje je delavce vedno bolj utesnjevalo. Čedalje bolj je manjkalo delovnega prostora in vedno bolj so pogrešali skladišče ter lastne kuhinje. Ko je bilo že toliko zaposlenih, da so bili drug drugemu v napoto, — to se je zgodilo letos, — so začeli dograjevati prostore. Prav te dni z veliko naglico dokončujejo novo proizvodno dvorano za pletilnico, skladiščne prostore in urejajo obrtno menzo. Vse to bo veljalo okoli 15 milijonov dinarjev. Dobili bodo tudi nekaj novih strojev ter se v prihodnosti ukvarjali samo z izdelavo pletenin, medtem ko nameravajo bombažno proiz-

NAVZGOR IN V GLOBINO!

vodnjo povsem prepustiti do bovskega obratu.

Iz razgovora z eno najstarejših članic delovne skupnosti Maro Jurajević, predsednico sindikata Pepco Žunič in predsednikom obratnega delavskega sveta Alojzjem Jakofčičem, je bilo lahko ugotoviti, da je kolektiv vesel dosedanjega vzpona, zadovoljen z zaslugom, medtem ko si še nadalje prizadeva za napredek. Prav to pa zagotavlja realna tla načrtom za bodoče, po katerih nameravajo za enkrat povečati proizvodnjo, zaposliti 100 novih delavk ter se že prihodnje leto v izvozu pomeriti s 400.000 dolarji. Pa še to: pohvalili so samoupravljanje, kakor tudi sodelovanje med posameznimi obrati ter podjetjem.

DELAVKE PRI PLETILNIH STROJIH V MIRNI PEČI

MIRNA PEČ: znebili smo se negotovosti

10 V Mirni peči se že dolgo ukvarjajo z otroško trikotaržo in izdelovanjem vrhnjih pletenin, le da pred leti proizvajalci niso bili nikdar gotovi jutrišnjega dne. Podjetje »Dolenjka« je delalo na treh krajih, reda ni bilo nobenega. Vsak je delal, kadar in kolikor se mu je zljubilo. Ljudje so bili plačani od ure in ne po delu. Ni čudno, če je ob takem gospodarjenju prišlo tako daleč, da zaslužki niso bili višji od 8000 din. Tik pred polo-

mom, spomladi 1964, se je »Dolenjka« priključila metliški BETI.

— Od tedaj je vse drugače in nihče v kolektivu nima več občutka, da dela od danes do jutri, — sta povedala Jože Sukovič, predsednik sindikalne podružnice, in Hemka Pate, predsednica obratnega delavskega sveta. — Ze prvo leto, ko smo postali obrat BETI, smo zaslužili okoli 23.000 din na mesec, lani približno 44.000 din letošnji zaslužki pa znašajo povprečno 53.000 dinarjev.

Ob priključitvi k BETI je bilo ljudi najteže navaditi delovne discipline. Norme so bile enake kot v obratih z večletno izkušnjo, zato jih nismo dosegali. Šele od nedavno pa se tudi v Mirni peči po storilnosti lahko merijo z drugimi obrati.

— Letos si je naša 85-članska delovna skupnost zastavila 298 milijonov dinarjev letnega plana in zaenkrat ni

odstopanj — je ponosno pristiknil obratovodja Stane Mrvar. — Letošnje leto pomeni v našem obratu prelomnico, kajti prvič smo se s svojimi izdelki spustili na zunanji trg. Planirali smo za 70 milijonov dinarjev izvoza, toda vse kaže, da bomo izvozili še enkrat več.

Proizvodnjo nameravamo še povečati in jo preusmeriti samo v obrat konfekcije. Medtem ko izdelujemo zdaj vrhnje pletenine, otroške in moške puljice, spalne srajčke za dojenčke, otroške bluze in druge izdelke, bomo v bodoče iz metliške tovarne dobivali še krojeno blago, iz katerega bomo izdelovali konfekcijo. Predvidevamo tudi dograditev proizvodnih prostorov ter povečanje delovne sile, tako da bo kolektiv štel okoli 200 ljudi. A kdaj bo to? Računamo na bližnjo in ne na daljno prihodnost.

— Pozabili smo povedati še to — se je spet oglasila tova-

rišica Hemka, da smo letos uvedli topel obrok hrane med delom. Za nas je to velika pridobitev, čeprav še nimamo lastne kuhinje, temveč hrano dovažamo iz gostilne.

— Bi lahko v skopih besedah povedali še za trenuten osrednji problem kolektiva?

Odgovoril je obratovodja: — Navzlic temu, da smo disciplinirani že precej utrdili, še vedno ugotavljamo, da delovni učinek pada, kadar je na poljih mnogo dela. V zimskem času pa glede storilnosti nimam več pripomb. V našem obratu imamo med vsemi BETINIMI obrati tudi največ izostankov zaradi boleznih. Vemo pa, da splošno zdravstveno stanje prebivalstva pri nas ni bistveno slabše kot drugje. Prav zato je naš delavski svet pred kratkim imenoval komisijo, ki obiskuje bolnike na domu. Od tedaj je manj izostankov in tudi simulanta še nismo ujeli nobenega.

DOBOVA: Vrhunec v kolektivu utesnjenih

OBRAT BOMBAŽNE KONFEKCIJE V DOBOVI

10 Najslabše delovne pogoje ima dobovski obrat, ki posluje v stavbi, zgrajeni pred vojno za zasebno stanovanje. Kolektiv je začel s proizvodnjo pletenin že leta 1946 in se 1963 preimenoval v podjetje »Dok«. Čeprav so tedaj na novo uvedli proizvodnjo nedrčkov in menjali naslov, ni prišlo do sprememb v majavem gospodarstvu vse do združitve z BETI leta 1964. Obširneje sta nam

zgodovino podjetja razložili Pavla Ferenčak, predsednica obratnega delavskega sveta, in Marica Zajc, ki vodi v obratu vse administrativno poslovanje.

Spoznali pa smo še obratovodjo Vilijo Prahčič in tekstilno inženirko Ljubico Herak. Nekaj ta, nekaj oni je pripovedoval o tem, kako delovna skupnost zdaj živi in dela.

Uspehi so začeli rasti takoj po združitvi, toda kar so

dosegli letos, je zlasti omenbe vredno. Ko je aprila letos prišel v Dobovo novi obratovodja Vili Prahčič (prej tehnični direktor podjetja), je bilo 75 zaposlenih. Takoj je uvedel reorganizacijo dela in boljši tehnološki proces, dobili so tudi nekaj manjših strojev. Rezultati so bili na dlanj že čez dva meseca. Junija je kolektiv sprejel rebalans letnega plana. Od 360 milijonov din so ga povečali na okoli 790 milijonov dinar-

jev. Torej porast za več kot 100 odstotkov, pri tem pa so na novo zaposlili 46 ljudi.

V Dobovi delajo predvsem bombažno trikotaržo, po potrebi pa tudi deklishe obleke in ženske bluze iz sintetičnih tkanin. Na izvoz niso računali, zato so toliko bolj veseli dejstva, da so neplanirano prodali v Zahodno Nemčijo 20.000 izdelkov ter pridobili 15.000 dolarjev.

Razveseljen je tudi napredek v osebnih dohodkih. Januarja letos so zaslužili povprečno 50.000 din, septembra pa že 5 tisočakov več, kljub temu, da so medtem polovico novih članov delovnega kolektiva šele priučevali. Pravijo, da bo zaslužek še pred koncem leta narasel še za vsaj 10 odstotkov.

Kakšne načrte ima dobovski obrat za prihodnost, nam je povedal tovariš Prahčič: — V sedanjih delovnih pogojih in v tej tesni stavbi ne bomo mogli več dosti povečevati proizvodnje, niti ne zaposliti novih delavk. Morali bi se preseliti drugam. O tem že teko pogovori, vendar bi bilo preuranjeno zdaj dajati izjave, ker še ni nič dokončno sklenjenega. Medtem pa bomo v kletnih prostorih stavbe uredili obratno menzo. Doslej je nismo imeli. V bodoče ne bomo več potrebovali toliko skladišč v kleti, ker bomo decembra uvedli novo reorganizacijo dela. Izdelovali bomo samo bombažno trikotaržo, pri tem pa bo naša krojilnica odpadla, ker bomo že krojeno blago dobivali iz Metlike.

Samoupravljanje IMA GLOBOKE KORENINE

Hkrati z razvojem podjetja kot celote postajajo vse krepkejšje odločitve samoupravljalcev. Predstavljamo vam predsednico centralnega delavskega sveta Silvo Dular iz Metlike, ki je na kratko povedala, o čem delavski svet največ razpravlja:

»Nikoli se ne sestanemo, ne da bi obravnavali probleme proizvodnje, investicijsko in kadrovske politiko, razpravljamo pa tudi o vseh pomembnejših dogovorih s poslovnimi sodelavci v tujini. Razen tega posvečamo precej pozornosti razvoju družbenega standarda in skrbi za našega delovnega človeka. Sem sodijo stanovanjska vprašanja, upravljanje počitniškega doma, obratne menze ter trgovin, izobraževanje in drugo. Trenutno se ukvarjamo s pripravami na uvedbo 42-urnega delovnega tedna. Vsi elaborati so izdelani, tako da bomo že za praznik v tovarni lahko začeli z eno pravo soboto v mesecu. V podjetju smo sprejeli tudi že vse predpisane samoupravne akte. V našem delavskem svetu

so običajno razprave zelo živahne, zlasti kadar govorimo o normah, delovnih mestih ali delitvi dohodka, kar neposredno zadeva prav vsakega od 25 članov tega samoupravnega organa. Včasih, toda le redko, pa vendarle zasledimo, da posamezniki niso dovolj preštudirali obravnavanega gradiva.

Direktor: V SVETOVNI KONKURENČNI ARENI

Tovariš direktor Peter Vujčić se je tisti dan ravno vrnil s potovanja. Osemnajst ur vožnje je imel za seboj, a vseeno je hodil okoli tovarne in ugotavljal, kako gre do rok zadnja gradbena dela pred praznikom. O dosedanjih uspehih podjetja in njegovi bodočnosti je izjavil:

Vse do lani smo se morali prebijati v hudem konkurenčnem boju na domačem tržišču, z mnogo bolj opremljenimi proizvajalci. Ob dokončanju II. faze rekonstrukcije v letu 1965 smo prebrodili te težave in se dokončno uveljavili. Tako smo se na vsem lepem znašli v svetovni konkurenčni areni, kjer je še teže uspeti. S skromnostjo, prizadevnostjo, z enotnostjo in z vsak dan večjo delovno spretnostjo pa si kolektiv hkrati z zadnjim delom rekonstrukcije tovarne utrjuje položaj tudi na inozemskem trgu.

Uresničitev naših veličnih načrtov srednjeročnega plana razvoja je odvisna samo od nadaljnje prizadevnosti vseh zaposlenih v našem podjetju in od smotrnega gospodarjenja organov družbenega upravljanja. Velika skrb delovne skupnosti za šolanje kadrov nam zagotavlja nadaljnjo ekspanzijo podjetja, vzporedno s tem pa višjo življenjsko raven delavcev.

— Težke čase smo preživeli. Leta 1958 se je naša proizvodnja odvijala na 900 kvadratnih metrih delovne površine, letos pa imamo že 17.000 kvadratnih metrov delovnih prostorov. V minulih letih se je BETI vsestransko organsko razvijala, in to samo z lastnimi sredstvi, kar je morda edinstven primer v državi. Ob tem smo nenehno držali ravnovesje v tehnološkem procesu, hkrati pa odpravljali ozka grla proizvodnje.

Dolgoročni plan razvoja podjetja predvideva še precejšnje povečanje obstoječih kapacitet. Nameravamo se še trdneje vezati na zunanji trg in to zlasti z dolgoročneje zastavljenimi pogodbenimi s tvrdkami, ki so v tovrstni proizvodnji dosegla že najvidnejše mesto na svetu.

— Po dosedanjih uspehih sodeč, najbrž ni dvoma, da vam bo tudi to uspelo?

Nasmejaj se je in potrkal na les...

Komunisti SKRBE ZLASTI ZA NOTRANJE ODNOSI

— Vse družbeno politične organizacije v tovarni so precej delavne, še posebno pa si osnovna organizacija ZK prizadeva postati usmerjevalna in vodilna politična sila. Tako smo komunisti o reformi začeli razpravljati že mnogo prej kot organi upravljanja in druge organizacije. Nenehno spremljamo nadaljnji razvoj reforme in njen učinek, mimo tega pa največ pozornosti posvečamo urejanju notranjih odnosov v podjetju. Ob vsakem primeru, potrebnem razčiščenju, sporočimo svoje stališče organom upravljanja, ob tem pa tesno sodelujemo s sindikatom ter mladinsko organizacijo, ki je po članstvu najštevilnejša. — Tako je med drugim v razgovoru povedal sekretar osnovne organizacije Martin Štefanič.

Tekst: RIA BAČER
Fotografije: MARJAN MOSKON

Dan Bergman:

ENO URO KOT ZDRAVNIK

Nekoga dopoldneva sem se potikal po cestah in iskál idejo za članek, ko sem zaslišal od zgoraj glas: »Hej, Dan! Pridi no za trenutek gor!«

S svojega okna me je odkril mladi zdravnik Karl Pellman, prijatelj iz študijskih let. Povzpél sem se v njegovo ordinacijo.

»Tako, zdaj te bom pregledal,« me je prizadevno sprejel.

»Ne trudi se, moja denarnica je prazna,« sem ga miril.

Nekaj trenutkov je molčal.

»Strašno je biti zdravnik brez pacientov,« je potem čemerno dejal.

»Tri tedne že sedim tukaj in čakam, da sem že ves črn, pa nisem dočkal drugega kot obrtnika, ki je prišel po denar za urenitve ordinacije.«

Zgrabil me je za Adamovo jabolko in zastokal: »Ali ni nič narobe s tvojim neumnim telesom, da bi te lahko pozdravil?«

»No, pa me zadavi in potem raztelesi: boš že kaj našel. Močno pa dvomim, da bi ti moji dediči plačali zdravniški honorar.«

Zazvonil je telefon in spustil me je.

»Ginekolog Bergström bi me rad nekaj osebno vprašal. Čisto blizu stanuje. Čez nekaj minut bom nazaj. Kar tu me počakaj.«

Odšel je in čakal sem.

Da bi pregnal dolgčas, sem se pogledal v medicinsko revijo na mizi.

Nenadoma sem zaslišal hripav glas. Začuden sem dvignil oči. Pred menoj je stal starejši možki.

»Hripav sem, gospod doktor,« je zahrobel.

Ravno sem mu hotel pojasniti, da je doktor za hip odšel, ko sem se spomnil, da sem pravzaprav novinar in da imam tu prekrasno snov za članek, po katerem sem hrepenel.

»No, kje vas boli?«

»Tukaj,« je zakrčkal možakar in pokazal na prsi.

»Seveda, sem si kar misli,« sem dejal. »Bi pokadili cigaro?«

Ponudil sem mu jo.

»Ze... toda...?«

Bil je videti začuden.

»Rad bi videl, kakšen učinek ima kajenje na vaš organizem. Tudi mi je potrebno, da bom lahko postavil točno diagnozo.«

Položil sem uho na njegove prsi.

»Močno zakasljajte,« sem mu rekel, »a nikar me ne pljuvajte!«

Ni ga bilo treba posebej prositi, naj kašlja. Kašljal je tako kvaliteta, da sem vsak čas pričakoval skozi njegova usta bistvene dele pljuč. Cigara je bila močna.

»Zadostuje,« sem rekel. »Stvar mi je jasna. Vaš primer je s področja fizioterapije...«

»Fizioterapije... kako?« je vprašal stari možakar.

»Fizioterapije... Besede ni ravno lahko izgovoriti. Jecljavcem jo dam izgovorjati. Mnoge sem že ozdravil z njo.«

»Ali je hudo nevarno?« je vprašal stari.

»Precej resna zadeva.«

Zrušil se je na zofo.

»Tako jo bomo videli.«

Sezula si je čevlji in nogavico in odkril sem veliko rožnato otekline.

Pritisnil sem nanjo. »Ali boli?« sem jo vprašal. Jasno, da jo je bolelo.

»Mislim, da bo potrebna majhna, neboleča operacija. Najbolje bo, da tole otekline odstranimo, da se ne bi razširila.«

Zapadel sem v kirurško ekstazo, pohitel k omari z instrumenti in se oborožil s škarpami, žago in velikim nožem.

Ko me je gospodična zagledala s škarpami, žago in velikim nožem, je nemudoma omedlela.

»Oprostite, da sem te pustil čakati, a ginekolog me je povabil na dva decimetre,« sem zaslišal Karlov glas v veži. »Za božjo voljo, kaj pa delaš, Dan?«

»Kar mirno, samo tale tumor bom odrezal.«

»Si čisto nor? Tumor! Nisi še nikoli videl kurjega očesa?« je bil čisto iz sebe Pellman. »Premajhna in preozke čevlje je nosila, to je vse.«

Potem šele se je Karl Pellman prav zavedel položaja in vzkliknil: »Hura, moj prvi pacient!«

»Moja pa že tretjina!« sem samozavestno pripomnil.

»Vendar ni neposredne nevarnosti. Vsa sreča, da ste prišli. Če bi prišli uro kasneje... me ne bi dobili tukaj. Predpisal vam bom nekaj.«

Na prijateljev blok receptov sem vrgel nekaj fantastičnih čačk. Le kaj mu bodo v lekarni dali manj? Za vsak primer sem jasneje napisal

masaža in nič drugega kot masaža.«

In zgrabil sem žensko bitje in ga masiral po vsem telesu, najprej s ploskimi rokami, potem s pestmi in na koncu še s palico z zlatim ročajem, s katero se je privleklo. Na koncu sem mu prisolil še nekaj zausnic proti šumenju v ušesih in ga vprašal, če ne občuti, da se mu

besedo ZUNANJE in jo trikrat podčrtal. Možakar je odšel.

Se sape nisem utegnil zajeti, in že se je pojavilo blede, sivo rumeno bitje ženskega spola. Zaupal sem že vase kot kak zdravstveni svetnik.

»Vsak dopoldan mi je slabo in glava me boli in po ušesih mi šumi in vrti se mi in omotica me grabi in tako sem kot copata in za nobeno rabo nisem,« je zdrdralo blede, sivo rumeno bitje ženskega spola.

»To bo lahko ozdraviti,« sem polotalžil bitje. »Masaža je potrebna,

je splošno počutje izboljšalo.

Sprva ni bilo bitje popolnoma tega mnenja, ko pa sem znova začel z masažo, je priznalo, da mu je bolje.

»Pridite jutri spet, da vas bom masiral naprej, pa boste kmalu zdravi kot dren!«

Nihče v svetovni zgodovini se ni še tako zavedal svojih zmožnosti kot jaz po tej masaži. Ko je kmalu nato stopila v ordinacijo prikupna gospodična in začela tožiti, da jo boli noga, sem ji mirno in suvereno dejal:

K. Akinšin:

PA SEM SE LE NAUČIL

Ko sem čakal 55 minut, so me poklicali v kabinet.

»No, zakaj ste prišli?« me je vprašal direktor.

Zleknil sem se v mehki naslanjač in začel razlagati:

»V mojem oddelku je strugar. Piše se Pankraškin. Ne vem, kaj naj naredim z njim. Naj ga odpustim ali pošljem na prevzgojo. Morda naj mu dam celo nagrado. Zato sem torej prišel, da se posvetujem z vami...«

Namesto da bi direktor rešil vprašanje, se je začudil.

»Kdo je ta Pankraškin? Ne poznam nobene Pankraškina! Tudi brez njega me že dovolj boli glava... Zadevo rešuj te sami!«

Zapustil sem pisarno jako razkačen. V protest sem celo nalahko udaril po vratih.

Drugo jutro sem v sprejemnici sedel 1 uro 56 minut.

»Kaj spet hočete?« je nezadovoljno vprašal direktor.

»Eh, same težave! V mojem oddelku visi neki transparent. Ze dolgo visi, kakih pet let.

Poln je prahu, sploh ne vidiš, kaj piše na njem. Premišljam, kaj bi ukrenil z njim, pa mi sploh ne pade v glavo. Morda ga je treba sneti? Ali očistiti? Napisati novega? Res ne vem. Kaj mislite vi?«

Direktor je molčal. Seveda, moral je najti pravo rešitev. Vendar se ni domislil ničesar, razen plehkkih šal.

»Obrnil ste se na naš pačen naslov,« je rekel. »Pojdite raje k arheologom. Če je vaš transparent zgodovinska znamenitost, ga bodo restavriral in prenesli v muzej, vi pa boste vodnik na družbeni osnovi...«

Vidite, mislil je da sem se priljuznjeno zahotel. Ker tega ni določal, je pokazal svojo birokratsko naravo: »Pojdite na svoje delovno mesto, saj mi samo čas kradite!«

Seveda sem šel in demonstrativno vrgel čik zraven pepelnika.

Vendar sem spet kmalu moral k direktorju na posvet: kako naj okrepmo kljuko — z železom, nikljem ali reši vsakršno vprašanje.

je bila nujna. Direktorja sem čakal 3 ure in 15 minut, slednjič pa sem od nervoze dobil glavobol zaradi proizvodnje.

Drugi so mi svetovali, naj ne rinem k direktorju, saj me že tako smatra za slabega delavca. Vendar jim nisem verjel. Odprl sem vrata. Direktor me je zagledal in zaškrtal z zobmi. Ker se tega nisem nadejal, sem pozabil, po kaj sem prišel, in sem čisto podzavestno bleknil:

»No, kaj mislite? Ali lahko delam kot načelnik oddelka ali ne? Ali lahko vložim prošnjo za odpust? Ali naj ostanim do penzije?«

»Vložite prošnjo, samo čimprej!«

Planil sem iz pisarne popolnoma zmešan. Direktor prej ni mogel rešiti raznih drobnjarij, izmikal se je z nekakšnimi meglenimi frazami. Zdaj pa je rekel naravnost, kot bi odrezal. Torej nisem zaman hodil k njemu: naučil se je, da brez odlašanja reši vsakršno vprašanje.

Herman Probiz:

NESREČNEŽ

Verjemite, da sem kratko malo nesrečen! Zmeraj bleknem tisto, kar mislim. Na prijazno vprašanje odgovorim, kot se spodobi. Drugačen smisel, različni odtenki, namigovanja in formalnosti — to je zame španska vas.

No, včeraj srečam znanca. Ze ko mi je prihajal naproti, je vprašal:

»O, servus! Kako s tvojim zdravjem?« se je zasmel.

Prijel sem ga za rokav.

»Z zdravjem, praviš? Kakšno zdravje neki! V križu me nekaj trga, glava mi kar poka, srce me daje, pa tudi grlo...«

Znanec se je začudil.

»Zakaj mi pa vse to referiraš?« je revsnil in šel. Čudak. Saj me je vendar vprašal o zdravju.

Imel sem dekle, jo ljubil. Bila sva tik pred poroko. Toda lepega dne me je vprašala:

»Povej no, ali je res, da v tem kraju ni lepše od mene?«

»I kaj ti pa pade v glavo?« sem rekel. »Seveda so lepše. Tvoj nos je kot šolenček, ušesa ti štrlijo, vrat imaš predolg. Ampak jaz te imam tudi takšno rad. Druge ne potrebujem.«

Zavihala je nos, šla, še zbogom mi ni rekla. Zakaj me je pustila, ne vem. Saj me je vendar vprašala, zato sem ji odgovoril.

Nedavno smo imeli v našem obratu sestanek. Zasliševali so mojega prijatelja Slavka, ker se je med delovnim časom napil.

»Prosim vas, tovariši,« je zaprosil Slavko, »ne bodite prestrogi z menoj. Še svoj živi dan prej nisem bil pijan. To se mi je pripetilo prvič. On vam lahko potrdi,« je pokazal name. »Kajne, da prvič?« me je vprašal.

»Bom takoj izračunal,« sem rekel. »A-a... Aha: lani na moj rojstni dan, potlej v bifeju v parku, potlej v klubu, ko smo plesali, potlej... no, samo sedemkrat.«

Od takrat me Slavko sploh ne pogleda. Zakaj, ne vem. Vprašal je, jaz sem odgovoril.

Maham jo zadnjič skozi mestni park pa srečam mamo, ki vleče neubogljivega otroka. Ko me je zagledala, je rekla:

»Poglej, sinko: če ne boš ubogal mame, te bo tale stric stlačil v vrečo in odnesel v klet. Kajne, stric, da ga boš odnesel?«

»Naa,« sem odgovoril. »Ne bom ga ne. Nimam vreče ne kleti, pa še v kino grem.«

»Da vas ni sram!« mi je zabrusila mama. »Vmešavate se v vzgojo otroka!« Bila je užaljena, ne vem, zakaj.

No, tole zgodbičo sem napisal, nesel v uredništvo, jo položil na mizo glavnemu in rekel:

»Zame je tole najboljša zgodba v svetovni književnosti. Kaj boljšega še svoj živi dan niste brali. Ali ste morda brali?«

»O, seveda sem bral,« je rekel glavni, mimogrede obračajoč liste. »In bral sem precej boljše. Vi nimate vsebine, snov je obdelana površno, jezik imate suh kot stara hruška.«

Objel sem ga in poljubil. Možak govori tisto, kar misli. Odgovarja tako, kot je prav. Drugačen smisel, različni odtenki, namigovanja in formalnosti — to mu je vse španska vas! Nesrečen človek, kot jaz.

IZREKI

Kakor gledaš na svet, tak si, pravijo (Becker)

Lastnina je past: tisto, kar mislimo, da imamo, ima nas (Karr)

Vseh last je, kar misliš, tvoje je samo tisto, kar čutiš (Schiller)

V vseh stvareh je treba misliti na konec (La Fontaine)

Tistega, kar sem se naučil, ne znam več. Znam še tisto, kar sem uganil (Chamfort)

Učitelj, ki ni dogmatičen, je enostavno učitelj, ki ne poučuje (Chesterton)

Izpitni so strašni tudi za najbolj pripravljene, kajti največji bedak lahko vpraša več, kot zna najpametnejši odgovoriti (Colton)

Dolgočasnost je najtežji greh pouka (Herbart)

Otroci, zdaj se kar največ naučite! Na stara leta se ne boste nič več naučili (Pfeffel)

Buffon:

O ljubezni

Ljubezen! Hrepenenje, v nas globoko vrojeno! Duša narave! Neizčrpno počelo naše biti, najvišja sila, ki vse lahko stori, in ki se ji nič ne more upirati, ki vse vznemirja, vse oživlja in vse obnavlja! Božanski plamen, kal večnosti, ki vse oplaja z dihom življenja! Dragoceno čustvo, ki edino more omečiti divja in ledena srca, s tem da jih prežari s svojo sladko toploto!... Edinstven ploden vreclec vseh naslad, vseh strasti! Ljubezen! kako te ne bi oboževali?

Dolenjska — res dve temeljni skupnosti?

(Nadaljevanje s I. strani)

darske organizacije, družbene službe in druge organizacije. To pomeni, da posebej ne bomo imeli več opravil s proračunsko-administrativnimi odnosi in z neko odvisnostjo od tistega, ki daje denar. Drugače bi lahko rekli, da bodo vzgojno-izobraževalni zavodi v tem smislu neprimerno bolj samostojni, kot so v sedanjem sistemu, kot smo ga imenovali.

V Sloveniji: devet temeljnih skupnosti?

Zakonski predlog predvideva v Sloveniji devet temeljnih izobraževalnih skupnosti. Ni pa še rečeno, da jih bomo toliko tudi imeli, saj je vse odvisno od tega, kako se bo odločila republiška skupščina, ki bo — ob upoštevanju vseh pripomb — zakon sprejemala.

Za dolenjsko-spodnjeposavsko območje je nedvomno najbolj zanimivo, kam spada (?) katera tukajšnjih občin. V tem delu predloga je navedeno, naj bi bila za črnomajško, metliško novomeško in trebanjsko občino temeljna skupnost s sedežem v Novem mestu, spodnjeposavske občine — brežiška, krška in sevnjska — pa bi naj se pripojile izobraževalni skupnosti s sedežem v Celju. Potemta kem bi bila novomeška skupnost po obsegu med najmanjšimi v Sloveniji, medtem ko bi bila ljubljanska največja.

Skupnost — samoupravni organizem

Iz razlage posameznih členov zakonskega predloga sodimo, da bodo temeljne izobraževalne skupnosti, s tem da bodo skrbela za organizacijo izobraževanja in neposredno plačevale dejavnost vseh izobraževalnih zavodov na svojem območju, samoupravni organizmi za vzgojno-izobraževalne dejavnosti.

Delovnim in drugim organizacijam je prepuščeno, da po svojih odločitvah oblikujejo posebne izobraževalne skupnosti. V 12. členu zakonskega predloga je rečeno, da bodo te skupnosti organizirane pri skladarstvu in pri potrebami in dolgoročnih načrtih izobraževanje kadrov za določene panoge oziroma za širše družbene potrebe.

Nadalje je predvidena tudi republiška izobraževalna skupnost. Ta bi v soglasju z republiško skupščino določila zagotovljeno ceno izobraževanja za posamezne vrste izobraževalnih dejavnosti v skladu s pogoji, ki bi jih zakon določil za posamezne vrste izobraževalnih zavodov. Sicer bi ta skupnost zagotavljala dopolnilna sredstva temeljnimi in posebnimi izobraževalnim skupnostim ter hkrati povezovala njihovo delo, pospeševala njihovo medsebojno sodelovanje in sodelovanje s podobnimi skupnostmi drugih republik. Republiška skupnost bi torej ne bila nadrejena, marveč bi s svojimi investicijskimi in usklajevalnimi nalogami temeljne in posebne skupnosti povezovala v sistemsko celoto.

Za izobraževanje: obvezni in stalni viri

Zakonski predlog predvideva razne vire sredstev za izobraževanje.

Trdnost izobraževanja bi naj zagotovili obvezni in stalni viri. Tako zbrana sredstva bi morala zadoščati za plačevanje osnovne dejavnosti izobraževalnih zavodov.

Najvažnejša obvezna in stalna vira bi bila občinski in republiški prispevek za izobraževanje, plačevali pa bi ju občani iz svojih osebnih dohodkov.

Obvezna in stalna vira bi bila tudi del občinskega davka od prometa blaga na drob-

no in del ustreznega republiškega prometnega davka.

Prispevki iz dohodkov in prometnega davka

Kot predvideva zakonski predlog, bi bila najmanjša stopnja občinskega prispevka iz osebnega dohodka (delovno razmerje) 2,9 odstotka, najmanjši prispevek iz občinskega prometnega davka pa 0,4 odstotka. Za republiški prispevek iz osebnega dohodka je predvidena stopnja 1,8 odstotka, medtem ko bi se iz republiškega prometnega davka stekalo za izobraževanje 1,4 odstotka sredstev.

Sistem financiranja po zakonskem predlogu je nakan: temeljna izobraževalna skupnost bi zagotavljala sredstva za izobraževanje svojih ljudi v vseh vrstah zavodov, kakor tudi sredstva za izobraževanje tistih, ki bi se za širše potrebe izobraževali v zavodih pri delovnih organizacijah.

Posebne skupnosti bi izobraževale kader za gospodarske in druge organizacije. Te skupnosti naj bi plačevale dejavnost tistih zavodov, v katerih bi se šolal kader za ožje potrebe. Delovne organizacije bi jim zagotovile 75 odstotkov sredstev, 25 odstotkov sredstev pa republiška skupnost. Enak odnos bi veljal tudi pri izobraževalnih zavodih, ki bi jih neposredno plačevale delovne organizacije — tudi tem bi republiška skupnost zagotovila 25 odstotkov sredstev.

Glede dopolnilnih sredstev izobraževalnim skupnostim je predvidena rešitev:

republiška izobraževalna skupnost naj bi zagotovila dopolnilna sredstva temeljnimi skupnostim v skladu s ceno izobraževanja, ki bi jo določila v soglasju z republiško skupščino;

dopolnilna sredstva republiški skupnosti pa bi zagotovila republika iz proračuna, ka-

kor bi se pač odločila njena skupščina.

Odnosi na podlagi pogodb

Odnosi med izobraževalno skupnostjo in izobraževalnim zavodom glede povračila za opravljene dejavnosti bi se po predlogu urejali s pogodbami. Pogodbe bi sklepali za eno ali več let. Spore med izobraževalnimi skupnostmi bi reševala republiška skupnost.

Določbe o odnosih med izobraževalnimi skupnostmi in družbenopolitičnimi skupnostmi so v slovenskem zakonskem predlogu prevzete iz splošnega zakona. Zakonitost dela temeljnih izobraževalnih skupnosti naj bi nadzorovali pristojni organi tiste občine, v kateri je sedež skupnosti, zakonitost dela republiške in posebnih skupnosti pa republiški sekretariat za prosveto in kulturo.

V tem zapisu so omenjene le poglobitve značilnosti in določbe v slovenskem predlogu za zakon o financiranju vzgoje in izobraževanja, tako da smo lahko govorili le bolj o pomenu predvidevanj in prizadevanj, da bi na Slovenskem, v skladu s splošnim zveznim zakonom, uredili sistem plačevanja v okviru novih samoupravnih organizacij — izobraževalnih skupnosti.

»VEM ZA NEVESTO...« Duet iz Smetanove opere »Prodana nevesta« sta zapela Ladko Korošec in Rajko Koritnik. Navdušeni poslušalci so priljubljene pevce prosili za avtograme. Ladko Korošec pa je poslal priščne pozdrave tudi vsem bralcem Dolenjskega lista. (Foto: Mirko Vesel)

*Čestitka za Dolenjskega lista
in vsem bralcem!
L. Korošec*

Svečan zaključek Dolenjskega festivala

V ponedeljek zvečer, 21. novembra, so Kostonjevičani spet do zadnjega kotička napolnili Lamutov likovni salon, da bi prisostvovali zaključni prireditvi letošnjega jubilejnega »Dolenjskega kulturnega festivala«. Kot na vseh kulturnih večerih v Kostonjevičih, je bilo tudi tokrat razpoloženje domačinov in gostov iz Krškega in okolice res svečano, hkrati pa prisrčno domače.

Uvodno besedo je imel različni organizator Lado Smrekar, ki ima brez dvoma največ zaslug, da je Kostonjevičica postala kulturni Parnas Dolenjske in spodnjega Posavja. Akademski slikar in pisatelj Marjan Tršar je nato spregovoril o razstavi risb italijanskega slikarja Alda Dezza in Japonca Mogami Hisayukija, katerih dela so nastala letošnje poletje v Kostonjevičih, ta večer pa razstavljena v Lamutovem likovnem salonu.

Večer je dosegel svoj višek z nastopom prvakov ljubljanske Opere Vilme Bukovčeve, Ladka Korošca in Rajka Koritnika. Ob spremljavi pianist-

ke Zdenke Lukčeve so dragi gostje zapeli Kostonjevičanom nekaj najlepših opernih arij in duetov. Hvala naša publika je nastopajoče nagradila z dolgotrajnim ploskanjem, nazadnje pa jih obdarila s cvetjem in z umetniškimi slikami. Priljubljenim pevcem so

zaželeli tudi veliko uspeha na bližnji turneji po Italiji.

M. V.

Nocoj: Večer kitajske lirike

V želji posredovati vsem ljubiteljem lepe besede vrsto pesniških večerov iz domače in tuje književnosti se je ODER MLADIH namenil, da v prvem takšnem večeru predstavi globoko občuteno, oblikovno preprosto in občedolovsko liriko stare Kitajske v mojstrskem prevodu Alojza Gradnika. Prireditelj bo drevi, 24. novembra, ob 18. uri v prostorih študijske knjižnice Mirana Jarca v Novem mestu.

Nova oddaja Radia Brežice

Letošnjo jesen je uvedla brežiška radijska postaja novo oddajo, ki je na sporedu enkrat na mesec. V prvi oddaji, ki je bila oktobra, so o značilnostih svojega kraja spregovorili prebivalci Žejnega in Sobenje vasi. Programski svet pri radiu je sklenil, naj bi v enournih oddajah obdelali vse folklorne, zgodovinske in druge značilnosti obiskanega kraja. Minulo nedeljo je bil tak obisk namenjen Bizeljskemu, ker pa je bila ob začetku oddaje izključena elektrika in ljudje niso vsega slišali ter so negodovali, bo radio oddajo ponovil v nedeljo, 27. novembra ob 8.45. P.

„Čestitala mi je družina Dušana Jereba“

Sneg je že drugič v tej prezgodnji zimi zasipal ulice Novega mesta. Muzejska, v katero sem se namenil na pomenek s Trdinovim nagradjenecem Tonetom Markljem, je bila skoraj neprehodna, ker so jo prekopal, da bi popravili kanal...

Prišel se je zgodnji večer, kot nalašč za pogovor. Tone Markelj si je nadel naočnike in, oprt s komolcem desnice na mizni vogal v topli kuhinji, izbiral besede za odgovore na vprašanja, ki sem mu jih zastavljal.

»Leta 1961 je dobil Trdinovo nagrado zbor, ki ga vodite, letos pa so jo podelili vam. Torej je šla nagrada kar dvakrat v eno hišo. Kako si to razlagate?«

»Težko je odgovoriti. Morda bom odgovoril, če omenim, kdaj je zbor začel, kje je pel in podobno...«

»Začeli smo okoli 10. maja 1945. Naprosili so me, naj zberem skupino pevcev za partizanski miting, ki bi naj bil 14. maja — štiri dni za-

tem — v prosvetnem domu. In res sem dobil naslednje, ki so še dolgo tvorili jedro zbora: Dominika Bratoža, Vilija Skoka, Rudija Mraza, Draga Sproca, Ferda Gernedija, Slavka Strajnjarja, Mirka Drenovca. Veselilo me je zbor voditi in ostali smo skupaj kot ena družina. V zadnjih desetih letih smo imeli več kot 680 nastopov po raznih krajih domovine, na Dolenjskem pa skoraj v vsaki večji vasi. V spominu so mi najbolj živo ostali ti nastopi: na Bledu, v Kopru, Slovenskih Konjicah, Novem Celju, Kranju in na pljučnem oddelku novomeške bolnišnice. Vabilu, da bi peli našim izseljencem v Franciji, se žal nismo mogli odzvati, ker ni bilo denarja... Morda je vsa ta dejavnost spodbudila komisijo, da je najprej nagradila zbor in po petih letih tudi mene.

Pripomnil bi rad še to: nič manj kot nagrade sem bil vesel čestitke, ki mi jo je iz Slovenskih Konjic poslala družina Dušana Jereba.

»Kako ste sicer zadovoljni z zborom in sodelovanjem v njem?«

»Zelo sem zadovoljen, želel pa bi, da bi se člani bolj redno udeleževali vaj.«

»Katera pesem ali skladba vam je najbolj pri srcu?«

»Vse skladbe Rada Simonitja in Danila Bučarja ter partizanske Karla Pahorja.«

»Kako ste postali pevovodja?«

»Mislim, da povsem slučajno. Bilo je 1936, ko sem eno leto poučeval na grmški kme-

tijski šoli, pa sem pričel vaditi s fanti. Solske zборе sem vodil na gimnaziji, učiteljsku...«

»Kaj bi lahko rekli o glasbenem življenju v Novem mestu?«

»Skoda, da ni več orkestra.«

»In za konec: katero vprašanje si najčeste zastavljate?«

»Koliko časa bom še zdrav, da bom lahko vodil zbor!«

IVAN ZORAN

Obiščite razstavo partizanske grafike akademskega slikarja Franceta Miheliča v prostorih DOLENJSKE GALERIJE v Novem mestu! Odprta bo še danes in jutri. — Na sliki: FRANCE MIHELIC: V MRTVI VASI.

Teden dni prireditev za občinski praznik

Metličani so za svoj praznik 26. november pripravili bogat spored prireditev, ki bodo od 22. do 29. novembra

Slovesnosti so začeli 22. novembra s športnimi tekmovanji.

Tudi 23. novembra je bilo čez dan več športnih srečanj, ob 19. uri pa je bil napovedan recital znane dramske umetnice Vladoše Simčičeve — »A luč je ostala«.

24. novembra ob 19. uri bo svečan zaključek športnih tekmovanj s podelitvijo priznanj zmagovalcem;

25. novembra ob 17. uri bo proslava v tovarni BETI, kjer bodo v počastitev 10-letnice podjetja priredili modno revijo z glasbenim programom;

26. novembra bo ob 14. uri imela slavnostno sejo občinska skupščina skupno z občinskim odborom ZZB NOV in delavskim svetom tovarne BETI. Zatem bodo odbornikom in gostom razkazali tovarniške prostore;

27. novembra bodo ob 10. uri v Drašičih svečano odprli novi gasilski dom;

28. novembra bo ob 19. uri koncert pevskega zbora »Dušan Jereb« iz Novega mesta;

29. novembra bo za zaključek praznovanja občinskega praznika in hkrati v počastitev dneva republike ob 10. uri na Trgu svobode igrala metliška godba.

Občinska skupščina in družbeno-politične organizacije vabijo občane k vsem prireditvam!

Mesto v praznični obleki

Metliške ulice so navadno vselej lepo očistene, pred prazniki pa je že običaj, da komunalno podjetje poskrbi še za posebno očiščevalna dela. Tudi letos so že nekaj dni pred občinskim praznikom čistili z mestnih ulic sneg, skrbno odstranjevali smeti in papirje, občani pa so se v lepševalno akcijo vključili z okrašenimi okni na hišah in izobešenimi zastavami.

V soboto bo občinska seja

Za soboto, 26. novembra, je v Metliki ob 9. uri dopoldne sklicana redna delovna seja obeh zborov občinske skupščine. Tokrat je na programu samo ena točka dnevnega reda: obravnava osnutka srednjeročnega plana razvoja občine. Za tako kratek dnevni red so se odločili zato, da bi lahko glede na pomembnost obravnavanega gradiva ostalo dovolj časa za temeljito razpravo in izmenjavo mnenj, deloma pa zato, ker sledi popoldne še svečana seja občinske skupščine v tovarni BETI.

Ob letošnjem občinskem prazniku, ki ga slave Metličani v spomin na zmago, v kateri so partizani 26. novembra 1942 uničili belogardistično postojanko na Suhorju, lahko ugotovimo pomembne uspehe. Letos je dobila Metlika novo šolo, sodobno trgovino, novo klavnico in 20-stanovanjski stolpč, razen tega pa je zabeleženih še kup drobnejših pridobitev. Na sliki: Metlika, preden jo je pobelil prvi letošnji sneg. (Foto: Polde Grahek)

Ponos ob prazniku

VPRAŠANJE: Katere so glavne pridobitve enoletnega gospodarskega razvoja in družbenih služb od lanskega do letošnjega občinskega praznika Metlike?

ODGOVOR: Kot vselej, smo si tudi za to razdobje naložili na ramena veliko težkih nalog. Te naloge in plani so bili večji in težji od tistih prejšnja leta in so zahtevali večja materialna bremena, telesne in umske napore. Začeli smo jih, kot vsako plansko leto, reševati enotno, tiho in z veliko odgovornostjo — prepričani, da je realizacija odvisna samo od nas in naših naporov. Ob kritičnih težavah smo še bolj delali in iskali rešitve v lastni hiši.

V tem obdobju smo povečali družbeni bruto produkt in narodni dohodek v družbenem sektorju gospodarstva približno za 40 odstotkov in s tem dobili možnost povečati ju v letu 1967 za približno 20 do 25 odstotkov. Med drugim štejem za veliko pridobitev novo osemletko v Metliki, ki je postavila soloobvezno mladino v povsem drugačen položaj in ki daje čvrsto poročstvo, da je, oziroma bo naš otrok postavljen v enakoveren položaj z drugimi. Veliki uspehi so doseženi v trgovini. Mednje štejem predvsem veleblagovnico Mercator, prodajalno prehrane, preurejeno trgovino na Suhorju, v kratkem pa bo odprta tudi trgovina z zelenjavo in mlečnimi izdelki. Letos je bila zgrajena tudi nova klavnica, ki bo brez dvoma dobro preskrbovala prebivalstvo z mesom. Stanovanjska izgradnja je dosegla letos vrhunec, če jo primerjamo z drugimi leti, predvsem na področju zasebne izgradnje. Začela se je izpopolnjevati in se nadaljevati izgradnja vodovoda za prebivalstvo graškega območja. Sem je treba prišteti tudi kulturno gasilsko domova v Drašičih in Dobravcih, s čimer je bila uresničena želja tamkajšnjega prebivalstva. Mimo tega bi kazalo omeniti še več manjših del na področju komunalnega gospodarstva. Premišljena davčna politika je pospešila razvoj obrtništva. Vse, kar navajam, je bilo doseženo z enotnostjo in podporo naših delovnih kolektivov in občanov, iz česar sklepam, da postaja občina vedno bolj občina delovnih kolektivov in občanov, kar seveda štejem za eno največjih pridobitev. Ta pridobitev nam med drugim daje zagotovilo, da bodo uspehi na vseh področjih družbenega življenja iz leta v leto večji.

VPRAŠANJE: — Tovariš predsednik, kako poteka uresničevanje gospodarske in družbene reforme v vaši občini?

ODGOVOR: Da, to je nedvomno vprašanje, ki za nas ni novo, novo niti ni bilo, kakor tudi ni nepoznano. Na to smo mislili in mislimo, hkrati ko delamo, že nekaj let. V reformi smo vseskozi, kar dokazuje organska rast našega gospodarstva in družbenih služb. Tega smo se zavvedali že takrat, ko so nam drugi očitali način, po katerem se je izgrajevalo naše gospodarstvo in je šla delitev ustvarjenega dohodka med sklade in osebne dohodke. Nepoučen bralec me bo težko razumel, če pravim, da je najtežje že za nami.

Ko to pravim, imam v mislih, da se povsem zavedamo, da zakoni reforme še niso začeli povsem delovati in da bo ob njih moral marsikdo priti na tisto, kar smo

Franc Vrvišar, predsednik ObS

mi že prestali. Seveda bomo morali treznejše in bolj premišljeno planirati, gospodariti, oziroma delati. Zakoni reforme nas torej niso dobili nepripravljeni. Niso nam dobili hoteli, kar bi ne bilo v skladu z reformo, nismo investirali neekonomsko in brez materialnega pokritja. Naše gospodarstvo je našlo in še išče svoj prostor v mednarodni delitvi dela, specializaciji in integracijskih odnosih. Ze sam podatek, da bomo letos izvozili za 900.000 dolarjev raznega blaga — ob družbenem bruto produktu 8 in pol milijarde Sdin — jasno izraža duha enega dela reforme. To pove, da so že narejeni koraki za še večji izvoz v letu 1967, pa tudi, da je rešeno vprašanje reprodukcijskega materiala in zagotovljena nemotena proizvodnja. V družbenih službah so narejeni preventivni koraki in zaznavni premiki kot v zdravstvu, šolstvu in državnih upravi.

Gre predvsem za to, da bi dosegli večje uspehe z manjšo administracijo ob enakih materialnih in finančnih možnostih. V čisti državni upravi je zaposleno 24 uslužbencev. Pomeni, da je z zboljšanjem kadrovske zasedbe že dosežen večji učinek. Zdravstvo si predvsem prizadeva, da bi ob zmanjšanih sredstvih dalo isto ali celo boljše zdravstveno pomoč. Službo je že organiziralo tako, da bo čimmanj izgubljenih ur v proizvodnji. Posrečilo se nam je, da v reševanje nekaterih problemov pritegnemo vse naše občane oziroma delovne ljudi. Pripomniti je treba, da se delovni ljudje zavajajo, da je samo od njih odvisna njihova usoda — jutrišnji dan. Zavedamo se, da je poleg tega ostalo še veliko zadev, katerih reševanje narekujejo spremembe stališč, ter prav tako vrsta vprašanj za skrb naših občanov, ki jih za voljo objektivnih težav gotovo ne bomo mogli uresničiti. Mislim, da pa bodo materialne možnosti tudi take, da bodo dovoljevale vse to reševati v času kratkoročnega programa. Ta nam daje popolno upanje, seveda pa le v primeru, da bomo še bolj delovni in pridni.

VPRAŠANJE: Kaj si želite za nadaljnji vsestranski razvoj vašega ožjega področja? Ali ste zadovoljni z napredkom, doseženim v zadnjem letu?

ODGOVOR: Ne bi hotel naštevati vseh želja za vsestranski razvoj naše občine, ker imamo premalo prostora v naši metliški rubriki. Želim, da bi bili zdravi in enotni, da bi se naša mladina v šoli marljivo učila, kajti zdravje, pamet in enotnost so pomembno poročstvo za dosego vseh smotrov. Veselilo bi me, če bi bilo še nekaj gospodarskih let tako uspešnih kot letos, če bi na kulturnem področju dosegli kaj več. Nič ne bi nasprotoval, če bi imeli lep dom kulture. Rad bi, da bi rešili vprašanje preskrbe z vodo, izboljšali lepoto Kolpe, obnovili še več vinogradov, dogradili vinsko klet; poleg tega pa še, da bi v sadovnjakih rasla mlada žlahtna drevesa, da bi bili griči pogozdeni ter da bi nam ne bilo treba hoditi po perutnino, zelenjavo in nekatere druge reči v Karlovac in podobno (vse to bi namreč lahko pridelali doma). Prav tako bi želel, da bi občanom ne bilo treba predolgo čakati v mesnici, da bi imeli več servisov, ki bi bili na voljo v domačem kraju.

Rad bi videl, kakšna bi bila pokrajina med Vinico in Črnomljem, če bi po njej speljali moderno cesto, oziroma modernizirali cesto, ki veže Slovenijo s Hrvaško. Prav tako bi rad, da bi imeli delo za vse, ki se žele zaposliti, predvsem pa, da bi neposred rešili vprašanje zaposlovanja moških. Na koncu naj vam zaupam, da bi si predvsem želel, da bi se uresničili naši proizvodni načrti; ti pa niso narejeni za voljo tega, da bi nam kdo očital, kako nerealno planiramo.

Ze prej sem omenil, da si želim še nekaj tako uspešnih gospodarskih let, kot je bilo letošnje. Iz tega se da povzeti, da sem z letošnjim napredkom zadovoljen, ni pa še rečeno, da se ne bi dalo še kaj zboljšati in več napraviti. Imam občutek, da smo včasih preveč zadovoljni ter da pozabljamo, kako majhne so naše startne osnove; skratka, da dosegamo tisto, kar drugi že dolgo imajo. Primerjave, ki mi večkrat pridejo na ušesa, mi niso najbolj všeč in so za nas lahko varljive in usodne. Ne bi smeli čakati, da se bo stanje samo od sebe zboljšalo.

Na koncu naj mi bo še dovoljeno čestitati delovnim kolektivom in občanom za dosežene uspehe za občinski praznik in dan republike!

FRANC VRVIŠAR, predsednik občinske skupščine Metlike

Draščičani odpirajo nov gasilski dom

V nedeljo dopoldne bomo v Drašičih svečano odprli enonadstropni gasilski dom, v katerem so tudi prostori za kulturne dejavnosti

Sredi vasi je zrasla velika enonadstropna hiša v ponos vsem, ki so jo gradili. V novi stavbi — gasilskem domu bomo shranjevali gasilsko orodje in opremo, v njej pa je tudi prostorna dvorana, namenjena kulturnim prireditvam in sestankom za občane draščičke krajevne skupnosti. Pri gradnji so s prostovoljnimi delom in vošnjami veliko pomagali občani iz Draščic, Vidošic, Zelenikov in Krmačin. Opravi-

li so več kakor 7.500 delovnih ur ter 800 voženj z vprego, razen tega pa prispevali še v denarju.

Draščičko gasilsko društvo je eno izmed najstarejših v domači občini, saj je bila požarna bramba ustanovljena že leta 1924. Z večjimi in manjšimi težavami se je društvo srečevalo pred vojno, med njo in tudi prva povojna leta, ko je bilo treba v vasi obnoviti okoli 60 požarnih hiš. Delavnost draščičkih

gasilcev pa je bila izpričana tudi na več tekmovanjih, saj smo bili nekaj na prvem mestu v bivšem črnomaljskem okraju. Ze tedaj smo začeli misliti na lasten gasilski dom. Sredi vasi smo kupili primerno stavbišče, ki pa je moralo več let ostati prazno, dokler lani ni bilo realnih možnosti za pričetek gradnje.

Deloma z lastnimi sredstvi in vložnim delom, nekaj pa s pomočjo občinske skupščine Metlike je postavljena lepa stavba, na kateri bomo prihodnje leto odkrili še spominsko ploščo padlim borcem in žrtvam fašizma.

Krajevna skupnost v Draščičih in domače gasilsko društvo se najlepše zahvaljujejo vsem posameznikom in kolektivom, ki so pri gradnji pomagali, predvsem pa občinski skupščini Metlike in podjetju BEGIHAD iz Črnomlja. K svečani otvoritvi novega gasilskega doma, združeni s poskušajo vin, prisrčno vabimo vse prijatelje.

JOZE BAJUK

Upokojenci čuvajo zdravje

Društvo upokojencev v Metliki je tudi letos v sodelovanju z domačim zdravstvenim domom organiziralo za svoje člane zaščitno cepilne proti gripi. Lani se je od več kot 300 članov podružnice udeležilo zaščitnega cepilnega 33 oseb, letos pa se jih je vnaprej prijavilo le 6, vendar je bilo celjenih mnogo več. Večina jih je prišla v zdravstveni dom kar brez predhodnih prijav.

Voščilo iz Sarajeva

Za praznik 29. november želim kar največ uspehov in sreče vsem svojim znancem, prijateljem, posebno pa svojem. Jože Kolenc, ki služi vojaški rok v Sarajevu.

Viktorja Šviglja ni več med nami

25. oktobra 1966 je po 39 letih službovanja za vedno zapustil šolsko mladino in učiteljske vrste dolgoletni prizadeveni pedagog in ljudskoprosvetni delavec tov. VIKTOR ŠVIGLJ. Stevilni svojci, prijatelji, kolegi in šolska mladina iz Metlike in Dobove smo se za vedno poslovili od njega 27. oktobra na pokopališču v Dobovi.

Viktor Švigelj se je rodil 22. aprila 1905 v Ljubljani, kjer je končal tudi učiteljske. Kljub temu da je bil pristen Ljubljančan, je po končanem šolanju z velikim veseljem in vneto nastopil učiteljsko službo na podeželju. V predvojni letih in deloma med minulo vojno — od 1926 do 1945 — je služboval na osnovni šoli v Senti-Jernej in Dolenjci, od jeseni 1945 pa vse do svoje mnogo prera ne smrti je služboval v Metliki. Od leta 1945 do združitve z nižjo gimnazijo je bil upravitelj, zatem pa pomočnik ravnatelja osnovne šole v Metliki. V času službovanja v Senti-Jernej in Metliki je poučeval tudi na obrtnoadaljalnih, občinskih in mnogih drugih šolah in tečajih za odrasle. Stevilna generacija njegovih bivših učencev se ga bodo vedno rade spominjala kot dobrega učitelja, ki jim je s svojim prizadevanjem pedagogskim delom pripomogel k uspešnemu koraku v življenje.

Med minulo vojno je bil zaradi napredne usmerjenosti in simpatiziranja z narodnoosvobodilnim gibanjem zaprt in za eno leto poslan v taborišče v Gonars v Italiji.

Viktor Švigelj ni bil le prizadeven in uspešen pedagog, ampak je ves čas svojega službovanja na Dolenjskem in v Beli krajini deloval tudi kot neutruden ljudskoprosvetni delavec. Bil je pevec in pevovodja, igralec in režiser v pevskih zborih in igralskih družinah odraslih, skoraj dvajset let pa je zelo uspešno vodil tudi mladinske pevske zборе v Metliki in z njimi javno nastopal na številnih praznikih in koncertih po Beli krajini in Dolenjski.

Vseh enaindvajset povojnih let se je aktivno udeleževal tudi v odborih raznih družbenih organizacij Metlike, zlasti pa kot dolgoletni predsednik sindikata prosvet-

ni delavcev metliškega področja. Njegovo življenje in delo je bilo tesno povezano z vsem javnim življenjem kraja, kjer je služboval.

Delo je bilo nepogrešljiv sestavni del njegovega življenja, brez njega ni mogel biti niti tedaj, ko je bil težko bolan in izčrpan in nujno potreben počitka.

Pokojni tov. Švigelj ni bil le z gleden prosvetni delavec, ampak tudi dober človek in tovariš, ki je vedno znal najti primerno besedo in spodbudno šalo za vsakogar, in je bil vedno pripravljen pomagati zlasti mlajšim kolegom, ki so njegovo pomoč potrebovali bodisi pri delu, bodisi v osebnih težavah.

Težka bolezen v mladosti, bolezen in izčrpanost v zadnjih letih in osamljenost po izgubi življenjske tovarišice, ki je umrla natanko eno leto prej, so povzročile, da nas je zapustil, preden je utegnil nastopiti zasluženi pokoj.

Njegovi prijatelji, kolegi in bivši učenci ga bomo še dolgo leta ohranili v najlepšem spominu!

IVAN ZELE

metliški tednik

10. decembra Črnomelj : Ravne

Črnomljska mladina se vneto pripravlja na medmestno tekmovalno »Spoznajmo svet in domovino«, v katerem se bodo 10. decembra z Ravenčani pomerili v znanju. Odgovarjali bodo na temi »Vojna v Vietnamu« in »NOB v Sloveniji«. Prireditelj v Prosvetnem domu bo javna, začela pa se bo okoli 21. ure zaradi direktnega radijskega prenosa. Čast Črnomlja bodo branili trije gimnazijci, prireditelj pa bo popestril tudi zabavni program domačih izvajalcev.

Za točen čas prireditve bodo občani pravočasno zvedeli z lepakovi.

Pridite na konference!

V kratkem se začnejo po vsem črnomljskem območju letne konference SZDL po krajevnih organizacijah, na katere že zdaj opozarjamo in vabimo občane k čim večji udeležbi.

- 26. 11. bo ob 18. uri konferenca SZDL v Kanizariji v prostorih samskega doma;
- 26. 11. ob 18. uri na Stražnjem vrhu v gasilskem domu;
- 27. 11. ob 11. uri v prostorih osnovne šole v Starem trgu;
- 27. 11. ob 14. uri v Gribljah v gasilskem domu;
- 27. 11. ob 14. uri na Talčjem vrhu v gasilskem domu;
- 4. 12. ob 9. uri v Adlešičih v združenem domu;
- 4. 12. ob 9. uri v Dragatušu v prostorih mladinskega kluba;
- 4. 12. ob 14. uri v Dobljčah v osnovni šoli.

Toliko da mu niso skočile v glavo

Kdor je nedavno slišal kričanje žensk v pisarni KZ v Starem trgu, je lahko presodil, da je v nevarnosti, kdor jim oporeka. Ko je vodja proizvodnega okoliša izplačeval strankam mesečni iztržek za odkupljeno mleko, je nastal vihar.

Gospodnje oddajajo mleko

Preventivna akcija po šolah

Mladinski aktiv v Adlešičih bo v začetku decembra organiziral nekaj predavanj. Predsednik občinskega sindikalnega sveta Jože Kolenc jim bo pojasnjeval vlogo mladine v delavskem samoupravljanju, zgodovino samoupravljanja ter odnose med socializmom in religijo.

Predavanja v Adlešičih

Pred kratkim so začeli po vseh šolah črnomljske občine uresničevati v tednu boja proti tuberkulozi zastavljeno akcijo. Ekipe strokovnjakov iz zdravstvenega doma Črnomelj opravljajo tuberkulinizacijo otrok, zlasti v vseh prvih, četrtih in osmih razredih. Obiskali so že več šol, delo pa uspešno nadaljujejo, čeprav predstavlja zapadli sneg na nekaterih odročnih poteh veliko oviro.

Jutri razširjena seja SZDL

V Črnomlju bo v petek, 25. novembra, ob 8.30 uri razširjena seja občinskega odbora SZDL. Obravnavali bodo analizo dela občinske skupščine in priprave na spomladanske volitve, priprave na krajevne konference organizacije ter razpravljali o občinskem pravilniku SZDL.

kočevski mlekarji, kakor je v teh krajih že od nekdaj v navadi. Prej so jim liter mleka plačevali tudi po 85 din, tokrat pa so dobile na roko le 45 din za liter. Nič krivi kmetijski tehnik, ki odkup samo posreduje, je moral poslušati vse, kar so izrekle v nenadni jezi. Dopovedoval jim je, da je kočevska mlekarja znižala ceno na 67 din za liter mleka, dostavljenega v Brezovico, zavoljo ugotovljene nečistoče. Ženskam pa to ni hotelo v glavo. Šlo je za denar in so vpile.

Posledica tega dogodka je bila, da je vas Radenci v celoti odpovedala oddajo mleka, nekateri pa so še zdaj tako jezni, da sploh nočejo vzeti denarja. Pravijo, da dajo mleko raje zastoj kot pa po 45 din...

Ko se je jeza malce ohladila, so začeli ljudje razmišljati o tem, da bi v celoti odpovedali dogovor s Kočevjem in da bi bilo bolje prodajati

mleko viniški odkupni postaji. Tu namreč KZ Črnomelj odkupuje mleko po ugodnejši ceni za Ljubljanske mlekarne.

Pravna pomoč za sindikaliste

17. novembra je občinski sindikalni svet v Črnomlju odprl pravno posvetovalnico za člane sindikalnih podružnic in delovne organizacije. Pravniki je z nasveti na voljo vsak četrtek od 16 do 18. ure v pisarni ObSS Črnomelj.

Glede na to, da je v črnomljski občini čutili vse večjo potrebo po organizirani pravni pomoči občanom in da delovni spori naraščajo, je odprta pravna posvetovalnica vsekakor velika pridobitev.

Prigospodarili smo lasten dom

Poročali smo že, da so v Črnomlju pred kratkim svečano odprli stavbo Avto-moto društva, tokrat pa pojasnjujemo, kako jo je društvo zgradilo in od kod denar.

AMD Črnomelj je začelo uspešno delovati šele leta 1961. Prejšnje vodstvo v gospodarstvu ni imelo posebnih uspehov, zato je sedanji upravni odbor tedaj prevzel zelo siromašno dediščino: nobenega vozila, ne inventarja, ne denarnih sredstev, pač pa za 300.000 din neporavnanih računov. Dolgove smo postopoma poravnali s sredstvi, pridobljenimi z izpiti za mopediste, vozilo pa smo kupili s pomočjo občinskega odbora SZDL, deloma pa s posojilom Avto-moto zveze Slovenije.

Z nabavljenim osebnim vozilom smo takoj pričeli počevati voznike amaterje, zaslužek pa uporabili za nakup novega vozila in motornega kolesa. Kot vsak dober gospodar si je tudi naše društvo želelo lastnega doma in primernih prostorov. Tako smo dohodek od tečajev trošili le za najnujnejše potrebe društva, preostalo pa skrbno spravljali za gradnjo doma. Graditi smo začeli že lani, toda zaradi pomanjkanja gradbenega materiala smo

stavbo dokončali šele letos. Delo v lastni režiji je pomenilo za okoli 4 milijone din prihranka. Ni pa treba posebej poudarjati, da se je gradbeni odbor pri gradnji vsak dan srečeval z mnogimi težavami pri nabavi materiala itd. Kljub vsemu danes stoji lasten dom AMD Črnomelj, vreden okoli 15 milijonov dinarjev. Dom smo zgradili z lastnimi sredstvi in trudom, s posojilom 3 milijonov dinarjev pa nam je priskočila na pomoč AMZ Slovenije. V stavbi je prostorna delavnica, pisarna in 8 garaž.

Sest garaž je društvo oddalo v najem, v preostalih dveh pa shranjujemo društvena vozila.

V pisarni bomo v kratkem uvedli dvakrat na teden uradne ure, da bodo člani in drugi občani lahko dobili potrebna pojasnila glede tečajev, izpitov in podobno. Prostorno perišče pred stavbo pa bodo člani lahko uporabljali za pranje in mazanje lastnih vozil.

Ob nedavni svečani otvoritvi stavbe AMD so bili odlikovani najbolj zaslužni člani društva za gradnjo doma. To so: predsednik AMD Janez Golobič, sekretar Lojze Hudejla in blagajnik Leopold Korevec.

Decembra urbanistična razstava

Pred kratkim so se v Črnomlju sestali strokovnjaki iz Projektivnega ateljeja v Ljubljani in domači predstavniki družbenopolitičnih in gospodarskih organizacij ter predstavniki občinske skupščine. Ponovno so razpravljali o osnutku urbanističnega načrta mesta še pred končnim kopiranjem.

Ker je bilo sodelovanje med projektanti in Črnomljiči že prej dokaj tesno, tokrat bistvenih pripomb ni bilo. Tako bo lahko kompletna urbanistična dokumentacija v kratkem izdelana. Decembra bodo organizirali javno urbanistično razstavo, hkrati pa javne tribune v me-

stu, kjer bodo imeli občani priložnost za kritiko.

Začele so se letne konference RK

20. novembra so se na celotnem črnomljskem področju začele letne konference krajevnih organizacij Rdečega križa. Prvi so konferenco sklicali v Gribljah, zatem pa še v Tribučah, na Talčjem vrhu, v Starem trgu in drugje.

Člani RK obravnavajo zlasti zdravstvenovzgojno delo, delo mlečnih kuhinj po šolah, posebno skrb pa posebej tudi socialnim problemom ter skrbi za stare in onemogle.

73-letna je morala žeti ajdo

Za slab streljaj od glavne ceste med Črnomljem in Dragatušem je bilo namnjivo videti žensko. Sklonjena je bila dalj časa, potem se je za hip vzravnila in se prijetla za pas. To se je večkrat ponovilo, naskar stopim pogledat.

— Zanjete, tela? jo nagovorim.

Ona pa nič, kar naprej je mahala s srpom.

— Se mi je zdelo, da vam je slabo — spet poskušam.

Tedaj se je omehčala.

Pogledala me je žalostno in rekla:

— Zanjem, da, ker moram. Bolna sem, a mi tavanje nič ne pomaga. Delati moram ves dan.

— Koliko let imate?

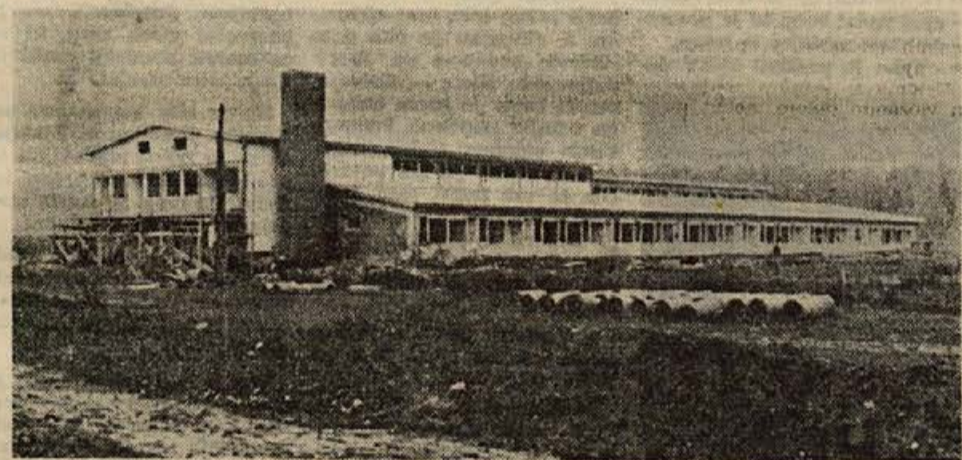
— Triinšedemdeset.

— Ali ni pri hiši nikogar drugega, da bi žel namesto vas?

Vile so se ji solze, povedali pa ni hotela kaj več.

Izdala je le to, da je doma s Tanče gore in da se piše Franciška Matkovič.

R.

Računali so, da bo nova črnomljska osemletka v Loki odprta že za praznik republike, vendar se je zataknilo pri obrtniških delih. Da kasneje ne bi obžalovali pretirano hitre gradnje, so sklenili z otvoritvijo raje počakati do prihodnjega meseca. (Foto: Marjan Moškon)

NOVICE črnomljske komune

OBISK V PODJETJU, KI POSTAJA VSE POMEMBNEJŠE

„ZORA“ pred odprtimi vrati

Črnomljsko lesno industrijsko podjetje ZORA je izvozilo že več kot 51 odst. proizvodnje, zato obstaja možnost, da se uvrsti med pretežne izvoznike — Ta naziv pa ni samo časten, temveč prinaša s predvidenim novim zakonom tudi precejšnje koristi — Trenuten položaj podjetja je razveseljiv

Kolektivno podjetje ZORA je ob reformi že prav slabo kazalo, toda to je zdaj preteklost. Pravočasno so preusmerili proizvodnjo čiste galanterije v serijsko izdelovanje pohištva, in to jih je rešilo.

Letos proizvodni plan lepo teče. Od zastavljenega 750 milijonskega letnega plana smo konec oktobra ustvarili že za 637.542 din proizvodnje, kar je za nekaj odstotkov nad pričakovanjem. Dosegli smo tudi 6-odst. rentabilnostno stopnjo, kolikor je slovensko republiško povprečje za

to stroko, ter za več kot 30 odst. povečali brutoprodukt od lani, čeprav smo imeli tedaj 32 več zaposlenih kot letos, — je med drugim v razgovoru povedal direktor inž. Stane Pečaver.

ZORA je našla dokaj ugodne kupce na zahodnem trgu za svoje otroške postelje, ki jih izdelujejo v novem galanterijskem obratu. Po pogodbah morajo poslati v inozemstvo vsak mesec približno 1600 otroških posteljc. Dosedanji podatki kažejo, da je podjetje letos izvozilo že

več kot 51 odst. celotne proizvodnje ter si s tem pridobilo možnost uvrstitve med pretežne izvoznike. Ne gre jim toliko za čast, pač pa za koristi, ki jih ta naziv prinaša s predvidenim novim zakonom. Pretežni izvozniki bodo lahko uvažali kakršnokoli blago in ne samo tako, ki ga potrebujejo za lastno proizvodnjo. To pomeni, da bodo prosto razpolagali z devizami.

Tudi na domači trg so vrgli sidro

Inž. Pečaver je povedal še o razveseljivih novostih v proizvodnji za domači trg:

— V okviru uresničevanja našega proizvodnega programa precej povečujemo poslovno sodelovanje s tovarno KORDUN v Karlovcu, za katero serijsko izdelujemo ro-

čaje za orodje. Prav tako odpravljamo težave v mizarškem obratu, kjer vse do polletja nismo imeli pravega dela. Ljudi smo morali pošiljati celo na brezplačne dopuste. Pred kratkim pa smo uvedli kooperacijo z ribniškim podjetjem INLES. Pogodili smo se za večjo proizvodnjo vhodnih, garažnih in balkon-skih vrat, s čimer dopolnjujemo asortiment Inlesovega stavbnega pohištva.

Precej težav imamo še s semiškim obratom. Do nedavnega smo serijsko delali noge za pohištvo za ZDA, toda kupec je pogodbe odpovedal. Za ta obrat v tesnih prostorih in za stroje, s kakršnimi tam razpolagamo, je težko najti pravo delo. Upamo pa, da se bo tudi tu odprlo. Te dni se dogovarjamo s podjetjem SLOVENIJA LES iz Ljubljane, da bi deloma s pomočjo njegovih sredstev kupili potrebne stroje vpeljali serijsko proizvodnjo po njegovem naročilu. Najbolj pomembno se nam zdi zagoto-

viti si vnaprej planirano delo za dalj časa, da bi že enkrat prenehali z negotovimi posli.

»Morali se bomo sprijazniti z dejstvi«

— Problem naših žag, kjer zaradi pomanjkanja hlodovine nimamo kaj delati, je zelo pereč, toda doslej smo ga odpravili. Les vozimo celo iz Slavonije, dokler ne bomo dobili obljubljenih 800 m³ hlodovine od GG Novo mesto, katere nam trenutno ne morejo dobaviti. Kadar na žagah ni dela, imajo delavci redne dopuste. Dolgo pa tako slabo organiziranega dela ne bomo mogli več trpeti. Dejstvo je, da imamo za hlodovino, ki jo lahko dobimo, štiri izmene delavcev na žagah preveč. Čimprej se bomo morali sprijazniti s tem dejstvom in se na samoupravnih organih pogovoriti o tem, čeprav nam je še tako neljubo. Potrebni so čimprejšnji ukrepi, kajti vsako odlašanje pomeni gospodarsko škodo.

Včasih nelojalna konkurenca...

— Rad bi pa poudaril, — je nadaljeval tovariš direktor, — da se lahko sedanji ugodni položaj podjetja naglo spremeni, kajti vsi naši izvozniki posli nasploh so še vedno nestabilni. Mi sicer sklepamo pogodbe za dve leti vnaprej, toda vedno bolj je čutili ostro konkurenco domačih podjetij. Lahko trdim, da je ta konkurenca včasih tudi nelojalna. Tako obstaja (zaenkrat teoretična) možnost, da bi kdo drug ponudil tujim kupcem še nižjo ceno. Verjetno bi tedaj naše pogodbe propadle.

Letošnji uspehi tudi ne pomenijo kakega vidnejšega uspeha na računih naših skladov, kajti ostanek čiste ga dohodka je namenjen predvsem odplačilu anuitet. Letos in prihodnje leto pomenita za naš kolektiv največje breme glede odplačila obveznosti. Tako že vnaprej vemo, da nam ob koncu leta kljub navedenim uspehom ne bo dosti ostalo.

R.

Obračun letošnje turistične sezone

V bodoče bo treba nameniti več denarja za propagando — Letos na zaposlenega za tretjino večji promet — Dobra evidenca in ustrezne analize so med glavnimi pogoji za dobro samoupravljanje

Hotel Pugled v Kočevju je zabeležil do 1. oktobra letos za 3,5 odst. več nočnin kot v istem obdobju lani. Število

skupnosti. Razen tega so občutno porastli tudi stroški. Vendar so v podjetju letos tudi skrbneje gospodarili z

dobju lani.

Občutno je podjetje popravilo produktivnost, rentabilnost in ekonomičnost. Tako so zabeležili do oktobra lani za 3.700 N din mesečnega prometa na zaposlenega, letos pa že 5600 N din. Visoka rentabilnost in ekonomičnost sta bili doseženi tudi zaradi nizkih osnovnih in obratnih sredstev.

Zaradi zadovoljivih finančnih rezultatov so letos lahko namenili več za sklade. Tako je bilo lani razmerje med osebnimi dohodki in skladi 88,8 : 11,2, letoš pa 3,8 : 16,2.

Prav gospodarska reforma je prisilila podjetje, da je boljše gospodarilo. Namenom reforme se nameravajo še bolj prilagoditi in budno spremljati delo vseh obratov. Predvsem nameravajo še izboljšati notranjo evidenco in napraviti več analiz poslovanja. Le tako bodo imeli samoupravni organi v podjetju vedno na razpolago potrebne podatke, da bodo lahko spremljali gospodarjenje in uspešno upravljali podjetje. J. PRIMC

Hotel Pugled v Kočevju je znan po dobri kuhinji in postrežbi. (Foto: Primc)

nočnin inozemskih gostov se je povečalo za preko 84 odstotkov, medtem ko je število domačih nočnin padlo za 7,5 odst. Tudi povprečna doba bivanja turistov je pri domačih gostih za malenkost padla, pri tujcih pa porastle.

Razveseljivo je, da število tujih nočnin narašča, čeprav po drugi strani podjetje ni skoro nič napravilo za požitve inozemskega turizma. Tako podjetje ni objavljalo reklam v domačih in tujih propagandnih revijah, pa tudi svojega prospekta nima. Vsekakor bo moralo več žrtvovati za reklamo, če hoče napredovati. Pogoji za širši razvoj turizma na Kočevskem so, saj je tu precej zanimivosti, razen tega pa je udobje v hotelu zadovoljivo. Tudi prenočitvenih zmogljivosti je za sedaj še dovolj, saj so v hotelu Pugled izkoriščene le 44-odstotno, prejšnja leta pa so bile še manj.

Gostinsko podjetje »Hotel Pugled« je imelo v prvih devetih mesecih letos za preko 25 odstotkov več prometa (celotnega dohodka) kot v istem obdobju lani, čeprav je imelo eno poslovavnico manj. Na povečanje celotnega dohodka so vplivale predvsem višje nabavne cene materiala in povečanje dajatev

materialom, hitreje obračali obratna sredstva, nabavljali pod najboljšimi možnimi pogoji, znižali število zaposlenih in storili še druge ukrepe, kar je tudi pripomoglo, da so letos dosegli boljši poslovni uspeh kot v istem ob-

Natakarici Marija Leko in Milka Krnc vam radi postrežeta z dobro kapljico in slastnimi jedmi, ki jih ima hotel Pugled vedno na voljo.

S PRVE SEJE SVETA ZAVAROVANCEV OBČINE KOČEVJE

Kritizirali tudi nekatere ukrepe ZIS

V kočevski občini še enkrat več bolnih kot v ribniški — Občinski svet zavarovancev zahteva več prištjnosti — Za predsednika občinskega sveta zavarovancev izvoljen Tone Kovačič — Izdatki za zdravstvo so veliki, služba pa še vedno ni zadovoljivo organizirana

V občini Kočevje je znašal v prvi polovici leta stavež bolnih 4,79 odstotkov oziroma je bil za polovico večji kot v ribniški občini. Največ bolnih je bilo v podjetjih INKOP (8,65 odst.), Kovinar (8,34) Rudnik (8,24), Oprema (8,74), Cestno podjetje Novo mesto — obrat Kočevje (6,69), Zidar (6,58), LJK (6,43) itd., medtem ko so zabeležili v šolstvu in zdravstvu do mu od okoli 1,6 odst. do 0,80.

Člani sveta so pripravili zdravniškim zdravstvenega doma Kočevje, naj skupaj s kolegi iz ribniške, ga zdravstvenega doma prouče vzroke visokega staveža bolnih v kočevski občini.

Svet je ugotovil tudi, da so izdatki za zdravstveno službo visoki, hkrati pa ta služba še vedno ni organizirana, kot bi bila lahko. Razen tega v zdravstvu le počasi uvajajo ukrepe, ki jih terja re-

forma. Vendar so hkrati opomnili, da je potrebna tudi večja kontrola samoupravnih organov nad trošenjem denarja socialnega zavarovanja.

Nadalje so predlagali, naj se delavski sveti bolje seznanjajo s problemi socialnega zavarovanja in varstva zaposlenih. Tu ne pride v poštev le razpravljanje o denarnih zadevah socialnega zavarovanja, ampak tudi razprave in ukrepi za zmanjšanje števila bolnih, preprečevanje boleznih zaposlenih in nesreč pri delu itd.

Člani sveta so kritizirali nekatere ukrepe zvezne skupščine, s katerimi je ukinila ali ožrnila nekatere ugodnosti in pravice zavarovancev (zdravljenje v naravnih zdraviliščih itd.), ne da bi se predtem posvetovala z zavarovanci. Menili so, da je to kršenje samoupravnih pravic zavarovancev.

Ugotovili so, da je svet zavarovancev pomemben samoupravni organ v občini in je potrebno, da dobi več pravic. Zaradi tega bo treba spremeniti statut komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev. Razen tega bo v bodoče treba okrepiti sodelovanje na črti socialnega zavarovanja (od najvišjih organov do zavarovancev), pa tudi sodelovanje med zavarovanci in njihovimi samoupravnimi organi v delovnih organizacijah s samoupravnimi organi socialnega zavarovanja.

Na seji so člani izvolili za predsednika občinskega sveta zavarovancev Toneta Kovačiča, za njegovega namestnika Feliksa Vidmarja; za člana skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja Ljubljana Toneta Kovačiča in Jožeta Benčina ter za člana izvršilnega odbora komunalne skupnosti Jožeta Benčina.

Seja občinske skupščine Kočevje

Za pretekli torek je bila sklicana seja občinske skupščine Kočevje. Na dnevnem redu je bilo poročilo sveta za zdravstvo o zdravstveni dejavnosti v občini, rebalans proračuna, predlog odloka o ustanovitvi sklada za financiranje kulture in prosvete, personalne in nekatere druge zadeve.

Nobenega v »Letečem uredništvu TT«

V sredo, 16. novembra, je v Kočevju gostovalo »leteče uredništvo TT«. Sedež je imelo v hotelu Pugled. Zelenega uspeha pa »leteče uredništvo« ni doseglo, saj v štirih urah uradovanja ni prišel v uredništvo noben občan.

Anketiranje članov ZK

Občinski komite ZK je ta teden izvedel anketo članov ZK, s katero je želel dobiti predvsem mnenja in stališča komunistov o pomembnih dogajanjih pri nas v zadnjem obdobju. Anketa, ki je bila anonimna, je zajela 600—700 članov ZK. Njene rezultate, ki bodo tudi ena izmed osnov za nadaljnje delo komunistov, še proučujejo.

NOVI SNEG POVZROČIL VRSTO RESNIH TEŽAV

Več ur brez vode in telefonskih zvez

Sneg je potrgal glavne električne in telefonske vode — Zaradi pomanjkanja in slabe napetosti elektrike so nekatera podjetja začasno ustavila proizvodnjo, razen tega je bilo mesto več ur brez vode — Zastoji tudi v cestnem prometu

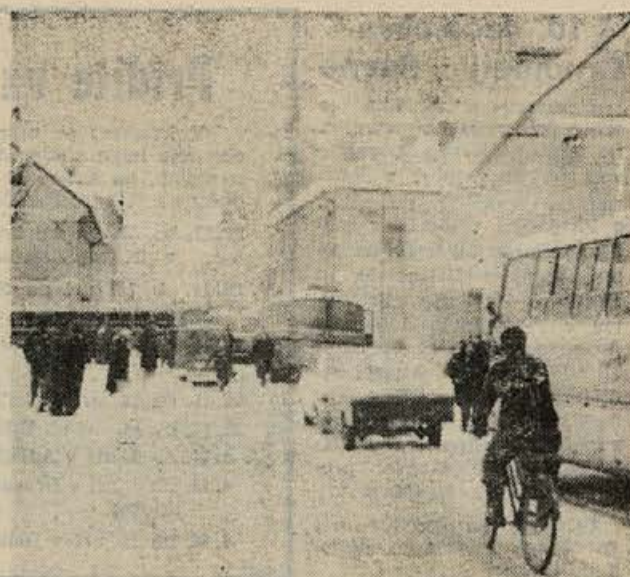
16. novembra popoldne in 17. ves dan je na Kočevskem spet padal sneg, ki je povzročil vrsto zastojev in težav. Tako je prekinil 35-KV dalj-

novod Novo mesto — Kočevje, zaradi česar je bilo Kočevje nekaj časa brez elektrike. Z elektriko je bilo zato Kočevje napajano po 35-KV daljnovodu Kleče — Kočevje, zaradi česar je imela elektrika manjšo napetost. Pomanjkanje oziroma slabša napetost elektrike pa sta povzročila še več težav, med katerimi sta glavni, da zaradi tega Kočevje ni imelo nekaj ur vode in da so morala nekatera podjetja začasno ustaviti proizvodnjo.

Več okvar je bilo zaradi snega tudi na lokalnih 10 in 20-KV daljnovodih.

Posebne ekipa PTT so 16. in 17. novembra odstranjevale sneg s telefonskih žic. Vendar niso zmogle vsega dela, saj je sneg 17. novembra ob 8. uri začel trgati žice na glavnem telefonskem vodu proti Ljubljani. Telefonske žice so bile potrgane na več mestih, zato je ekipam uspelo popraviti vse okvare šele ob 16. uri popoldne in takrat je Kočevje spet dobilo telefonsko zvezo z Ljubljano.

Pretrgane žice proti Ljub-

Na križišču Ljubljanske in Cankarjeve ulice v Kočevju je prišlo 18. novembra okoli 11.30 ure do pravega prometnega zastoja. Vzrok zanj so slabo izpluzene ceste in ulice. Neki avtobus je namreč prav na križišču obtičal v snegu in zaprl pot ostalim vozilom.

Zavarovanje obrtnikov

Pred kratkim je bil v Kočevju sestanek o pokojninskem zavarovanju zasebnih obrtnikov in gostilničarjev. Sklicel ga je Zavod za socialno zavarovanje Ljubljana. Na sestanku so se pogovorili o plačevanju prispevkov za pokojninsko zavarovanje, ki je obvezno, o pravicah zavarovancev in drugem.

RAZGOVOR Z MIRKOM RAUHOME, TAJNIKOM TD PREDGRAD — DOL

Za malo denarja kar dovolj dela

— Upravni odbor našega Turističnega društva letos sploh še ni imel seje. Če ni denarja, potem namreč tudi zanimanja za turistično delo ni.

Kljub temu pa smo na področju turizma dosegli napredek, čeprav v glavnem brez društvenega denarja. Tako pri domačinih ni le izginil odpor do nastanitve tujcev, ki je bil včasih zelo močan, ampak se celo zanimanja za ureditev zasebnih turističnih sob. Do prihodnjega leta jih bodo opremili menda 5. Verjetno bodo ljudje uredili še več sob za turiste, ko homo zvedeli več o možnostih in pogojih za najemanje turističnih kreditov.

— Gnoj in smrad sredi vasi Dol, kjer je tudi vikend naselje, kraju ni v okras!

— Res ne. Poskrbeli smo, da bi bil Dol čim lepši, le pri enem gospodarju nismo uspeli. Ostali vaščani kar uspešno urejajo svoje hiše in okolice. Člani Turističnega društva so opravili letos tudi nad 100 ur prostovoljnega dela, ko so čistili grmovje ob cesti proti Lazam. Seveda smo imeli v načrtu še večje stvari: urediti prostore za parkiranje, zasaditi drevesa za senco, urediti stranišče v vikend naselju in napeljati vodo do njega ter podobno. Vsega tega pa nismo napravili, ker nimamo denarja, saj je edina dotacija, ki smo jo dobili od kočevskega Turističnega društva, znašala le nekaj 100 N din.

Letos nas je obiskalo manj izletnikov in turistov kot lani, ker je pogosto deževalo in je bila Kolpa zelo hladna. Zato tudi mladinsko taborjenje ni uspelo kot prejšnja leta.

— Letos bi spet morali imeti občni zbor društva. O čem se boste na njem pogovarjali?

— Predvsem o tem, kar sem že omenil, razen tega pa še o obljudbi ljubljanske turistične zveze, da nam bo dala material za izdelavo petih čolnov; o možnostih in pogojih za turistična posojila, o napeljavi vode v hiše in vikend naselje ter podobnem.

DROBNE IZ KOČEVJA

■ TUDI V KOČEVJU NAS JE IZNENADIL SNEG, saj ga je zapadlo v dolini čez 60 cm. Kot kaže, smo se preveč zanašali, da nam bo lepo jesensko sonce sijalo tja do Novega leta in marsičesa nismo imeli pripravljene. Veliko družin ima še nerazlagana drva, otroci še niso postavili ptičjih krmilnic itd. Spet je glavna skrb — čiščenje mestnih ulic. Začela se je stara zimska igra: meščani kidajo sneg iz pločnikov na cesto, od tam pa ga spet porine nazaj cestni snežni plug in igra se ponovi, ljudje pa jezijo. V ozkih ulicah je najboljše sneg odpeljati; s tem se morajo pristojni sprizniti. Ne moremo računati, da bo sonce stopilo sneg in nam s tem prihranilo nekaj denarja. Ker se je mesto že zelo razširilo, bi bilo nujno treba narediti načrt za pluzenje. V bodoče se ne bi smelo več dogajati, da bi morali otroci po poti do nove šole gaziti v celo. Pri pr-

vem snegu je bila namreč letos ta cesta pluzena šele malo pred 12. uro. Tudi snežni plug je že precej zastarel; prepričani pa smo, da se da z dobro voljo tudi to urediti.

■ SNEG PA NI PRESENETIL naših trgovcev, ki so se pravočasno in v zadostnih količinah založili z otroškimi sankami. V poslovniški podjetja TRGOPROMET na Ljubljanski cesti v galeriji imajo veliko izbiro zelo dobrih sank vseh velikosti in oblik. Cena je dokaj zmerna — od 5 do 8 ti-sočakov. Starši kar pridno posegajo po njih, da bodo lahko vozili svoje malčke na sveži zrak.

■ TRGOVINA, SAJDE-ZELENAVA je zadnje dni spet dobro založena in ima veliko izbiro po običajnih cenah. Potrošniki pa si želijo več južnega sadja, ker je bilo v časopisih objavljeno, da ga bo na tržišču dovolj. Upajo, da ga bodo imeli tudi v Kočevju.

Evidentiranje kandidatov naj bo javno

O evidentiranih kandidatih je treba obvestiti občane – Tudi predloge za predsednike in podpredsednike skupščin je treba objaviti javno – Pri evidentiranju je treba upoštevati, kakšen sestav občinske skupščine bi bil najboljši – Le dobri odborniki bodo lahko uspešno vodili občino

15. novembra je bilo v Ribnici področno posvetovanje predstavnikov občinskih odborov SZDL Ribnice, Kočevja, Grosuplje in Cerknice. Sklepal ga je glavni odbor SZDL Slovenije, na njem pa so razpravljali o pripravah na skupščinske volitve in o kadrovanju za republiško in zvezno konferenco SZDL.

Ko so razpravljali o pripravah na skupščinske volitve, so vsi poudarili predvsem, naj bodo kandidati evidentirani javno, se pravi na javnih zborih. Javno predlaganje je namreč bolj odgovorno, zato je pričakovati boljše predloge, kot če bi opravili evidentiranje s pomočjo raznih anket, se pravi napol tajno.

Nadalje so se vsi strinjali, da je treba volivcem s pomočjo časopisja, RTV, plakatov itd. sporočiti, kateri ljudje so evidentirani za kandidate. Predvsem je potrebno volivce seznaniti s predlogi za kandidate vodilnih funkcij v občinah (predsedniki in podpredsedniki občinskih skupščin).

Menili so tudi, da je nujno potrebno napraviti analize do-

sedanjega dela občinskih skupščin in odbornikov. Ta analiza, s katero je treba seznaniti tudi volivce, bo pokazala, kakšni odborniki so potrebni posamezni skupščini za uspešno delo, se pravi kakšen sestav naj bi imela nova skupščina.

Predlagano je bilo, naj bi evidentiranje zaključili v glavnem do sredine januarja. Potem naj bi volivci v volilnih enotah, kjer je bilo evidentiranih več kandidatov, spet na javnih zborih pretresali predloge in izbrali za kandidate res najboljše. Posebno je bilo poudarjeno, naj nobeni občinski organ volivcem ne vsiljuje svojih kandidatov.

Nato je predstavnik glavnega odbora SZDL Slovenije poudaril nekatere zadeve v zvezi s kadrovanjem za republiško in zvezno konferenco SZDL in predvidene številčne sestave posameznih republiških organov SZDL.

Nadalje je razložil, da bo potrebno izvoliti v vseh občinah na vsakih 3500 članov SZDL po enega člana republiške konference. Po tem ključu bodo v vseh štirih ob-

činah, katerih predstavniki so bili na posvetu v Ribnici, izvolili po dva člana republiške konference. Za zvezno konferenco bodo izvolile enega člana skupaj občine Ribnica, Kočevje, Grosuplje in Trebnje; občina Cerknica bo skupaj z nekaterimi drugimi občinami izvolila svojega člana.

Nadalje so udeleženci posveta izmenjali še mišljenja o stalno ali honorarno zaposlenih predsednikih in sekretarjih občinskih organov SZDL, o številnem sestavu občinskih in krajevnih organov SZDL ter drugem. P. J.

60-letnica telesne vzgoje v Ribniški dolini

26. novembra se bodo začele v Ribniški dolini jubilejne prireditve ob 60-letnici začetkov telesne vzgoje. 26. novembra bo v domu TVD Partizan odprta razstava o razvoju te dejavnosti, istega dne bo v Ribnici tudi posvet telesno-vzgojnih delavcev, zvečer pa bo prav tako v domu TVD Partizan telovadna akademija. 28. novembra bo svečana seja občinske zveze za telesno kulturo ter zbor športnikov v Ribnici, 30. novembra bo zbor športnikov v Dolenji vasi, 4. decembra pa v Sodražici in v Loškem potoku. 29. novembra bodo na stavbi doma TVD Partizan odkrili spominsko ploščo padlim športnikom-borcem in aktivistom. 2. decembra bodo v Ribnici pionirske športne igre, 3. decembra bo v Ribnici tekmovanje v taborniških veščinah, 6. decembra pa bo v Ribnici pionirsko občinsko šahovsko prvenstvo. Sportne prireditve bodo tudi v Sodražici.

V zadnjih dneh je padlo v ribniški občini veliko snega. Orali so ga več dni. Na sliki: plug v Sodražici pripravljajo za akcijo (Foto: D. Mohar)

EVIDENTIRANJE KANDIDATOV ZA ODBORNIKE

»Vsaj eno celo stran Dolenjskega lista!«

V odbornike in poslance morajo občani zaupati! — Občinska konferenca naj bi štela 60 do 70 članov

Nedavni plenum občinskega odbora SZDL v Ribnici je bil posvečen predvsem pripravam na volitve. V ribniški občini je 15 krajevnih organizacij SZDL, ki bodo vse imele letne konference v mesecu decembru. Na plenumu so sprejeli priporočilo, naj bi krajevni odbori SZDL ne bili preveliki. Manjši odbori naj bi šteli 7, večji pa do 15 članov ter tričlanski nadzorni odbor. Dokončno pa bodo ta vprašanja rešili volivci na svojih letnih konferencah.

Člani plenuma so se precej časa zadržali ob vprašanju, koliko članov naj bi štela občinska konferenca. Sklenili so, da bodo iz vsake krajevne organizacije izvolili po dva člana, na vsakih 200 občanov pa še enega člana občinske konference. V občinski konferenci SZDL

bi bilo tako od 60 do 70 članov z nadzornim odborom vred.

Precej časa so posvetili razpravi o bližnjih volitvah v občinsko in republiško skupščino. V prvo bodo spomlad izvolili 27 odbornikov, v republiško skupščino pa dva poslance. Organizacije SZDL bodo zbirale predloge za evidentiranje kandidatov za odbornike občinske skupščine. Vanjo morajo priti predvsem ljudje, ki imajo moralne in politične kvalifikacije in v katere imajo občani zaupanje. Odlika odbornika naj bo tudi ta, da na seji občinske skupščine ne bo zagovarjal le ozke koristi svojega kraja, temveč se bo zavzemal za razvoj celotne občine. Evidentiranje kandidatov naj bi bilo zaključeno do 15. januarja, imena kandidatov pa bodo objav-

ljena v našem listu.

Na plenumu so menili, da bi morali biti republiški poslanci tesneje povezani s svojimi volivci. Soglašali so, da je treba vlogo Dolenjskega lista še povečati, tako da bo obširneje poročal o delu in življenju v ribniški občini. Priporočili bodo občinski skupščini, naj bi prihodnje leto imela ribniška občina na razpolago vsaj eno celo stran Dolenjskega lista. Člani plenuma bodo preko krajevnih organizacij vplivali na občane, da se bodo v še večjem številu naročili na Dolenjski list, ki je prav te dni začel z novo akcijo za razširitev vrst dosedanjih naročnikov in bralcev.

Ker je dosedanji podpredsednik ObO SZDL Rudi Brinšek odšel v šolo, so na njegovo mesto izvolili Franca Češarka iz Sodražice.

Heroj Silni v Dolenji vasi

Nedavno je na željo novinarjev obiskal osnovno šolo v Dolenji vasi narodni heroj Jože Boldan — Silni iz Kočevja. V šoli so se ravno učili o napadu na Turjak in o bojih slavne 14. divizije, zato so s toliko večjim zanimanjem poslušali pripovedovanje Silnega o dogodkih ob kapitulaciji Italije.

Najprej je pionirjem pripovedoval o razvoju in prvih začetkih partizanskega gibanja, o ustanavljanju partizanskih odredov in hudobijah, ki jih je udeležil kot borec in kasneje kot komandant bataljona tomšičevcev. Opisal je napad na Grčarice, Turjak, razorožitev italijanske vojske pri Dolenji vasi, zavzetje Ribnice ob italijanski kapitulaciji in povedal, kako so partizani tisto jesen napadli Kočevje in kako se je štirinajsta odprava na pohod na Stajersko.

Pogovor s herojem Silnim, iz katerega so se otroci marsičesa naučili, je bil precej dolg. Na koncu so pionirji spraševali, kako je dobil partizansko ime, kako je dobil naziv narodnega heroja, ali je bilo v partizanih težko in ali bi se spet boril, če bi tuji napadli našo domovino.

Otroci so se heroju Silnemu zahvalili s šopkom rož in ga povabili, naj bi jih še kdaj obiskal. Tovarši Silni jim je obljubil.

Ribnica pod novim snegom

Zgodnji sneg je presenetil tudi Ribnico in njene komunalce, saj je bilo snega za začetek več kot preveč. Le počasi so ga odstranjevali s cest, po mnenju ljudi v zasneženih vaseh veliko prepočasno. Tudi Ribnica je imela še v soboto kaj žalostno podobo: zaradi snega je bila glavna ulica polna velikih lukenj, čez katere so se celo avtobu-

si s težavo prebijali, ob pločnikih pa je ležal sneg v velikih kupih. Veliko snega je na ceste padlo s streh, ki nimajo vse branikov, hišni lastniki pa se tudi niso mnogo menili za dodatne padavine s streh. Snežne branike bi bilo treba pritrčiti na vse strehe, kar sicer občinski odlok zahteva, le da se ljudje zanj ne zmenijo kaj prida. Zaradi snega, ki pada s streh, se kaj lahko pripeti nesreča.

Še enega bodo zaposlili

Spominkarstvo je doseglo v ribniški občini zelo lep napredek. Zanimanje za spominke je vedno večje, zato so tudi vedno večje možnosti za razvoj spominkarstva. Prav zato je upravni odbor Turističnega društva sklenil, da bo v tej dejavnosti redno zaposlil še eno osebo, ki bo prevzela predvsem skrb za raziskavo tržišča, za nabavo surovin in skrbela za čimboljše sodelovanje med proizvajalci spominkov. Novi uslužbenec, ki ga še niso dobili, bo moral imeti predvsem smisel za trgovanje.

Decembra v Gonars

Ribniški upokojevalci bodo 3. decembra priredili izlet v Gonars, Visco, Videm in Trst. Kljub pozni jeseni je za potovanje veliko zanimanja. Marsikdo bo na tem potovanju spet obujal spomine na težke čase internacije, drugi pa bodo videli kraje, kamor je okupator vodil naše ljudi v smrt. Upokojevalci bodo pot tudi preko Doberdoba, kjer so se borili in umirali naši borci v prvi in drugi svetovni vojni.

Prepričani smo, da bo ta izlet lep zaključek vrste letošnjih potovanj.

Gradnja ceste predvidena že pred 30 leti

Banovina je priskrbela denar za gradnjo ceste Ribnica-Struge že v stari Jugoslaviji, pa so jo preprečili nekateri močnejši posestniki — Zgraditi je treba le še 3 kilometre ceste — Po vojni so gradnjo zavirale tudi pogostne reorganizacije

Gradnja ceste Ribnica-Struge preko Male gore je bila predvidena že v stari Jugoslaviji. Prvi načrt zanjo je bil izdelan okoli leta 1930, drugi pa 10 let kasneje. Denar za 8 kilometrov dolgo cesto je bil zagotovljen, vendar do gradnje ni prišlo, ker so se sprli močnejši posestniki in lastniki zemlje, po kateri naj bi tekla cesta.

Struge so zdaj povezane z najbližjima večjima naseljenjema Dobropoljami in s Kočevjem s cestama, dolgima okoli 12 oziroma 35 kilometrov. Območje Strug pa je tako zgodovinsko kot poslovno povezano z Ribnico, vendar z njo nima prometne zveze. Prebivalci Strug hodijo na

primer nakupovat kar peš v 8 kilometrov oddaljeno Ribnico. Cesta do Strug pa bi bila potrebna tudi zaradi izkoriščanja gozdov v Mali gori. Avtomobilski in ostali vozni promet med Ribnico in Strugami poteka zdaj preko Velikih Lašč ali preko Stare cerkve pri Kočevju.

Za krajšo povezavo obeh krajev bi bilo treba zgraditi le še okoli 3 kilometre ceste. Na preostalih 5 kilometrih bi uporabili že zgrajene ceste, vendar bi jih bilo treba okoli 1,5 kilometra tudi obnoviti oziroma bolje urediti.

Cesta bi bila verjetno že zgrajena, ko ne bi bilo tako pogostih reorganizacij raznih delovnih organizacij in družbenopolitičnih skupnosti. Tako so bile Struge včasih samostojna občina in del okraja Kočevje, zdaj pa spadajo v občino Kočevje; včasih je gradila ceste v gozdovih Po-

slovna zveza, ki je bila pred več leti ukinjena, zdaj jih gradi KGP itd.

Cesta Ribnica-Struge je torej potrebna in utemeljena, kdaj pa bo zgrajena, se še ne ve.

Umrla je Matičeva mama

Te dni so pokopali 94-letno Marijo Kordiš, Matičevo mamo iz Travnika v Loškem potoku. Matičeva mama je bila poštena slovenska žena, ki je dala svojemu ljudstvu tri slonove, aktivne udeležence NOB v prvih začetkih. Njen sin France je bil med najvidnejšimi organizatorji in voditelji osvobodilnega gibanja v ožji in širši okolici Loškega potoka. Pokopnica je dočkala tako visoko starost predvsem zavoljo trdega življenja, ki jo je spremljalo od mladih nog.

Kaprolovo gostilno v Sodražici obnavljajo. Praviijo, da bo urejena v prijetnem domačem slogu in opremljena z nekaterimi za turiste privlačnimi posebnostmi. Pri gostilni bodo uredili tudi več prenočišč. Kdaj bodo gostilno spet odprli, se še ne ve, prav gotovo pa bo začela spet posloovati do nove turistične sezone. (Foto: Prime)

Morda želite,

da bi vaši prijatelji, znanci, sorodniki doma in na tujem ali pa vaši sosedejem prejimali odslej

DOLENJSKI LIST

BREZPLAČNO?

● Do konca decembra 1966 ga lahko — če nam takoj sporočite njihov točen naslov! Potem se bodo na naš list prav gotovo sami naročili za stalno, saj ne bodo mogli živeti brez novic in vesti iz znanih domačih krajev.

● DOLENJSKI LIST pošiljamo zdaj že v 29 držav, kjer žive naši rojaki več kot vaše pismo jim lahko vsak teden pove naš časnik! Zato jim ga naročite, hvaležni vam bodo za naklonjenost!

● Imate sina, brata ali moža pri vojakih? — Pošiljajte mu DOLENJSKI LIST — prav tako ga bo vesel, kot je vašega pisma (ki pa ga, le priznajte, ne morete napisati vsak teden s toliko novicami in napolniti z zanimivostmi iz vseh dolenskih krajev!).

● Ne jezite se več, če vam zdaj sosedu še kukka v vaš DOLENJSKI LIST — pošljite nam njen naslov in že prihodnji četrtek bo dobila naš teden na svoj dom!

● DO KONCA DECEMBRA 1966:

DOLENJSKI LIST

BREZPLAČNO

za vse nove naročnike! Pomagajte nam pri širjenju socialističnega tiska in uresničevanju gesla:

vsak četrtek

DOLENJSKI LIST

„Brat moj, kaj si res ti?“

Po 34 letih sta se našla brat in sestra, ki sta dolga leta živela čisto blizu, ne da bi vedela drug za drugega

Pepca in Jože, sestra in brat, sta zdaj nemara naj-srečnejša človeka. Pepca je mislila, da je njen brat že dolga leta mrtev, Jože pa je mislil, da je od družine ostal le še on. Kako se usoda igrala z ljudmi! Tako blizu sta živela, pa nista vedela drug za drugega: Pepca v Stišljah pri Ribnici, Jože pa v Ljubljani. Pred kratkim pa sta se našla — brat in sestra...

Pred vojno je v Čabru živela slovenska družina Janeš. Bilo jih je šest; oče, mati in četvero otrok. Jožetu Janežu, ki je bil najmlajši v družini, je bilo šele tri leta, ko je umrla mati. Takrat je odšla

upala, da se bo Jože oglasil. Ko pa od njega ni bilo nobenega glasu, se je morala vdati poročilom, da je Jože padel. Dostikrat so ji prišle solze v oči, ko se je spominjala na brata, ki je rasteel v najhujših časih.

Jože se je po vojni vrnil v razdejni dom. Našel ni nikogar. Oče se je v kamnolomu smrtno onesrečil. Nihče mu ni vedel povedati, ali brat in sestra še živita. Cutil se je zapuščene, izgubljene nega sredi sveta. Zaprtil je rojstni kraj, ne da bi našel ljubljene ljudi, ne da bi jim stisnil roko in se z njimi objel...

Jože in Pepca Janeš

po svetu starejša hči Pepca. mlajši trije pa so ostali pri očetu. Leta so tekla in tako je prišlo leto 1941, ko so te kraje zasedli Italijani. Ogromna večina domačinov se je že v začetku odločila za partizane: tja sta našla pot tudi Tone in Francka Janeš. Ko so Italijani Frančko spomladu 1942 ujeli, jim je pred ustrelitvijo v Velikih Laščah zabrusila v obraz, da jih sovrži in da je ni strah smrti. Brat Tone je vojno srečno preživel, usoda pa ga je zanesla v Rusijo, kjer živi še sedaj.

Janeševoga očetja so zaradi sodelovanja s partizani preganjali, tako da se je moral skrivati. Jožko je ostal sam. Bilo mu je takih 12 let, ko se je odločil za pot v Belo krajino. Bežanček je našel prijaznega kmeta v Črnomlju, pri katerem je živel in pomagal družini in tudi partizanom. Prestal je vojno viro in izgubil zvezo z domačimi. Sestra Pepca je še pred koncem vojne zvedela, da so ji brata ubili nekje v Beli krajini. Vseeno pa je

Vrnil se je v Črnomelj. Odešel je v vrste ljudske milice, kjer je ostal tri leta, nato pa je odšel v službo k ljubljanski železnici. Izpušil se je za strojnega delavca in delal v železniški delavnici v Šiški. Oženil se je, postal srečen oče dveh otrok, ki jima je rad pripovedoval o svoji grenki mladosti. Letos je dočkal 38 let in največje presenečenje v življenju.

Pred mesecem dni se je Jože po dolgih letih spet vrnil v rojstni kraj. Nekdo od domačinov ga je spoznal. Jože je našel bratrance in njegova skrivnostna zgodba se je začela razpletati. Glas o Jožetu je prišel do njegove sestre Pepce. Ni mogla verjeti, da so videli njenega brata živega. Zvedela je za naslov, kjer bi moral živeti njen brat, in nemudoma odpotovala v Ljubljano. Do histega hipa, sta si segla v roke in ko je v trenutku spoznala svojega brata, Pepca ni mogla verjeti v srečno vest. Snađenje je bilo nepopisno. „Brat in sestri so tekle solze po licih. „Kaj si res ti, Jože?“

je govorila srečna sestra. „Vi ste moja sestra...? Jožetu od razburjenja beseda stisla s usta.

Po 34 letih sta se brat in sestra spet srečala. 34 let, vmes pa vojna, lakota in vest o Jožetovi smrti. Pepci se je zdelo, da se je Jože na novo rodil...

KAREL ORAZEM

Otrok rojen četrtr ure po smrti svoje matere

Madžarski kirurgi so z izredno uspešnim cesarskim rezom omogočili rojstvo novorojenčku 14 minut po smrti porodnice. Kakor je izjavil dr. Tibor Takacs, šef kirurške ekipe, je mati imela izredno težko srčno napako in zdravniki so jo pravočasno opozorili, da ne bo mogla prenesti normalnega poroda brez cesarskega reza. Ona pa je na lastno odgovornost zahtevala, da se vedno normalno izvrši.

Kakor so zdravniki pričakovali, srce porodnice ni vzdržalo in je umrla med porodom. Ni ostalo drugega, kakor da kirurgi rešijo otroka, kar so tudi storili. Po 14 minutah so iz trebušne votline vzeli otroka, kateremu so morali pomagati z umetnim dihanjem, da je nato pričel normalno dihati.

Čoln — velikan

Etnološki muzej v Murski soboti ima v svoji zbirki tudi čoln, izdeloben iz hrastove drevesa, ki meri po dolžini kar 14 metrov. Našli so ga na dnu Mure pri vasi Hotizi, 7 km od Lendave, ko so urejevali reko. Čoln je med največjimi v Jugoslaviji.

Otvoritev v Brestanici je preložen!

Otvoritev nove šole v Brestanici je zaradi tehničnih vzrokov preložena na poznejši čas, o čemer bomo pravočasno še poročali.

V nedeljo so imeli člani lovške družine iz Velikih Lašč predvečera je ustrelil jena (na sliki), težkega 120 kg, ki na svojem lovskem območju škodljivce; njihov član Anton 21 lisic, letos pa 11. — Gornji nekdo fotografijo nam je poslala France Modic, član lovške družine iz Velikih Lašč, ki je bil navdušen lovci in fotografirali nam je prav tako navdušen

V OKOLICI IVANGRADE NEKDO POZIGA

Kmetje na mrtvi straži. V okolici Ivangrada so se ponovili dogodki, ki jih poznamo tudi pri nas. Neznani požigalci že tri mesece požigajo žirnske krme, koč in hiš, doslej pa še niso odkrili. Prebivalci pot vasi: Trepenj, Maseničke, Vinčke in Navatine, so že organizirali nočne patrulje, ki bodo nad premoženjem prebivalcev teh vasi.

Toča požigalci kljub temu opravljajo svoje pošastno delo še naprej. V zadnjih treh mesecih je na tem področju zgorelo do tal, njihova živina pa je ostala povsem brez krme. Poškodovanih je trinajsta hiša po vrsti, last Radoslav Navatina. Požigalci so umrli v Ržanici. (VEČER)

Vrtec starih v Loškem potoku

Loški potok s svojo okolico slovi kot kraj, kjer dočaka ljudi visoko starost. Višinski zrak, trdo življenje in boj za obstoj ter preprosta hrana imajo za to največji slug. V Loškem potoku živi 9 ljudi, ki imajo na hrbtno po 9 križev in še kakšno leto povrhu. Naj jih predstavimo: Anton Košir s Hriba 20 je star 93 let, Jožeta Mohar s Hriba 45 je stara 92 let, Marija Lavrič iz Retij 2 92 let, Marija Mohar iz Retij 79 91 let, Jože Benčina iz Retij 91 let, star 90 let, Jožeta Lavrič iz Srednje vasi 11 91 let, Franc Mohar iz Malega loga 33 ima 92 let, Jožeta Zbrabčnik 33 ima 92 let.

Nesrečna kava

Po najnovejšem italijanskem zakonu, naperjenem proti tihopolstju, smejo imeti ti italijanske družine doma le pol kilograma kave. Predpis velja od 5. oktobra. Vsi tisti, ki bodo imeli doma več kave in nima jo za to posebnega državnega dovoljenja, bodo kaznovani z denarnimi kaznimi. Pa tudi pol kilograma kave je dovoljena samo s pripombo, da služi trenutni potrebi gospodinjstva.

Iskrene želje

Janez Starešinič, vojak v Čupriji, pošiljam za dan republike prijazne pozdrave vsem domačim delovnim kolektivom, hkrati pa tudi svojim prijateljem in znancem.

KRVNA OSVETA IZGINJA POD VPLIVOM SODOBNEGA ŽIVLJENJA

Jahiri je popustil

Kmet Jahir iz vasi Gornje Gadance je opustil krvno osveto! O tem govorijo te dni v mnogih krajih okrog Pristine.

Zato so vsi, ki so poznali sorodnike Jahirja, pričakovali še eno smrt. Voznik je s strahom pričakoval sodno obravnavo. Bolj se je bal množevanja kot pa sodbe okrogne sodišča v Pristini. Zgodilo pa se je nekaj, česar ni nihče pričakoval.

Najstarejši sorodnik Jahirja Jahirja, njegov brat, je postal kmet. Voznik je bil navdušen, da je bil navdušen, prav tako vsi, ki so zvedeli za to. Čudili pa so se se bolj, saj je Jahirov brat še dodal: »Bodi mi brat!«

In kdorkoli se je zanimal za podrobnosti te tragične smrti, je pri Jahirovem bratu našel na gluh ušesa. Njegovega imena ni hotel ni omenjati. Zanj je postala krvna osveta — ponovno krvavanje. »To bi bila boleča žalitev tudi za mojega brata, ki je imel več dobrih prijateljev.«

»Patriarhalno okolje na vasi se krha,« izjavlja neki sociolog. »Industrija ruši ovi-

I. nadaljevanje

Ko smo si prizadevali, da bi povečali obrambo, smo pazljivo zasledovali značaj sovražnikovih namer, zato smo opravljali najrazličnejša izvidništva. V štabu na bojišču je 23. septembra prevladovalo trdno prepričanje, da se sovražnik pripravlja za napad, razporejajoč moštvo na zahodnem in rezervnem bojišču.

S tem v zvezi je štab bojišča poslal dne 25. septembra vrhovnemu poveljniku J. V. Stalinu poročilo o sovražnikovi preureditvi letalstva s prošnjo, naj se bojišče okrepi z letalstvom.

Kakšen je bil načrt nemškega fišističnega poveljstva ali kakšna je bila preureditev moštva, ki jo je sovražnik pripravil za napredovanje proti Moskvi?

Kakor je znano, je sovražnik skoncetriral v smeri proti Moskvi zelo velike sile. To je bila milijonska armada iz 78 divizij. Naravnost na Moskvo je drlo 48 izbranih in popolnoma kompletnih divizij. Stevilna premoč je bila na nasprotniki strani, posebno v smeri glavnega sunka, kjer nas je sovražnik prekašal kar petkrat v moštvo, trikrat v orožju, v številu letal pa prav tako trikrat. Tudi kar se tiče tankov smo bili tako v številu kot v kvaliteti v občutno slabšem položaju. Vse to je dajalo sovražniku veliko prednost. Prav tako moramo upoštevati tudi dejstvo, da je bila sovražnikova armada bolj gibljiva, kar ji je spet dajalo večjo prednost. Hitlerjanci so imeli na voljo veliko večji avtotransportni park. Naše enote, zaledje in topništvo, so imele v glavnem le konjsko vprego.

Potem ko je v septembru 1941 Hitlerjeva armada dosegla velike uspehe v smeri proti Leningradu in Kijevu, je nemško fašistično poveljstvo, misleč, da ima zadosti zavarovane boke, pričelo pripravljati udarec na Moskvo. V svojem naredbu št. 35 z dne 6. septembra 1941 je leto postavilo pred armadno skupino »Center« naslednje naloge: »Pripravite odločilni udarec proti Timošenkovi armadni skupini (to je zahodno bojišče — I.K.), da bi po možnosti že konec septembra prešli v naskok in uničenje sovražnika, ki se nahaja vzhodno od Smolenska, tako da bi z dvojno obkrožitvijo v smeri Vjazme in ob podpori tankovskih enot, zbranih na bokih, sovražnika končno zmleli.«

Navodilo je opozarjalo na to, vda mora po razbitju glavne mase Timošenkove armadne skupine armadna skupina »center« z odločilnim udarcem zasledovati sovražnika in se približati s svojim desnim bokom k reki Oka, z levim pa h gornjemu toku Volge.

V izvrševanju tega ukaza je poveljnik armadne skupine »Center« feldmaršal Bock izdal 16. septembra navodilo št. 1300/41 o pripravah za pohod na Moskvo. Kakor je znano, je ta pohod v smeri proti Moskvi dobil v navodilu tajno ime »Tajfun«.

Glavni namen operacije »Tajfun« je bil, da z uničujočim udarcem premaga sovjetsko armado pred Moskvo, da z udarnimi tankovskimi enotami obkroži naše enote zahodno od Moskve v okrožju Vjazme in Brjanska. V navodilu z dne 7. oktobra 1941 je poveljstvo armadne skupine »Center« izdalo ukaz o nadaljevanju pohoda v smeri proti Moskvi in pobliže določilo naloge enot. Sovražnik je name-raval, da z neprestanim in naglim prodoranjem proti Moskvi leto obkroži in zavzame. V povelju armadni skupini »Center« z dne 14. oktobra je govora tudi o končnih sovražnikovih operativnih ciljih pred Moskvo. Iz povelja je razvidno, da so fašisti računali ne samo z zavzetjem Moskve, marveč tudi s prihodom na črto Rjazanj—Orehovo—Zujevo—Zagorsk—Volžsko in da s svojimi predjimi enotami dosežejo črto vzhodno od Rjazanj—Jurjev—Polski—Perejaslavj—Zaleskij in še dalje ob reki Nerli do Volge severno od Kimra. Toda niti s tem še niso bili omejeni sovražnikovi načrti. Njegove modernizirane enote so imele nalogo, da zavzamejo Jaroslavlje in Ribinsk.

POD IMENOM »TAJFUN«

»Dajmo mi dva kandidata iz naše vojske na volilni listič! Eden bo potem bolj gotovo izvoljen!«

Ko so po volitvah prešleti glasove, je spet zmagal kandidat iz večje vasi! Vaščani iz manjše vasi pa še danes ugibajo, kako je to mogoče.

Zareklo se mu je. Predstavnika nekoga republiškega organa so občinarji sprasovali vse mogoče. Med drugim jih je zanimalo, če velja rotacija in reelekcija na vsake štiri leta samo za zvezne in republiške člane višjih voljenih organov ali tudi za občinske. Pa se je moču zaleto!

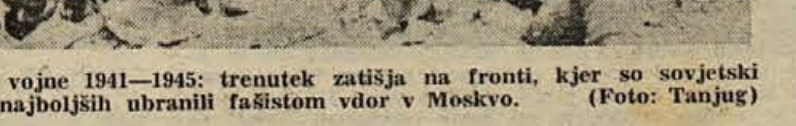
— Za člane občinskih organov ni nujno, da so omejeni na štiri leta.

NOVOMESKI »PIONIRI« SPET MED ZMAGOVALCI

Vrsti visokih in najvišjih priznanj, ki so si jih dolenski gradbinci, tesarji, zidarji, obrtniki, šoferji, nameščenci, tehniki in inženirji »Pionirja« v Novem mestu priborili v zadnjih dveh letih, je delovni kolektiv podjetja v predeltem tednu priklučil novo pomembno delovno zmago: 14 dni pred objubo je izpolnil letošnje gradbene naloge...

OBISK PRI RUDARJIH V KOCEVJU

Pred dnevi sta obiskali kočevske rudarje in pripadnike Ljudske milice, ki pomagajo s prostovoljnimi delom v proizvodnji naših rudnikov, godba LM iz Ljubljane in drsal na sekcija SD Triglava. V polni dvorani v Salki vasi je bil zanimiv nastop godbenikov in plealesce drsalcev, s katerimi so bili rudarji in miličniki zelo zadovoljni. Takih obiskov si rudarji še želijo.

Iz velike domovinske vojne 1941—1945: trenutek zatišja na fronti, kjer so sovjetski borci s krvjo svojih najboljših ubranili fašistom vdor v Moskvo. (Foto: Tanjug)

Dolenjska pred 65. in pred 15. leti

(V bolnišnico Usmilj. bratov v Kandiji pri Novem mestu) se je sprejel meseca oktobra 116 bolnikov, koncem septembra jih je ostalo 61, skupaj 177. Od teh se jih je ozdravilo 76, zboljalo 19, neozdravljeni bili so 4. Umrli so 3, in sicer eden vsled raka v želodcu, eden vsled nahu in eden umirajoč pripeljan vsled zdrobljene čepice...

(Dolenjsko pevsko društvo) priredi 23. t. m. »Prešerno večer« s koncertom. Vspored koncertu obeta, soditi pa vajah, nuditi občinstvu lep glasbeni užitek. Vspored se objavi pravčasno.

OSEL V KMETIJSTVU. Vsi vemo, da se ubogi mrcini oslu pri nas godi mnogo, mnogo slabše nego konju. Malokdo pa pri tem pomisli, da osel ni bil vedno in tudi še sedaj ni povsod na trmasta in lena žival, kot kakršna je znana povsodi pri nas. Ako tako ubogo, izmučeno bitje primerjamo s konjem, svedra izpade oslu v škodo...

Golob je utrpel kakih 30 tisoč dinarjev škode, daleč naokrog pa se ljudje še zdaj pogovarjajo o čudni nesreči, ki se je vendarle srečno končala.

Dvojni zmaga železničarja

Koglači Krškega in železničarja iz Novega mesta so pretečilo nedeljo izkoristili za predobno srečanje v počastitev dneva republike. Tekmovali so v disciplini 8 x 100 lučujev in v borbeni partiji 10 moč s šestimi sedli. V srečanju 8 x 100 lučujev so zmagali gostje s 1702:1555 kegjev; najboljša sta bila Vinko Rodič (328) in D. Brauz (396), pri domačih pa Ruvovec (378) in Pavilha (372). Tudi v borbeni partiji so bili uspešnejši Novomeščani s 702:552. PAVK

Šest ton težak zvon

V pokoli cerkvi na Gospo-svetskem polju je velikanski zvon leta 1687, ki tehta 6 ton, kot 6008 kg in ima v višini 2,22m. Ugašen je bil zvon, ki trikrat na leto, silijo pa ga tudi v 9 km oddaljeni Celovec.

Največja eksplozija vseh časov

V sovjetski zvezi so te dni sprožili največjo eksplozijo v običajnim razstrelivnem sredstvu. Razstrelivo je razstrelilo orjaškega jezua v mestnem delu ZSSR so z eksplozijo 6200 ton razstreliva, ki je razstrelila in amonit v ne-kaj minutah ustvarili sto metrov visok in skoraj pet-letov dolg jez. Nov jez na reki Antinki v bližini Tječanskega gorovja v sovjetski centralni Aziji bo preprečil plazove, ki so povzročili v preteklosti že več katastrof.

Kakor poroča TASS, je bila ta eksplozija že trideset-eta v seriji gradbenih del. Agencija dodaja, da so znanstveniki storili vse potrebno, da eksplozija ne bi povzročila potresa.

DOLENJSKI LIST

24. nov. 1951

»Šolski radio je naš velik prijatelj«

Učenci osnovne šole na Bizeljskem poslušajo hišno radijsko oddajo vsak dan pet minut — Za delo v krožkih, društvih in organizacijah imajo šolarji veliko smisla in dobre volje — Ponosni so na vrsto športnih zmag — Tudi za cvetje na oknih, za šolski vrt in dvorišče skrbijo učenci sami — V zadnjih vinogradih so jeseni pomagali pri trgatvi in zaslužili 350.000 Sdin.

Z učenci osnovne šole na Bizeljskem sem se srečala ne napovedano. Presenetili so me z živahnostjo dela v krožkih in društvih. Povabili so me na občni zbor športnega društva ORLICA, ki so ga sklicali po dopoldanskem pokuku. Zelo skrbno so ga pripravili.

Društvo je v enem letu obstoja zabeležilo uspešno udeleževanje v raznih športnih panogah. Vse leto so člani vadili rokomet, mali nogomet in se urili v atletiki na prostem. Strelski krožek je treniral največ v maju, ko se je pripravil na srečanje s pišeško šolo. Najbolj delavni so bili nogometaši, ki so se udeležili mnogih tekmovanj.

Moška in ženska ekipa bizeljske šole sta na občinskem tekmovanju v krosu to jesen osvojili prvi mesti in bili za zmago tudi nagrajeni. Med poletnimi počitnicami je 25 učencev obiskovalo plavalni tečaj. Pozimi so imeli v načrtu smučarski tečaj, pa ob poletnem oddihu ni bilo snega. Zato pa so obiskali Planico in spoznali na mednarodnem srečanju v Zagrebu hokej na ledu.

Sportno društvo ORLICA je najbolj množična organizacija na šoli. Vanjo je vključenih 180 članov, skoraj dve tretjini vseh učencev. Na občnem zboru so potrdili ustanovitve nogometne, rokometne, strelske, plavalne, atletske, taborniške in šahovske sekcije, ki jih bodo vodili učitelji.

Zelo raznovrstno delo je sprejela v svoj program mladinska organizacija na šoli. Predseduje ji učenka 8. razreda Meta Malus. Povedala je, da pripravljajo proslave in skrbje za urejanje šolskega dvorišča, vrta in vse

okolice. To jesen so učenci 8. in 6. razreda trgali grozdje na zadružnih posestvih in s tem delom zaslužili 350.000 Sdin.

Metka me je peljala v razred, kjer so njeni sošolci priredili likovno razstavo. Prikazali so najboljše likovne izdelke učencev od prvega do osmega razreda. Videla sem tudi, s kakšno zavzetostjo izdelujejo mladinci učne pripomočke za računstvo v nižjih razredih. Delovni program te organizacije je res raznovrsten. Sestajajo se vsak torek in prav nič ne čakajo na direktive obč. komiteja ZMS. Z vaško mladinsko organizacijo sodelujejo le ob pomembnejših proslavah.

ZADRUGA ČRIČEK OBDELUJE POLJA IN VINOGRAD

45 učencev je vključenih v šolsko zadrugo ČRIČEK, ki skrbi za obdelovanje njiv v Orešju in ob Sotli ter za šolski vinograd. Do sedaj so ga imeli le pet arov, dobili pa ga bodo še 80 arov. Lotili se bodo obnove in posadili trto v terasah. Pomagal jim bo sklad za pospeševanje kmetijstva, računajo pa tudi na razumevanje zadruga.

V okviru šolske zadruga dela tudi vrtnarski krožek. Na šolskih vrtovih v Stari vasi in na Bizeljskem je vzgajal sadike paradiznika in paprike in skrbel za drevesnico. S prodajo drevesc je za

služil 30.000 Sdin.

Tudi foto krožek je priljubljen med pionirji. Letos je sodeloval na republiški razstavi pionirske fotografije v Kostanjevici.

Dramatski krožek je nastudiral krajše igrice in deklaracije za šolske proslave ter vodil štiri šolske radijske oddaje.

Šolski radio bo za novo leto praznoval prvo obletnico obstoja. Delovni dan na šoli se začne vsako jutro s petminutnim radijskim programom. Ko pride v šolo popolnanska izmena, jo pred začetkom pouka prav tako najprej pozdravi glas hišne radijske postaje. Na sporedu je glasba s plošč, nato pa se vrstijo šestavki, črtice, recitacije, spomini na razne obletnice in podobno. Spored zabeležijo vsak dan posebej v programski knjigi. Zelo je zanimiv. Učenci zvedo po radiu vsak dan tudi za vremensko napoved, ki velja za bizeljsko področje. Podatke o vlažnosti zraka in padavinah dobe v meteorološki opazovalnici pri sosedu.

Tako torej minevajo dnevi pionirjem in mladincem na bizeljski šoli. Naj mi ne zamermijo, če sem kako njihovo dejavnost pozabila omeniti. Mislim, da so kljub temu lahko zgled mnogim šolarjem v drugih krajih, kjer delo v krožkih ne more tako zažveti.

J. Teppey

Konference SZDL pred vrati

Za delo v sekcijah, tribunah in družbenih centrih pričakujejo člani Socialistične zveze novih spodbud — Za te načrte je treba izbrati dobra vodstva

Od 1. do 15. decembra bodo v občini Brežice krajevne volilne konference Socialistične zveze. Vsaka konferenca bo izvoila po enega predstavnika na 160 članov za občinsko konferenco. Napotke za pripravo konferenc so prejeli odbori krajevnih organizacij od obč. odbora SZDL.

Priprave na konference dajejo podružnicam lepo priložnost, da se poglabijo v dosedanje delo in proučijo novo vlogo Socialistične zveze ter uresničevanje demokratičnih načel na zborih volivcev in v krajevni samoupravi nasploh.

Naloga konferenc je tudi, da poskušajo uveljaviti take oblike dela SZDL, v katerih

bo lahko sodeloval kar najširši krog občanov, da oživijo sekcije, tribune, družbene centre in vse tiste dejavnosti, ki onemogočajo ozko forumsko delo. Krajevnih konferenc se lahko udeležijo vsaki član, četudi ni delegat. Več ko bo udeležencev, toliko bolj je za organizacijo, saj bo to obogatilo razpravo in spodbudilo kritičnost prisotnih.

Načrti za popestreno delo Socialistične zveze nalagajo članstvu tudi večjo pasivnost pri izbiri bodočih vodstev SZDL. Uspoštevali naj predvsem njihovo dosedanje politično aktivnost, delo v samoupravnih organih in zavzetost za razvoj samoupravne sistema na vseh področjih družbenega dela.

Keltski grobovi

Tudi za poznavanje latenskega obdobja v Posavju so

Sestanek v troje na Bizeljskem. Od leve na desno stojijo: Metka Premelčeva, predsednica šolske zadruga ČRIČEK, Meta Malusova, predsednica mladinske organizacije na šoli, in Bojan Berkovič, predstavnik športnega društva ORLICA. (Foto: J. Teppey)

UGODNO LETO ZA »AGROSERVIS« V BREŽICAH

Pod sončniki v pripeki in dežju

Kljub slabim delovnim pogojem je kolektiv presegel devetmesečni proizvodni načrt in povečal sklade — Povprečni prejemki delavcev so 740 Ndin mesečno, toda mladi kljub temu odhajajo

»Dve leti je tega, odkar smo občinski skupščini oddali prošnjo za dodelitev gradbenega zemljišča, odgovora pa še vedno od nikoder.« se pritožujejo delavci AGROSERVISA. Radi bi čimprej postavili delavnice na prometnejšem kraju. Sedanje so preveč odmaknjene, pa tudi strehe jim manjka.

Poleti in pozimi delajo na dvorišču pod sončniki, ki jih varujejo pred soncem in dežjem. Pozimi je najtežje in tedaj najbolj pogrešajo pokrite in tople prostore. Komaj pol avtomobilov spravijo pod streho, polovica jih vedno ostaja zunaj. Razen tega tudi pokrite delavnice niso dovolj tople. Težko jih je ogrevati in delovni pogoji so za kolektiv AGROSERVISA v tem letnem času izredno neugodni.

Sicer pa se nad poslovanjem letos nimajo kaj pritoževati. Devetmesečni plan so presegli za 21 odst., osebne dohodke za 7 odst. Močno so povečali sklade, vanje so vložili 22 odst. čistega dohodka. Povprečni osebni dohodek v podjetju je 740 Ndin na 195 delovnih ur.

Iz lastnih sredstev bodo

letos asfaltirali dvorišče in vhodno stezo do ceste. Za ureditev dvorišča so namenili 5.000 Ndin, za nabavo opreme pa 3.000 Ndin.

Slabi delovni pogoji vplivajo na odliv delovne sile. V podjetju ostajajo starejši delavci, mlajši ga zapuščajo in si iščejo zaposlitev v Nemčiji. V tujino odhajajo za večjimi zaslužki in z željo po avtomobilih. Kolektiv vidi

Tudi v Kapelah bo proslava

Prosvetno društvo iz Kapel bo s pomočjo drugih množičnih organizacij priredilo v soboto, 26. novembra, ob 19. uri v gasilskem domu v Kapelah proslavo dneva republike in počastitev Goriškega slavčka. Na slavlju bodo sodelovali mešani, ženski in moški pevski zbor iz Kapel, kapelska godba in recitatorji. Po proslavi bo družabni večer. Kapelske družbeno-politične organizacije vabijo na prireditev tudi okoliška društva in občane.

D. V.

Vel. Plana gostuje

V nedeljo zvečer bo v prosvetnem domu v Brežicah proslava v počastitev praznika republike. Po uvodnem govoru se bodo brežiškemu občinstvu predstavili gostje iz bratske občine Velika Plana. Amaterska dramska skupina bo uprizorila Nušičevo komedijo »Dr. Vabljeni!«

NOVO V BREŽICAH

■ V NEDELJO JE BIL v prosvetnem domu roditeljski sestanek, ki ga je sklicalo vodstvo osnovne šole BRATOV RIBARJEV. Starši so napolnili dvorano do zadnjega kotička. Z velikim zanimanjem so sledili poročilu o delu šole, poročilu o izvenrazrednem udeleževanju učencev in ugotovitvam ankete o tem, kaj šolarji bere. Rezultati o najraznovrstnejšem čitju so marsikoga neprijetno presenetili, saj prevladuje periodični tisk naslabše vrste, in še ta večinom v srbohrvaškem jeziku. Veliko truda bo še treba za usmerjanje mladih k dobri literaturi.

■ SAP LJUBLJANA — TURISTICNA POSLOVALNICA v Brežicah obeta izletnikom lepo novoletno darilo. V decembru bodo za potovanja v Trst znižali ceno. Samo 6.500 dinarjev bo veljala vozna za eno osebo. V Trstu bodo ves mesec razprodaje sezonskega blaga

in SAP vam nudi priložnost za ugoden nakup. Izkoristite njegovo novoletno darilo!

■ DRUŠTVO PRIJATELJEV MLADINE v Brežicah je imelo v nedeljo občni zbor. Bil je dobro obiskan, saj so ga sklicali v dogovor s šolo. Prisotni so bili vsi člani, ki so predtem prisostvovali roditeljskemu sestanku. Na zboru so izvolili novo vodstvo in podelili priznanja najbolj delavnim članom.

■ V POKRITEM DELU TRZNIČE si ureja prodajne prostore kmetijska zadruga Brežice. Tam bo napredal sadje in zelenjava, uređili pa bodo tudi ribarnico. Tudi si gospodinje že dolgo želijo na brežiškem trgu, saj jih že nekaj let nihče ne pripelje. Zaradi tega se toliko bolj veselijo zadruga.

■ TE DNI POTEKAJO v Brežicah sestanki osnovnih organizacij ZK, kjer obravnavajo reorganizacijo ZK. Posebna komisija je pripravila tri različne, na podlagi katerih naj bi razen osnovnih organizacij oblikovali tudi nove občinske organe.

■ NA CETRTKOVI SEJI predsedstva občinskega sveta ZKPO v Brežicah so se pogovarjali o pripravi na letno skupščino in uveljavitvi denarnega vprašanja.

BREŽIŠKE VESTI

TO NE KNEZ

Spodnje Zasavje v prazgodovini

(4)

Krdela bojevitih Keltoev so jela zapuščati svojo prado-movino v Franciji in v Porenju in v naglih sunkih so začeli prodirati po vsej Evropi. V več zaporednih selitvenih valovih so se razselili tja do britanskih otokov in Egejskega morja in prišli celo na obale Male Azije. Čeprav maloštevilni, vendar dobro oboroženi in hitro gibljivi konjeniki so postali nevarni sovražnik staroselcev na Balkanu, v Podonavju in v Italiji. S seboj so prinesli nov način življenja, nov jezik, novo orožje in nov način bojevanja. Keltski grobovi se močno razlikujejo od ilirskih. Predvsem se spet

ujelavi sežiganje mrličev in pokopavanje v žarah. Uporaba železa v tem času doseže svoj višek, saj ga uporabljajo celo za okrasne predmete. Meči so dolgi, dvorezni in skovani iz odličnega jekla. Velik tehnični napredek tega časa pomeni uporaba lončarskega koleša pri izdelovanju glinastih posod. Prvič začne v tem času pri nas krožiti tudi novo plačilno sredstvo — keltski denar. Čas od leta 400 pred n. št. pa do prihoda Rimljanov v naše kraje imenujemo mlajša železna ali latenska doba. Domači staroselci so to latensko kulturo, ki so jo prinesli s seboj Kelti, le polagoma prevzemali, hkrati pa so jo oplajali s prvimi svo-

je lastne kulture. V veliki meri so ohranili posebnosti svojega kulturnega izročila in tako je sčasoma nastala ilirsko-keltska kultura, ki se je ohranila ponekod še dolgo po prihodu Rimljanov. Iz antičnih pisanih virov vemo, da se je v 2. stoletju pred n. št. na Dolenjskem in v Posavju naselilo keltsko pleme Tavriskov, zadnji pa so se v 1. stoletju pred n. št. naselili v tej pokrajini Latobici, katerih ime je pozneje izpričano na rimskih napisnih kamnih.

Keltski grobovi

Tudi za poznavanje latenskega obdobja v Posavju so

nam v najboljšo oporo grobovi iz tistega časa. Keltski grobovi so bili odkriti v Brežicah, na prostoru sejmišča. Izvrstno ohranjeni in znanstveno sila pomembni keltski grobovi pa so bili odkriti v zadnjem času v Dobovi, prav blizu že opisane grobišča iz časa kulture žarnih grobišč. Suha prod. nata tla v posavski ravnici so omogočila, da so se arheološki predmeti tako dobro ohranili. Tako imemo v Dobovi primer izredne kontinuitete pokopališkega območja, saj so na tem prostoru pokopavali v času žarnih grobišč, v latenskem obdobju, v rimskem času in še danes. Tritisooletna tradicija pokopališkega območja v Dobovi nam že sama po sebi govori o pomembnosti tega kraja v arheoloških obdobjih.

Ob koncu mlajše železne dobe Kelti že gradijo načrt-

ne mestne naselbine — opida, ki niso več samo na višinah, temveč tudi že v ravninah. Preden smo začeli načrtno izkopavati v mestnem območju Nevioduna v Drnovem, smo na podlagi keltskega imena tega kraja domnevali, da bomo pod temelji rimskega mesta našli ostanke še starejšega keltskega mesta. Toda večletna izkopavanja te domneve niso potrdila, kar dokazuje, da so mesto Neviodunum (v keltskem jeziku pomeni Nevio-dunum — Novo mesto) ustanovili Rimljani po prihodu v naše kraje in da so rimski kolonisti bili tudi njegovi prvi prebivalci.

Latenska kultura je v svojem poznem razdobju že pripravljala tla rimskemu družbenemu redu in njegovi kulturi. Zivi stiki naših krajev z Italijo v 1. stoletju pred n. št., tehnični in civilizacijski napredek, vse to je približe-

valo takratne prebivalce Dolenjske in Posavja rimski omiki. K temu je odločno pripomogla medsebojna trgovina, kajti s trgovskimi in političnimi vezami so si ilirsko-keltska plemena v naših krajih skušala pridobiti zaupanje in naklonjenost na vzhod prodirajočih Rimljanov, da bi ušli kruti usodi premagancev. Rimljani so pri zasledbi naših krajev morali računati s kulturo in civilizacijsko stopnjo, ki so jo že v stoletjih razvili domorodni Iliri in Kelti. Temu primer-no so tudi taktično in obzirno postopali pri uvajanju rimskega upravno-političnega sistema in državne religije. Zato tudi številne najdbe pri odkrivanju Neviodunuma kažejo prvine starega v zemlji zakoreninjenega ljudstva, ki je v tisočletnem razvoju tudi v rimskem času zapustilo neizbrisne sledove.

(Konec)

Ne more biti vsakdo odbornik!

Socialistična zveza v Krškem je pred začetkom živahne sezone. Izvršni odbor je že naredil načrt za akcije pred volitvami v pred.

Rudarji še niso dobili odgovora

Podatki, ki so jih posredovali rudarjem na seji ob izvolitvi novega člana za socialnozdravstveni zbor novomeške skupščine, so med člani tega kolektiva vzbudili nemir. Podatki namreč kažejo, da je bilo v preteklem letu 512 zavarovancev in svojcev iz krške občine na klimatskem zdravljenju, medtem ko jih je bilo iz vseh drugih občin v območju tega socialnega zavarovanja le 522. Rudarji hočejo imeti javen odgovor, koliko je bilo na zdravljenju rudarjev in njihovih svojcev in koliko drugih.

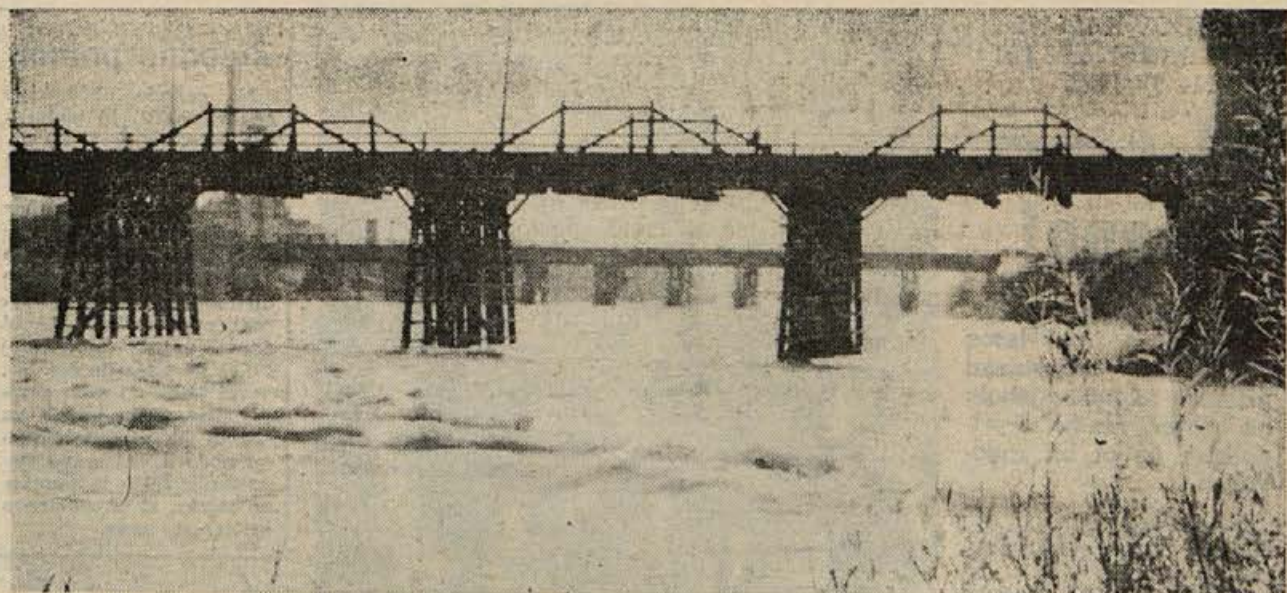
Zmaga senovskih nogometašev

Na igrišču v Krškem sta se v nedeljo, 13. novembra, pomerili v prvenstveni nogometni tekmi moštvi krškega Celulozarja in Rudarja s Senovega. Čeprav je veljal Celulozar za favorita, je moral kloniti pred Senovčani z rezultatom 2:4.

stavniške organe. Na spomlad bo potekel mandat 15 odbornikov občinskega zbora skupščine in 15 odbornikom zbora delovnih skupnosti. Izbrati bodo morali tudi kandidate za tri poslanske funkcije v republiški skupščini. Štiriletna doba bo potekla republiškim poslancem Jožetu Brileju iz republiškega zbora Stanetu Drobniču iz socialnozdravstvenega zbora in Adamu Vahčiču iz organizacijsko-političnega zbora. Na novo bo treba izvoliti tudi vseh pet zveznih poslancev.

Tako številna izmenjava poslancev in odbornikov kaže, da je bilo veliko angažiranost Socialistične zveze. Zavzeti se bo morala za to, da bodo prihodnje volitve res pristen izraz volje občanov v demokratizaciji našega sistema.

V novembru in decembru bodo zbori in konference v vseh krajih in to že zagotavlja občanom možnost za očno doseganje dela občinske skupščine, odbornikov in poslancev ter njihove povezave z volivci in predstavniškimi organi. Iz teh razprav se bodo izoblikovala merila za evidentiranje novih kandidatov. Po vsej verjetnosti bodo zahtevnejša od dosedanjih, kar je tudi pravilno.

MED NAJVEČJIMI GRADNJAMI na Dolenjskem in v Spodnjem Posavju je letos prav gotovo novi most čez Savo v Krškem. Naš sodelavec Vili Videnič je takole »ujel« spredaj starega, častiljivega lesenega očaka, ki še vedno kljubuje narasli vodi, med njegovimi stebri pa vidite obrise novega železobetonskega velikana, ki bo ponos vsega Spodnjega Posavja. Levo v ozadju: pogled na del tovarne papirja in celuloze DJURO SALAJ na Vidmu.

Prepričljiva zmaga

V prvenstveni tekmi CNP je domači Celulozar premagal nogometaše Polzele s 4:1 (0:1). Domačini so se na tekmah igrišču znašli šele v drugem polčasu in dosegli letos prvo prepričljivo zmago. Za domače barve so bili uspešni: Jurčič, Stanovjevič II in Klajič, za goste pa srednji napadalec. Celulozar bo predstvil s petimi točkami na predznanjem mestu.

S SKROMNIMI ZAČETKI UBRATI NOVO POT

V skrbeh za jutri in pojutrišnjem

Senovski rudarji so povečali storilnost za tri odstotke — Njihovi osebni dohodki so za to stroko skromni, kljub temu za sklade skoraj nič ne ostane — Rudniku je usojeno kratko življenje in ljudje zaskrbljeno razmišljajo,

Na Senovem imajo še sedem milijonov ton premogovih zalog. Rudnik se bliža robu rentabilnosti, toda nove mehanizacije ne kaže več vpeljavati. Prekratko življenje mu je usojeno, da bi se investicija obrestovala.

V rudniku je zaposlenih 650 rudarjev, vseh delavcev pa je 950. Storilnost so letos povečali za tri odstotke in je nad jugoslovanskim povprečjem. Transport je zadovoljivo mehaniziran, odkopavanje premoga pa ne. V obdobju od januarja do septembra so zaslužili rudarji povprečno po 760 Ndin mesečno, kar je za ta poklic zelo malo. Kljub temu za sklade skoraj nič ne ostaja. Obiti torej niso ohrabrujoči.

Vsi po vrsti se ukvarjajo z mislijo na prihodnost, ko na Senovem ne bodo več potrebovali rudarjev. Treba bo najti kruh za nekaj sto ljudi. Ze več načrtov so ovrgli. Veliko so pričakovali od projekta za cementarno, ki so ga naročili 1960. leta, a je obležal v arhivih, ker v Sloveniji po novi cementarni ni potrebe.

Potem so delali študije za predelavo plastičnih snovi, ki so bile in so še iskane izdelke na tržišču. Investicija bi veljala mnogo denarja, zato marsikdo dvomi, če bi bila res najbolj umestna. Časi so taki, da si velikih vsot ne vbi mogli privoščiti, zlasti še, ker je tržišče premalo raziskano in bi

čez nekaj časa spet lahko govorili o nerentabilnosti.

Med drugim so jim svetovali kovinsko industrijo, ki pa je tudi že nekaj časa v zagati, saj se je razbohotila skoraj v vsakem večjem kraju. Ena izmed možnosti je izgradnja livarne za precizne litine. Tudi to je draga investicija. Potrebna bi bila uvožena oprema in specializacija strokovnjakov v tujini.

To so le kombinacije, ne odločitve. Senovčani se bodo odločili zelo premišljeno. Rešitve tudi ne bodo mogli najti sami. Morali bodo iskati pomoč resne strokovne ustanove, da jim bo po temeljitih preučevanjih tržišča doma in v tujini svetovala najboljša.

Ze zdaj vedo, da na veliko tovarno skoraj ne kaže računati. Mnogo manj bodo tvegali z majhnimi začetki. Na noge so pomagali tudi obratu LISCE, kjer so zaposlene ženske. Ta ima še možnosti za razvoj in domačini pričakujejo, da se bo večal in zaposloval nove delavke.

Za jutri in pojutrišnjem so prebivalci Senovega zelo zaskrbljeni. Rudnik je v zatonu, to vedo vsi, radi pa bi tudi čimprej zvedeli, v katero smer se bo potem razvijal njihov kraj. Zavedajo se, da se bodo morali nasloniti predvsem na lastne moči in zmožnosti, zato je previdnost toliko bolj na mestu.

J. T.

DROBNE S SENOVEGA

■ SNEŽNI VIHAR, ki je divjal v noči med 16. in 17. novembrom in še ves naslednji dan, je povzročil veliko škodo predvsem v rudniku. Senovo je bilo ves dan brez električnega toka. Rudnik tega dne ni dosegel niti polovice dnevne proizvodnje.

■ KLJUB VEČJIM DAJATVAM, ki bremenijo proizvodnjo, je bilo devetmesečno poslovanje rudnika rentabilno. Čeprav je bil plan proizvodnje preokrožen, so dohodki zaostajali za predvidenimi.

■ PROMETNI ZNAK ob zgor. njem delu lesnega skladišča je ves zarjavel in razmajan. Kdo ga bo popravil?

■ RUDARJI RAZPRAVLJAJO o osnutku pravilnika o varstvu pri delu v zunanjih obratih. Pripombe k osnutku sprejema upravni odbor. Preden bo pravilnik stopil v veljavo, ga bo potrdil še delavski svet.

RAZPRAVA JE POZNA, A NI ŠE NIČ ZAMUJENO

Varstva ne bodo deležni vsi otroci

V Krškem razpravljajo o tezah za republiški zakon o otroškem varstvu — Republiški sklad za razvoj otroškega varstva naj bi dajal občinam posojila ali dotacije kot soudeležbo pri uresničevanju njihovih varstvenih programov — O stopnji prispevka za varstvo bi morali odločiti vsako leto posebej

Ceravno so teze za republiški zakon o otroškem varstvu in otroškem dodatku v razpravi že od junija, se je javna razprava o tem marsikje zakasnila. V Krškem se je svet za socialno varstvo in varstvo družine tudi šele pred kratkim odločil za razpravo. Vsi so menili, da je resnično potreben zakon, ki bo vseboval celotno skrb za otroke, pod katero pojmujeemo zdravstveno in socialno varstvo, vzgojo in izobraževanje ter dnevno varstvo otrok. Ob tem so člani sveta analizirali stanje v domači občini in tako našli oporne točke za nadaljnjo razpravo. Sproti so se odločali za tiste teze, ki po njihovem mnenju najbolj zagotavljajo ureditev varstvenih vprašanj.

Menili so, naj bi bili varstva deležni vsi otroci, ne le otroci zaposlenih staršev. Za upravljanje z varstvenimi skladi naj zakon pooblasti republiško skupnost za otroško varstvo, v občini pa občinsko skupnost. V sklad naj se stekajo sredstva iz osebnih dohodkov in iz drugih dohodkov, za katere so predpisani prispevki in davki. Stopnjo prispevka bi dolo-

čali vsako leto posebej. V okviru te stopnje bi določili odstotek, ki bo zadostoval za izplačilo otroškega dodatka v republiškem skladu in za otroško varstvo. Razmerje med prispevkom za otroško varstvo in otroški dodatek naj bi določila skupščina SR Slovenije.

Ko so člani sveta razpravljali, do katerega leta bi morali skrbeti za otroke, so menili, naj bodo te skrbi deležni otroci do 17. leta. Nadalje so se izrekli tudi za to, naj bi republiški sklad za razvoj otroškega varstva dajal posojila ali dotacije za soudeležbo občinam pri uresničevanju občinskih programov za varstvo otrok.

V prihodnje naj bi prejemali otroški dodatek vsi, ki plačujejo varstveni prispevek. Vsem upravičencem naj izplačujejo otroški dodatek iz republiškega sklada.

Ce ga bodo prejemali vsi otroci, katerih starši plačujejo prispevek za otroško varstvo, potem naj bi ga začeli izplačevati takoj in ne šele 12 mesecev po nastopu zaposlitve.

Svet je imenoval komisijo, ki bo iz gornjih pripomb na-

pravila poročilo in jih strnila v predloge. Komisijo sestavljajo: predsednica občinske zveze prijateljev mladine Režika Pirc, načelnik odd. za splošne zadeve in družbene službe obč. skupščine Rudi Druškovič, predsednik obč. sindikalnega sveta Edo Komarčar, Jože Knez in Anton Kranjec.

CELULOZA osvaja zahodna tržišča

Tovarna celuloze in papirja v Krškem bo letos izvozila za 2.067.000 dolarjev svojih izdelkov — Proizvodnjo je do konca septembra povečala za 10.400 ton — Surovine si je zagotovila iz tujine, ker je lani doma zelo primanjkovalo lesa

Tovarna celuloze in papirja v Krškem je v devetih mesecih tega leta povečala proizvodnjo za 10.400 ton. Dokajšen delež pri tem porastu ima gotovo boljša oskrba s surovinami.

Podjetje si je rado all nerado pomagalo z uvozom lesa. Po izkušnjah iz lanskega leta je sklepalo, da domača dobava lesa ne bo zadostovala. Iz Češke in Skandinavije je dobilo 45.000 ton lesne su-

rovine. Uvoz lesa bo krilo z izvozom celuloze in papirja. Domača oskrba z lesom je bila lani zelo kritična. Primanjkovalo ni le smrekovine, ampak tudi topolovega in bukovnega lesa. Gozdno gospodarskim organizacijam je tiste čase bolj kazalo prodajati les v tujino. Letos je položaj ravno obraten. Izvoz lesa ni več donosen, zato ga je doma naenkrat preveč.

Na italijansko tržišče so vskočili Romuni z izredno nizkimi cenami in tako so tudi naši izvozniki prisiljeni popustiti ali pa poskusiti več sreče doma.

Tovarna celuloze v Krškem porabi letno 450.000 kubičnih metrov lesa, od tega 70 odstotkov smreke in smrekove žagovine ter 25 odst. bukke in topole. Podjetje je že pred leti navezalo poslovne stike z gozdnima gospodarstvom Maribor in Brežice za gojitev topolovih plantaž. Vsega skupaj je zdaj zasajenih 800 hektarov površine. Tovarna si je zagotovila ves prirastek.

V CELULOZI menijo, da je treba na tak način še naprej povečevati lastno surovinsko osnovo in da trenutna preobilica lesa ne bi smela nikogar zavajati. V Sloveniji bi se lahko mnogo več ukvarjali z intenzivno gojitvijo lesa.

Več skrbi podmladkarjem planinstva!

Mladi senovski planinci so zadnja tri leta pokazali veliko prizadevanost in dosegli uspehe, s kakršnimi se daleč okrog ne morejo pohvaliti. Prejšnja leta so prehodili samoborsko hribovje in sljemensko transverzalo v sosednji Hrvatski ter nekaj poti po Sloveniji. Na taborjenju v Trenti, kjer je bila obenem planinska šola za mladinske planinske vodnike in gorske stražarje, je bilo letos 30 mladih Senovčanov. Kar 35 mladincev se je odločilo, da bodo letos prehodili slovensko planinsko pot od Maribora do Ankarana (600 km). Osvojili so že več kot 20 postojank od vseh 67, med njimi prav najtežje: Triglav, Kriške pade, Razor, Prisoj-

nik, Jalovec. Ze na začetku leta so krenili na Nanos (80 pionirjev), 25 pa jih je šlo iz Križ na Kriško goro, Tolsti vrh in Malo poljano do doma pod Storžičem. Mladinski podmladek vodi svojo kroniko, kamor zapisuje vse svoje delo in priznanja ljudi.

Žal pa nihče razen PD Bohor za mlade senovske planince ne kaže več razumevanja in jih denarno ne podpre. PD Bohor pa nima sredstev, da bi dalo mladim več denarja. Prav gotovo bi morala občinska zveza za telesno kulturo pokazati več zanimanja.

Vse priznanje gre staršem mladih planincev, ki so jim omogočili nabaviti najnujnej-

šo planinsko opremo ter krili stroške njihovih pohodov. Zgledu bi lahko sledili tudi drugi; zavedajo naj se, da gora vzgaja človeka, da s svojo lepoto budi v mladih srcih čut za lepoto, plemenitost, vztrajnost in pogum. Več ko bo mladih ljudi navdušenih za prelepi gorski svet, manj jih bomo srečevali po gostiščih in neprimerenih družčinah! Rešujmo mladino, dokler je še čas, starih nam ne bo uspelo!

Za vzorno vodenje planinskega naraščaja v Senovem moramo pohvaliti vodnike Albino in Milana Mahovne ter tovarišice Habithovo, Kolarjevo in Božičnikovo.

RADO KOZOLE

ZGLEDOV NAM NI
TREBA ISKATI LE
NA TUJEM

Kdor zna pa zna!

Tov. Slapšak iz Gor. Boštanj je imel letos v svojem sadovnjaku pridelek 35.000 kg jabolk na hektar, vendar s pridelkom še ni bil zadovoljen.

V Dol. Boštanju: »Ali veste, kje stanuje tov. Slapšak?« »Ja, veste, v teh krajih je Slapšakov več.« »Rad bi prišel k tistemu, ki ima lep sadovnjak in vinograd.« »A, to je pa druga stvar, kar naravnost proti Gor. Boštanju, v bližini cerkve je njegova hiša.«

Ljudje ga poznajo zaradi sadovnjaka, on pa živi zanj in za zemljo. »Veste, zemlja nikoli ne odpove poslušnosti, le dati ji je treba tisto, kar potrebuje. To pa je treba vedeti. Smejali se mi boste, če vam povem, kakšno je moje vodilo pri delu: use di se, če je najlepše sonce na nebu in se kmečko delo kar ponuja, premišli in preberi, kaj strokovnjaki in praktiki povedo, in šele potem delaj! 46 let je odkar sem končal grmsko kmetijsko šolo, in čeprav nisem vseskozi obdeloval zemlje, se nisem prenehal zanimati za kmetijske knjige, za prakso in teorijo. Ko sem pred nekaj leti kot upokojenec temeljito preuredil in obnovil sadovnjak in vinograd, so me drugi postrani gledali, sedaj pa jim je žal, da mi niso sledili.«

Kaj ne bil 1 ha obdelovalne zemlje mu je letos bolje poplačal delo kot mnogo večja kmetija kateremu izmed kmetovalcev. Že pred vojno so bili boštanski sadjarji znani daleč naokrog. Redno so se udeleževali tudi sadjarskih razstav. Vendar sta od takrat vojna in čas opravila svoje. Visokodebelni nasadi starih sort, napadeni od boleznih in škodljivcev, niso dajali več dohodka in ljudje so jih prepuščali propadanju.

Drugače je naredil on. Na podlagi EM IV je vzgojil nizkodebelni nasad jablan jonatana in koks oranžne renete. 70 arov velik nasad, ki vključuje tudi hruške, je takoj pokazal svoje prednosti. Bolj zgodaj je obrodil obrezovanje, škropljenje in obriranje pa je neprimerno lažje. Med vrstami pusti rasti travo, ki jo med letom velikokrat pokosi in pusti v sadovnjaku. Drevje je letos osemnajstkrat škropil in jesen mu je to delo bogato poplačala. Plodove je prodal podjetju »Slovenija sadje«, v najinem pogovoru pa je menil, da je preveč 5 din marže od 1 kg jabolk, ki jih dobi sevniški Kmetijski kombinat, ki prodajo samo posreduje. V vinogradu, velikem 30 arov, je naredil terase, trto pa vzgaja v obliki enojnega ribjega hrbita, da s tem izkoristi sonce na nabrežini, med vrstami pa lahko obdeluje s konjem in škropi. Na eni trti pusti spomladi 3 do 4 šparone, zemljo pa pognoji s 30 do 40 centi hlevskega gnoja in s 3000 kg umetnih gnojil na hektar. Pridela do 150 hl vina na hektar.

Taki ljudje naj bi imeli posnemalce v vseh naših vaseh. Seveda ni treba, da bi bili vsi sadjarji. Treba se je vreti na eno stvar ali kot temu pravimo: specializirati se in iz zemlje iztisniti kar največ dohodka. Tako bo revščina vse redkejša v naših domačijah.

M. LEGAN

V Slapšakovem vinogradu nič več ne pojejo težke vinogradniške motike. To delo hitreje in z manj znoja opravita konj in plug.

Pridite na zборе volivcev!

Prihodnji teden se bodo v sevniški občini začeli zbori volivcev, na katerih bodo odborniki poročali o volitvah, ki bodo prihodnje pomlad. Z volivci bodo razpravljali o urešničevanju nalog krajevnih skupnosti v letu 1966, hkrati pa bodo sklepali o programu dela za leto 1967. Predstavniki občinske skupščine bodo predložili pregled dohodkov in izdatkov občinskega proračuna, povsod pa se bodo pogovorili tudi o odmeri davkov in prispevkov za kmečko zdravstveno zavarovanje.

Dnevni red je zares zanimiv in za vsakega občana zelo pomemben — zato prosj vodstvo občinske skupščine za polnoštevilno udeležbo! Zbori volivcev bodo v naslednjih krajih (katera naselja spadajo na posamezen zbor, je občanom že znano iz dosežanih zborov!):

Log — 4. 12.: ob 8. uri v jedilnici »Jutranjke« na Radni.
Boštanj — 4. 12.: ob 7.30 v šoli Boštanj.
Tržišče — 4. 12.: ob 7.30 v šoli.
Telče — 4. 12.: ob 11. uri v šoli.
Gabrijele — 4. 12.: ob 14. uri pri Dragu Berku.
Vel. Cirknik — 4. 12.: ob 15. uri v šoli na Velikem Cirkniku.
Kal — 4. 12.: ob 15. uri v šoli.
Loka — 4. 12.: ob 8. uri v prosvetnem domu v Loki.
Razbor — 4. 12.: ob 7.30 v osnovni šoli.
Breg — 4. 12.: ob 15. uri v gostilni Rozman.
Bučka — 4. 12.: ob 9. uri v združenem domu.
Studenec — 4. 12.: ob 7. uri v šoli.
Poklek — 3. 12.: ob 18. uri pri Mešičku v Selcah.
Krmelj — 6. 12.: ob 18. uri v kino dvorani v Krmelju.

Kulturno zabavna prireditve v Boštanju

Aktiv ZMS v Boštanju bo v nedeljo, 27. novembra, s svojo kulturno-zabavno skupino organiziral tradicionalno zabavno popoldne v počastitev 29. novembra. Na prireditvi bodo nastopali: oktet Boštanski fantje, ženski zbor, zabavni ansambel Akordi, trio Jožeta Skoberneta s pevci in dramska skupina, ki se bo predstavila z Linhartovo veseligrjo Zupanova Micka v režiji Štemeljnovc.

M. P.

Zgledna pomoč

Na pobudo občinskega odbora SZDL je podmladek Rdečega križa na osnovni šoli v Sevnici začel zbirati med svojimi vrstniki obleke in drugo, kar bi njihovi vrstniki, učenci iz revnejših hribovskih krajev, lahko še koristno uporabili. Hkrati zbirajo tudi prijave tistih, ki bi pomoč potrebovali. Doslej se jih je prijavilo čez 100. Sevniški otroci so že zbrali nekaj obleke, starši pa naj bi jih v njihovi vneti podprli, saj se po stanovanjih valja še uporabna obleka, ki bi nekaterim prišla zelo prav.

Hud problem tudi vodovodi

Letošnji izbruh nalezljive zlatenice je opozoril na nevarnost, ki preti zaradi zanemarjenih vodovodov in vodnjakov

Na petkovem sestanku predsednikov krajevnih skupnosti, ki je bil namenjen posvetu o načrtih za prihodnje leto, so ugotovili, da sta v sevniški občini le še dve strnjeni naselji, ki nimata elektrike, in štirje zaselki, do katerih ni mogoče priti z motornimi vozili. Letos so pri tem krajevne skupnosti že veliko naredile, kot smo zapisali v prejšnji številki.

Opozoriti pa je treba tudi na nekatere slabe plačnike

samoprispevkov. Ta denar bi lahko izterjali s pomočjo občinske uprave, vendar bi bilo škoda povečevati stroške in zmanjševati učinek prispevanega denarja.

V letošnjem letu je močnejši izbruh nalezljive zlatenice opozoril na slabo stanje vodovodov in vodnjakov. Vseh 30 vodovodov, kolikor jih je v občini, bo treba temeljito pregledati in ukreniti vse potrebno, da v bodoče ne bi bili spet vir okužb. Vodovode in vodnjake bo potrebno predvsem redno čistiti in vzdrževati.

461.900 Sdin na prebivalca

Vrednost celotne proizvodnje v sevniški občini znaša letos že 16 milijard S din, kar je 29,7 odst. več kot lani. Dosedanja stopnja rasti zadnjih nekaj let je 16,5 odst. Letos se je narodni dohodek povečal za polovico, kar je občutno več kot znaša porast cen. Na prebivalca je dosegel višino 461.900 S din. Proizvodnost dela se je povečala v letošnjem letu za 11 odst., temu pa so sledili tudi osebni dohodki, ki znašajo v gospodarstvu v povprečju 69.382, v negospodarstvu pa 76.416 S din. Manj zadovoljiva pa je stopnja zaposlenosti, saj se je šte-

vilo zaposlenih v letošnjem letu zmanjšala za 1 odst. To je povzročilo predvsem znižanje zaposlenosti v terciarnih dejavnostih, kar je posledica slabih prometnih zvez z drugimi kraji Slovenije. Delovnih mest primanjkuje predvsem za moško delovno silo.

V sevniški občini za 6000 N-din prostovoljnega dela

V sevniški občini je 25 krajevnih organizacij SZDL. — Mnoge so zelo delavne, posebno kar se tiče prostovoljnega dela: urejanje poti in kanalizacije ter drugih objektov. Po podatkih, ki jih je dala anketa Obo SZDL v Sevnici, so člani 18 organizacij opravili 27 tisoč prostovoljnih delovnih ur. Ko bo anketa zaključena, bo število gotovo preseglo 30.000, kar pomeni, da so občani prispevali skupnosti 6000 N din dohodka. Najbolj delavni so bili vaščani Studenca s 5100 urami, vaščani Sentjanža so jih opravili 4600, Držanjčani pa 3000. Te tri organizacije bi morale biti v spodbudo tudi drugim!

Seminar v decembru

V sodelovanju z občinskim komitejem ZK in občinskim sindikalnim svetom pripravlja v decembru Delavska univerza v Sevnici 25-urni seminar za družbenoekonomsko izobraževanje članov kolektivov. Razpored predavanj, ki bodo obsegala področja zakonodaje, notranje delitve, samoupravljanja in še kaj, bodo določili v skladu z željami ljudi, ki jih bodo obiskovali.

TRGOVSKO PODJETJE SEVNICA

odobrava

potrošniške kredite

1. za nabavo pohištva,
2. akustičnih predmetov, radijskih sprejemnikov, televizorjev in gramofonov,
3. gospodinjstskih aparatov: hladilnikov, pralnih strojev, štedilnikov in šivalnih strojev,
4. za motorna kolesa, mope, dvokolesa in preproge.

DR. HINKO HEFERLE GRADOVI V MIRENSKI DOLINI

Pod slepčanski grad so spadale vasi: Slepšek, Sv Križ, Ribjek, Pugal, Gorenja vas, Ostrožnik, Log, Martinja vas itd. Te vasi so danes v krajevni skupnosti Mokronog. V srednjem veku je sodil grad Slepšek pod Gornji Mokronog, kasneje pa pod deželno sodnijo Otočec, kamor so spadali tudi gradovi Rakovnik, Dob, Mirna, Kot Zapuže, Grič in Lamprež.

13. GRAD GORNJI MOKRONOG

Ta grad se je imenoval tudi Sončni dvorec in je bil za Valvasorja že v razvalinah. Ležal je v bližini cerkvice sv. Petra pri Trebelnem. Prvi lastniki gradu so bili Ortenburžani, za njimi pa Mokronoški gospodje, Oton Mokronoški je 1228 prodal grad Spanheimom. Sam pa je postal ministerial (oskrbnik). Eden mokronoških ministerialov je bil Wolzling, ki se leta 1248 omenja kot oskrbnik gradu Spodnji Mokronog.

Koroški vojvoda Bernard II. Spanheim je dal freisinškemu ško-

fu Otonu II. 20 kmetij od svojega posestva v Gornjem Mokronogu kot odškodnino za neko škodo, ki jo je bil prizadejal škofu. Kasneje je dobil vrnjene v obliki fevda. Po smrti Bernarda II. sta si delila posest njegova sinova Ulrik III., koroški vojvoda, in Filip, oglejski patriarh. Ulrik III. je zastavil oglejskemu patriarhu grad Gornji Mokronog z dohodki 60 mark letno za poravnavo neke škode v znesku 1000 mark. Zaradi tega je oglejski patriarh Raimund della Torre po smrti Filipa zahteval od koroškega vojvode Majnharda IV., tedanjega deželnega upravitelja na Kranj-

skem, da poleg drugih mest, gradov ministerialov itd., ki jih je daroval pokojni Ulrik III. oglejskemu patriarhu, letno vrne tudi gornje mokronoški grad. Toda ta grad je patriarh dobil šele po smrti Filipa Spanheima (1279).

Kasneje je bil grad Gornji Mokronog v lasti Andreja Mokronoškega, po njegovi smrti pa je 1451 pripadel njegovemu sinu Janezu Mokronoškem. Valvasor kaže sliko gornjemokronoškega gradu že v razvalinah. Grad je stal na zaraščenem hribočku nad cesto, ki pelje v Stattenberg. Za Valvasorjevih časov je bil v rokah plemenitaša Sonca z Otočca, kjer je bila deželna sodnija za vse zahodno in južno ležeče kraje okrog Mokronoga. Gornjemokronoški grad se je porušil v 16. stoletju. Spomin nanj je razvalina Varoh pri sv. Petru. V Gornjem Mokronogu je bil tik pod cerkvijo župnijski dvorec, ki je tudi povsem izginil. Zraven cerkvice je znamenit osarj (kostnica) v romanskem slogu. V kriпти te

STARI STOLP pod Crkviškim gradom

O pripravah na skupščinske volitve

Pred nami je obdobje priprav na skupščinske volitve, ki bo zahtevalo povečano aktivnost vseh družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov in občanov. Potrebno se je zavedati, da je prav od tega, kdo bo deloval v predstavniških organih, odvisno, kako bo potekal proces zmanjševanja vloge države v družbenem življenju in kako se bo v bodoče razvijalo samoupravljanje. S tem seveda ni rečeno, da ni mogoče vplivati na delo izvoljenih organov v času njihovega delovanja, toda ta vpliv je lahko velik bolj učinkovit, če so kadrovske rešitve kar najboljše, če so izvoljeni ljudje povezani z okoljem, v katerem živijo, če imajo razvit čut odgovornosti, če so dojemljivi za pripombe in predloge, če so samokritični in podobno.

Zaradi vsega tega volilna komisija že sedaj poziva vse družbenopolitične organizacije, organe samoupravljanja in občane, da na vseh javnih shodih in zborovanjih začno

predlagati in evdentirati kandidate za odborniška in poslanska mesta. Te ljudi naj predlagajo javno in z obrazložitvijo. Da pri obrazložitvah ne bi nastalo preveč razhajanj, posredujemo kriterije, ki jih je sprejel občinski odbor Socialistične zveze na zadnji seji in ki jih je pri kandidiranju treba upoštevati.

Delovne kvalitete posameznika so važen porok za uspešno delovanje na določenem mestu. Tu je treba upoštevati izobrazbo, kvalifikacijsko in družbeno angažiranost, vendar bi se tako preveč izgubljali v podrobnostih, kar bi škodovalo enotni akciji. Predloge za posamezne kandidate pošiljajte volilni komisiji pri občinskem odboru SZDL v Trebnjem.

Predsednik volilne komisije SLAVKO KRŽAN

nju — skratka družbena koristnost delovanja posameznika.

Prav gotovo je še več drugih kriterijev, na podlagi katerih bi lahko ocenjevali posameznika, njegovo dejavnost in družbeno angažiranost, vendar bi se tako preveč izgubljali v podrobnostih, kar bi škodovalo enotni akciji.

Predloge za posamezne kandidate pošiljajte volilni komisiji pri občinskem odboru SZDL v Trebnjem.

Predsednik volilne komisije SLAVKO KRŽAN

Svojevrsen protest

Ob siju sveče so imeli trebanjski mladinci nedavno tega mladinski sestanek v parku. To naj bi bil njihov protest proti temu, da nimajo družabnega prostora. Resnica je, prostor za sestanke lahko dobijo v domu družbenih organizacij vendar si želijo prostor, v katerem bi radi kdaj pa kdaj tudi zaplesali. Pravijo, da suboparnih sestankov in aktivizma niso željni.

DPM je zaprosilo za pomoč

V trebanjski občini je 3500 otrok, od tega okoli 2800 šolarjev, ki jih namerava občinski odbor Društva prijateljev mladine za novo leto obdariti. Darove naj bi jim dedek Mrzav izročil na šolskih proslavah, ki jih imajo otroci ob novoletnih praznikih.

Društvo je za letošnje leto dobilo iz občinskega proračuna 600.000 starih dinarjev. Ko je povrnilo dolg za lansko obdaritev, mu je preostalo 400.000 dinarjev, iz česar pa ne more obdariti otrok. Zato je prejšnji mesec s pismeno vlogo zaprosilo 40 delovnih

organizacij v občini, vendar se temu pozivu do roka (20. novembra) niso odzvale. V sodelovanju s sindikatom bodo zastopniki odbora obiskali delovne organizacije in poskušali na osnovi medsebojnega dogovora zagotoviti denar za darila.

Zavarovalnica naj več prispeva v gasilski sklad!

V trebanjski občini znašajo letos dohodki občinskega gasilskega sklada komaj dobra 2 milijona Sdinarjev, kljub temu da je velika potreba po sodobni gasilski opremi pri vseh 26 gasilskih društvih, ki delajo v občini. Vsa društva premorejo le dva uporabljiva gasilska avtomobila, vsem po vrsti pa primanjkuje sodobne opreme. Po zaslugi dobre preventivne dejavnosti teh društev in upravnega organa na občinski skupščini je bilo letos v trebanjski občini le 5 požarov, ki so skupno povzročili 3 milijone Sdin škode. Na občinski upravi menijo, da bi morale zavarovalnice nameniti gasilcem večji odstotek zavarovalnih premij, saj dobi gasilski sklad zdaj le 4 odst.

Turistična postojanka na Veseli gori

Krajevna skupnost in turistično društvo iz Sentruperta nameravata urediti del prtiličja gradu na Veseli gori v turistično postojanko, ki bi imela kuhinjo, točilnico, lovsko sobo in še posebno sobo. Zaenkrat imajo na voljo dva milijona Sdin, sodobna ureditve pa bi stala precej več. Prostore bodo začeli preurejati spomladi. Verjetno bi bilo najbolje, da bi upravljavne prostore prevzela restavracija Dana, ki bi sama lahko prispevala tudi del denarja za dograditev.

Lasten avtobus — CENEJŠE?

Ker so nastopile težave s prevozom otrok iz podružnične šole na Trebelnem v popolno osemletko v Mokronog, so na občinski upravi v Trebnjem začeli razmišljati, da bi občina kupila avtobus za prevoz šolskih otrok, ki bi ga, predvsem v času počitnic, lahko uporabljali tudi v druge namene. Zastopniki občine so se pred kratkim že seznanili z izkušnjami v sosednji sevniški občini in pravijo, da bi bila takšna rešitev tudi v trebanjski občini najbolj gospodarna.

Za sodoben vrtec še 7 milijonov

Da bi lahko uredili sodobne prostore za otroški vrtec v novem bloku v Trebnjem, je potrebnih še skoraj 7 milijonov Sdin. Vrtec bo v prtiličju, v katerem so bili po prvotnem načrtu predvideni samo poslovni prostori in je del tega prostora občina kasneje odkupila za bodoči otroški vrtec. Za dodatno preureditev, kuhinjo in jedilnico v kletnih prostorih, se bo površina vrta občutno povečala, za to pa bi potrebovali še precej denarja. V Trebnjem ni podjetja, ki bi pomagalo premostiti to oviro s posojilom, zato bo potrebno najti drugo rešitev. Kaže, da bo gradbeno podjetje Pionir pristalo na to, da naredi dodatna dela na kredit, ki bi ga občina odplačala v letu dni.

TREBANJSKE IVERI

■ DOPOLNILI SO VOZNI RED. Prejšnji teden sta uslužbenca podjetja GORJANCI iz Novega mesta končno dopolnila vozni red v vitrini, ki je bil pomanjkljiv in ni imel zabeleženih vseh prog, kar je potnike zelo motilo. Kot sta zatrjevala, je vozni red stvar turističnega društva, češ da je društvo prejelo od njih v te namene tudi denar. Človek bi mislil, da je vozni red stvar avtobusnega podjetja prej kot turističnega društva, pa kot kaže, ni tako.

■ PRIPRAVE ZA PROSLAVO. V ponedeljek sta se v Trebnjem sestala stalni odbor Gubčeve brigade in občinski pripravljaln odbor za proslavo 25-letnice Gubčeve brigade. Na sestanku so se dogovorili za program, ki ga bo treba temeljito pripraviti.

■ PRESELILI SO SE. Prejšnji

sprejema in oddaja vaše želje

Pismo iz Aleksinca

»Preko našega priljubljenega tednika pozdravljamo za letošnji 29. november vse domače in mladino v domačih krajih ter jim želimo še mnogo uspehov in zadovoljstva. Srečko Zajc iz Smihela pri Žužemberku, Karel Kmet iz Gor. Sušic, Jože Zagorec in Anton Lužar iz Sentjerneja, Ivan Krakar iz Smarjete, Janez Vovk iz Soteske, zdaj voljaki v Aleksincu.«

Porast prodaje v MERCATORJEVIH trgovinah

V letošnjem septembru je imelo podjetje na območju občine Trebnje za 53 odstotkov večji promet kot leto dni prej — K temu sta pripomogli predvsem dve novi večji trgovini, ki imata veliko izbiro blaga — Kupna moč prebivalstva je že začela naraščati

Zaradi pomanjkanja prostora smo malo pozno (v začetku oktobra) objavili vest o obsegu prodaje v trgovinah trebanjske občine v prvem letošnjem polletju. Po podatkih, ki smo jih dobili z občinske uprave v Trebnjem,

sta Mercatorjevi poslovni enoti imeli za 16,9 odst. večji celotni dohodek kot lani, kar je manj, kot je znašal povprečni porast cen. Zato smo zapisali, da se količinski obseg prodaje ni povečal.

Kot nam sporoča uprava Mercatorja, se je v zadnjih mesecih stanje občutno spremenilo. Nova trgovina na Mirni, ki je stala 40 milijonov Sdin, predvsem pa v modernno blagovnico preurejena Groskova hiša v Trebnjem, za kar je podjetje porabilo 90 milijonov Sdin, že kažejo vpliv na povečanje prodaje. Denarni obseg prometa se je v letošnjem septembru povečal nasproti lanski za polovico, čeprav se število zaposlenih ni povečalo. Kupci hvalijo prostorožnost in uslužnost, kar velja zlasti za obe novi trgovini, ki sta dobro založeni z raznovrstnim blagom. Trgovsko podjetje Mercator je začelo preurejati trgovine tudi v Dol. Nemški vasi, na Pristavi in v Vel. Gabru.

Slab pritisk v šentruperskem vodovodu

Ze dalj časa šentrupercani opažajo, da je popustil pritisk vode v njihovem vodovodu. Domnevajo, da cevi neke puščajo. Na nedavni seji krajevne skupnosti so se dogovorili, da je potrebno narediti preizkus: hkrati bi zaprli vse izpuste in bi se na števcu pri zajetju lahko videlo, če voda kljub temu odteka v cevi.

Ocenjevalna vožnja AMD Trebnje

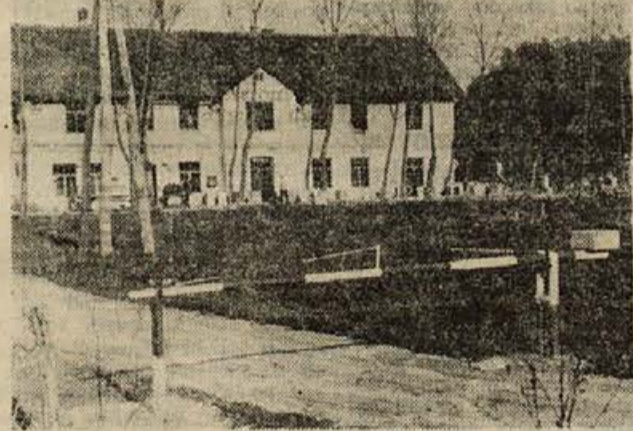
AMD Trebnje je nedavno priredilo društveno ocenjevalno vožnjo na progi Trebnje—Pristava, kjer je bil 300 metrov pod Partizanskim domom cilj. Kljub slabemu vremenu je prišlo na start precej tekmovalcev. Nepričakovano je zmagal Darko Novak iz Trebnje, drugi je bil Stane Kolenc, tretji pa veterani društva Franjo Brulc iz Mirne. Vsi udeleženci so dobili diplome. D. B.

Šahovski brzoturnir v Trebnjem

V počastitev dneva republike bo občinski sindikalni svet priredil v četrtek, 24. novembra, ob 16.30 v sejni dvorani občinske skupščine občinsko sindikalno prvenstvo. Za posamezne sindikalne podružnice bodo nastopile tričlanske ekipe, zelo zazeleno pa je, da bi pri tem sodelovala čimveč delovnih organizacij. Zmagovalna ekipa bo prejela prehodni pokal, prve tri pa diplome. Prijavite se na občinski sindikalni svet.

Bo Trebnje dobilo družabni prostor?

Na sestanku predstavnikov družbenopolitičnih organizacij in društev trebanjske občine, ki je bil 15. novembra, so udeleženci razpravljali o programu in potrebnih sredstvih za prihodnje leto. Ob tej priložnosti je vodja trebanjske matične knjižnice Franc Režun predlagal, naj bi delavska univerza, knjižnica, prosvetno društvo Svoboda, krajevna skupnost in mladina s skupnimi močmi usposobili večji prostor, ki bi ga po razporedu lahko vsi uporabljali. Na sestanku je bila imenovana tudi komisija, ki naj podrobno preučiti vse možnosti.

Takole ima tovarna šivalnih strojev na Mirni zaprti bližnjico na postajo kot kazen za »pomoč« v enotni akciji, v kateri naj bi destilacija Dana, tovarna šivalnih strojev in kmetijska zadruga Trebnje s skupnimi močmi popravile pot mimo mlina. (Posnetek: M. L.)

kapelice je na stotine človeških kosti, ki so jih izkopal iz grobov okrog cerkve in jih spravili v kostnico. Ljudje pravijo, da je tu maševal sv. Metod na poti v Rim v 9. stoletju.

ČRETEŠKI GRAD

GRAD CRETEZ

Grad leži že na povišju Radulje, ki teče v Krko. Ker je v bližini Mokronoga, ga naj tu opišem. Njegove razvaline stoje na strmih pobočju Trebelskega gričevja tik nad Lakenškim potokom. Obstaja gornji in spodnji grad. Grad je bil v zgodnjem srednjem veku znano gnezdo roparskih vitezov, ki so plenili pod gradom vozeče trgovce. Stari čreteški grad je sezidan v obliki širokega stolpa z zelo debelim zidovjem iz rezanega kamna. Na vrhu stolpa je bil mostovž, odkoder je bil lep razgled proti Krški dolini

in tja do Slemena na Hrvatskem. S stolpa, v katerega si prišel po mostu, so lahko obstreljevali sovražnika, kar je bilo važno zlasti v turških časih.

Grad so imeli čreteški gospodje. V letu 1346 sta tu bivala brata Leopold in Greiff. Kasneje je znan čreteški gospod Henrik, ki se je 1420 poročil z Ursulo, hčerjo Nikolaja pl. Gallenberg.

Kdaj je bil sezidan novi ali gornji grad, ne vemo. Ta grad je bil večji in je imel pravokotno tlorisno podobo z osrednjim večjim dvoriščem. Bil je dvonadstropen. V okolici gradu je bilo mnogo divjačine vsake vrste. Poleg gradu so bili lepi vrtovi in sadovnjaki. Gornji grad je bil povezan s spodnjim po podzemeljskem hodniku s skrivnim izhodom.

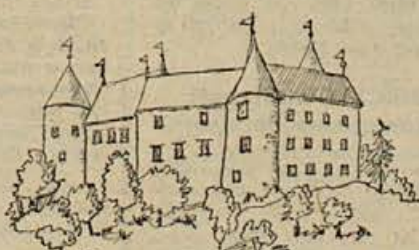
Leta 1378 se omenja Fric pl. Čreteški, ki je na turnirju premagal Rudolfa pl. Svibenskega. Kasneje je prišel grad v posest avstrijskega vojvoda Leopolda Lepega. Mnogo kasneje so pridobili grad oglejski patriarhi, celjski grofje, nato pa baron Khreug. Ta rodbina je bila dolgo lastnica gradu. Po smrti zadnjega moškega potomca barona Kristofa Khreuga je grad podedoval Baltazar pl. Lamberg. Nato sta grad dedovala sinova Viljem in Hans pl. Lamberg, potem Katarina pl. Lichtenstein in Polixena pl. Buchheim. Kasneje (1587) je postal

Viljem pl. Čreteški edini lastnik gradu. Za časa Valvasorja je bil gospodar gradu Janez Harvart grof Lamberg, nato pa njegov potomec.

V spodnji grad (stolp) je v drugi polovici 18. stoletja udarila strela in ga zažgala, da je pogorel. Ostalo pa je močno zidovje stolpa. Ljudje so to imeli za kazen božjo, kajti pripovedovali so, da so tam mučili tlačane in jih metali na dno stolpa, kjer so obležali mrtvi.

V novejšem času je imel grad neki Ravnikar, ki je na trg v Mokronog vozaril prodajat zelenjavo in cvetlice. Imel je oslička, ki je to rad ali nerad, opravljal v veliko veselje trških otrok. Za Ravnikarjem je gospodaril na Čretežu neki Berdajs.

Danes je grad že skoro povsem porušen, ker ga že dolgo ni nihče popraviljal.

NOVI GRAD

Povsod predvsem komunalna vprašanja

Prejšnji teden so se v novomeški občini začele letne konference Socialistične zveze, na katerih občani razpravljajo o dejavnosti organizacije, volijo nova vodstva krajevnih organizacij oz. občinske konference, hkrati pa evidentirajo možne kandidate za odbornike občinske skupščine oz. poslance skupščinskih teles. Ker tečejo hkrati tudi zbori občanov v krajevnih skupnostih, je prav na teh zborih glavni poudarek na komunalnih vprašanjih.

Poglejmo, kako so minile prve konference na našem področju. Razprave so bile povsod živahne, srečanja članov organizacije pa tudi razgibana in plodna.

POLJANE: razprava o kmetijstvu

V Poljanah so se pogovarjali predvsem o kmetijstvu, razen tega so krajevna komunalna vprašanja dobila vi-

dno mesto. Izvolili so novo vodstvo krajevne organizacije, ki jo bo vodil Jože Avguštin, tajnik pa bo Jože Bučar. Član občinske konference je postal Jože Bučar. Občani so predlagali za možna kandidata za občinsko skupščino tudi Franca Markoviča in Ferda Heferla. Občinski odbor SZDL je zastopal Kostja Virant.

HINJE: vso skrb družbenim službam

Tu so občani namenili razpravo nekaterim nerešenim vprašanjem s področja družbenih služb. Predlagali so, da bi dokončno uredili vprašanje stanovanj za prosvetne delavce in uredili zdravstveno službo. Pri teh načrtih so doslej imeli že več ali manj sreče, prav gotovo pa jih bodo lahko do kraja uresničili, če bodo znali izkoristiti lastne moči in jih pravilno usmerjati. Za predsednika so ponovno izvolili Janeza Skubeta, tajnik pa je Tone Skufca. Za člana občinske konference so izvolili Cirila Papeža. Občinski odbor SZDL je zastopal Dušan Zupanc.

DVOR: hočemo svojo krajevno skupnost!

Občani na Dvoru so živahno razpravljali na konferenci, ki je pokazala resnične kvalitete in potrdila, da dvorska organizacija zares dobro dela. Imeli so o čem govoriti, saj so v dveh letih marsikaj uresničili. Tokrat so predvsem razpravljali o svoji bodoči krajevni skupnosti, ki ima po njihovi presoji vse možnosti za uspešno delo. Razprava je ponovno dokazala, da so krajevne skupnosti v samoupravnem sistemu že našle svoj prostor. Za predsednico so ponovno izvolili Slavko Andrejčič in jo hkrati izvolili tudi v občinsko konferenco, tajnica organizacije pa je Edica Petruna. Za možne odbornike občinske skupščine so predlagali kar sedem občanov: Dušana Možeta, Albina Jakliča, Viktorja Vovka, Franca Primca, Slavko Andrejčič, Jožeta Knafelca in Mirka Reparja. — Občinsko skupščino SZDL sta zastopala Kristina Plut in Tone Pöčrvina.

DRGANJA SELA: najprej čisti računi — potem pa napreji!

Na konferenci so posvetili glavno skrb staremu problemu: nedozidani šoli. Kljub precejšnji pomoči skupnosti do danes vendar še niso mogli urediti prostorov, ki naj bi bili namenjeni samo za družbene namene. Zanimivo je, da je material v glavnem že zbran. Delo pa vendarle ne gre naprej, ker je gradbeni odbor dovolil, da so občani material raznesli, zdaj pa ni nikogar, ki bi ga spravil nazaj! Javnost lahko sama presodi, kdo bi to moral urediti! — Predsednik KO SZDL je postal Jože Boh, tajnik pa Ivan Pugeji; krajevno organizacijo bo zastopal na občinski konferenci Jože Avenik, starejši. Konference sta se udeležila Franc Kotnik in Slavko Dokt.

SMIHEL PRI ŽUZEMBERKU: kaj dela krajevna skupnost?

Razprava občanov je tu pokazala, da z delom krajevne skupnosti niso zadovoljni. — Opozarjali so, da so pripravljene sodelovati, da jim pa manjka organizatorjev. Ker je v tem delu občine res precej odprtih komunalnih vprašanj, je prav gotovo, da bodo Smehelčani iskali korist v dobrem delu bodoče krajevne skupnosti. Več opore bodo morali vzeti tudi iz lastnih moči, saj jih nimajo malo! Predsednik organizacije bo zdaj Jože Uršič, tajnik pa Miro Lilič. Za člana občinske konference je bil izvoljen Jože Uršič.

BIRCNA VAS: spet komunalna vprašanja

Razpravo na letni konferenci v Bircni vasi bi lahko primerjali z razpravo v odboru krajevne skupnosti. Razumljivo je, da so občani poudarili predvsem vprašanja, ki jih najbolj težijo. — Vsa pa sodijo na področje komunalnega dela. Pozdraviti je treba njihovo pripravljenost, da bi rešili odprta vprašanja kar najhitreje. To je tudi pogoj za nadaljnjo

boljšo družbeno dejavnost. Na konferenci so izvolili desetčlanski odbor, v občinski organizaciji jih bo zastopal Franc Har. Občinski odbor SZDL je zastopal Miha Pöčrvina.

LOČNA-MACKOVEC: večjo skrb programu organizacije

Na konferenci so razpravljali o kmetijstvu, o sredstvih starega krajevnega odbora in o programu krajevne organizacije SZDL, ki naj bi zajel vso dejavnost, s katero se že zdaj ukvarja organizacija. Ni se treba bati, da bi bili na področju Ločne in Mačkoveca brez dela. Za predsednika so izvolili Antona Darovca, tajnica in člani občinske konference pa je postala Kristina Rifelj. Zastopnik občinske skupščine SZDL na konferenci je bil Jože Plavec.

S. DOKL

Vojaki bodo svečano proslavili dan republike

Veš garnizon »Milana Majcna« se marljivo pripravja na svečano proslavitev dneva republike. Na vsakem koraku je čutili predpraznično razpoloženje. Razen zidnega in ilustriranega časopisa ter svečano okrašenih prostorov pripravljajo mladi vojaki tudi bogat program športnih prireditev in šahovskih tekmovanj. Zabavni del proslave pripravljajo vojaki iz enote majorja Slavka Bavčarja. Za to priložnost se učijo tudi recitala borbenih, živih in ohrabrujočih besed o vstaji, stradanju in herojstvu naših narodov v bitkah po vsej Jugoslaviji. Posebej je treba opozoriti na Boška Skoriča v vlogi Nikolettine Bursaća in na Bratovoje Vulina v vlogi Jovice Ježa. Drugi del programa je posvečen izvajalcem narodnih in zabavnih melo-

dij. Vojaki bodo peli madeonske, dalmatinske, bosanske in druge pesmi jugoslovanskih narodov.

V dosedanjih pripravah so se posebej izkazali naslednji vojaki: Života Živkovič, Vitoimir Kuzmanovič, Miodrag Vasić, Bino Ferizaj, Boško Skorić, Bratovoje Vulin, Božidar Cvetkovič, Miobor Stošič, Kostja Stamenkovič, Slobodan Kovačević, Borislav Milošević in drugi.

A. KORDIČ

Čestitka za dan republike

Iskrene čestitke za dan republike pošiljajo vsem domačim, sorodnikom in prijateljem ter mladini domačih fantje, ki služijo vojaški rok v Zadrui. Jože Lovšin, Mirko Segar, Janez Tomšič.

OB JUBILEJU NA GRMU

Delovni sestanek kmetijskih šolnikov

Zaskrbljeni ob težavah kmetijskega šolstva

Ob 80-letnici kmetijske šole na Grmu je bilo v soboto, 19. novembra, veliko zborovanje učiteljev slovenskih kmetijskih šol. Udeležili so se ga tudi predstavniki družbeno-političnih organizacij in občinske skupščine, republiških organov in organizacij ter drugi.

Zborovanje je začel ravnatelj grmske srednje kmetijske šole inž. Niko Rihar s slavnostnim nagovorom, v katerem je okoli 60 navzočim predstavil grmsko šolo in njeno zgodovino od ustanovitve l. 1886 do jubilejnega letošnjega leta. Spomnil se je tudi nekaterih ravnateljev in odličnih predavateljev, ka-

terih prispevek za razvoj kmetijstva na Dolenjskem stoji zapisan na prvem mestu.

Nato je predsednik skupnosti slovenskih kmetijskih šol inž. Branko Lovše spregovoril o problemih kmetijskega šolstva. Ko je govoril o zaslugah šol pri razvoju kmetijstva, je poudaril, da je treba grmsko šolo postaviti na eno prvih mest v Sloveniji. To je veliko priznanje za vse prizadevanje, ki ga je kmetijska šola na Grmu pokazala od obstoja, skozi vsa huda leta vojne in po vojni. Zaj tega ne znajo ceniti vsi dejavniki in se zdi, da tudi družba odmika pogled od grmske šole in drugih kmetijskih šol, ki jim pa ni ravno z rožicami poslano. To ima posledice: šole so v nezavidljivem položaju. Mnogim šolam so bila vrhu tega zmanjšana ali odvzeta posestva, kar pomeni, da so jim bila vzeta učila. Inž. Lovše je zatem omenil, da so bile ob reorganizaciji kmetijskega šolstva ukinjene gospodinske šole, s čimer je bila kmečkimi dekletom vzeta

možnost, da bi si še nadalje doma pridobivale znanje, zato so ga šle mnoge iskat v tujino. Izobraževanje kmečke mladine bo treba kljub vsemu znova postaviti na trdne noge, to nalogo pa naj bi prevzele kmetijske šole. »Zelo težko pričakujemo novi zakon o financiranju vzgoje in izobraževanja, saj upamo, da bodo takrat rešeni nekateri hudi problemi,« je rekel na koncu inž. Lovše.

Vse te misli in dognanja je zajela tudi resolucija, ki jo je na zborovanju prebral tajnik skupnosti kmetijskih šol inž. Friderik Degen. V njej zahtevajo, naj bi ustanovili nekaj gospodinskih šol, kmetijska šola v Poljčanah pa naj se ukine.

Vozniki na izpitu

Do 16. novembra je opravljalo pred izpitno komisijo v Novem mestu vozniške izpite 3065 kandidatov, okoli 250 pa jih je še prijavljenih. Vozniki so se bolj slabo odrezali, saj jih je 65 odstotkov pri izpitu padlo. Letos so opravljali izpite predvsem za A in B kategorijo. Število voznikov se je v zadnjih letih zelo povečalo. Lani je vozniške izpite raznih kategorij opravljalo le 2348 kandidatov.

OBVESTILO Dolenjske banke in hranilnice

Dolenjska banka in hranilnica Novo mesto obvešča vse svoje komite in druge stranke, da bo v ponedeljek, 28. novembra, poslovala za stranke od 7. do 11. ure in ne v popoldanskem času.

V četrtek, 1. decembra, pa bo poslovala za stranke od 7. do 11. ure in v popoldanskem času od 14. do 17. ure.

OBVESTILO

Obveščamo, da po sklepu sveta delovne skupnosti uprave občinske skupščine Novo mesto z dne 28. 10. 1966 uprava občinske skupščine v ponedeljek, 28. novembra 1966, ne bo delala. Ta čas bodo delavci nadomestili v sredo, 30. 11., in v soboto, 3. 12. 1966.

IZ SKUPŠČINSKE PISARNE

Novomeška kronika

■ GLASBENA SOLA priredi jutri, 25. novembra, ob 20. uri v prostorih Dolenjske galerije drugi abonmanski koncert. Nastopila bosta violinist Vladimir Škerlag in pianist Marijan Lipovšek. Med drugimi deli, ki jih bosta izvajala, bodo za poslušalce še zlasti zanimive Paganinijeve skladbe, dela Prokofjeva in Gershvina. Isti dan bo ob 16.30 mladinski koncert v Prosvetnem domu.

■ KAKOR VSAKO LETO so tudi letos že pred nastopom zime pokrili z deskami vodnjak na Glavnem trgu in pa spomenik se pred snegom!

■ KOSAKOVA GOSTILNA je bila zaradi popravil in prenavljanja nekaj časa zaprta. Kakor smo že deli, pa bodo še pred prazniki gostilnice spet odprli: 28. novembra bodo začeli gostom streči.

■ V NOCI OD 14. na 15. NOVEMBER so zločinci vlomili v prostoro Glasbene šole in odnesli magnetofon, vreden okoli 300.000 dinarjev. Upamo, da jih bodo kmalu izsledili!

■ GORI, KJER NI TREBA, pravijo tisti, ki vidijo svetilko pred vhodom na kopalnico Loka gorati tudi ob 14. uri popoldne, medtem ko je zdravstveni dom ponoči skoraj v temi. Jenkova in Detelova ulica sta temni, nekaj slabotne svetlobe prihaja iz bližnje Seidlove ulice.

■ NENADNU SNEG V PREJŠNEM TEDNU je izdatno pospešil prodajo škornjev, galos in tudi bund. V trgovinah z obutvijo je bil velik naval in je škornjev kmalu začelo zmanjkovati. Lepe bunde pa imajo še na zalogi v trgovini »Tekstila«.

■ KO JE PRETEKLO SREDO SNEG zamele ceste in pločnike, so se pešci le s težavo prebijali. Le kolektivni Mladinske knjige je takoj odstranil debelo snežno odejo pred svojo trgovino, medtem ko drugi trgovci tega niso pravočasno storili.

■ ZIVILSKI TRG JE BIL v ponedeljek razmeroma dobro založen glede na slabo vreme, vendar pa so se gospodinje jezele zaradi visokih cen nekaterih živil. Solato prodajajo v trgovinah po 290—300 dinogram, na trgu pa je glavica solate, ki je tehtala 10 dkg, veljala za 190 dinarjev. Tudi ajda ni bilo moč kupiti izpod 170 din. Smetana v skodelicah so prodajali po 280 din, sirček po 500 din kilogram, kisló zelje in repo po 180 din, zelje v glavah po okoli 150 dln, motovilec na merice po 100 dinarjev, jabolka po 250 din kilogram itd.

Jože Mlinarič:

LETA 1492 so poskušali Novo mesto zavzeti, bili pa so odbiti; pomislili pa so vse okoli mesta z metlo uničevanja in tako so drugi kraji morali ostreje občutiti trgajoče kremplje divjih zveri: požigali so vasi, trge in mesta, ubogim ljudem rušili hiše, davili moze in žene, otroke natikali na plotove ali jih ob zidu raztreščili, neoborožene ljudi zabadali ali jih s sabljami sekali, bogate ljudi pa so vezali in segnali skupaj kakor pse ter jih tako zvezane gnali pred seboj v suženjstvo.

Toda kakor smo že povedali, od Novega mesta so bili odbiti. Zgodilo pa se je to tedaj, ko je bil Ali paša s svojimi 10.000 možmi na Koroškem tepen, pri tem jih je bilo 7000 pobitih, vendar je tudi kristjanov, če ne računamo ranjencev, 6000 mož obležalo na bojnem polju.

Leta 1547 so Turki dvakrat prišli pred mesto in so vse, kar leži v okolici, uničili.

Pa koliko gorja je Novemu mestu napravil ogenj! Tako je pred pustom v letu 1576 mesto do tal pogorelo.

V letu 1583 je ta nenasični požeruh pogoltnil še to, kar je od prejšnjega požara še ostalo in kar je bilo na novo pozidano.

Leta 1605, na dan 3. oktobra, je ogenj zajel trg in upepelil preko šestdeset hiš.

Ja, ni še dolgo tega, leta 1664 je to mesto moralo na žalost najhuje občutiti ognjeno šibo, ko je s franciškanskim samostanom in cerkvijo vred (izvzemiš nekaj malih hiš) skoraj do tal pogorelo.

Nič manj škode ni prizadejala ljudem tega mesta nesrečna kuga, kakor hišam uničujoči ogenj. V letu 1578 in prav tako v letu 1590 je pobrala mnogo ljudi in jih pri življenju pustila tako malo, da je na trgu pognala trava tako visoko, da bi jo lahko s koso kosili.

V letu 1625 je kuga v Novem mestu pogubila štiri-sto oseb. Ko pa se je pisalo leto 1648, je kuga zapisala tu v mrtvaško knjigo le osemnajst oseb ter jih tako izbrisala iz števila živih.

Ker je mesto pretrpelo toliko škode, je zdaj začelo močno propadati in vsemu temu so se pridružile še druge neugodne reči. Pred ustanovitvijo Karlovca je bilo mesto v najlepšem razcvetu in slavni deželni stanovi so imeli tu svoje skladišče. Tu so izplačevali tudi obmejno vojaštvo, in ker so zdaj tudi še to mestu odvzeli, so ljudje izgubili precejšen zaslužek za vsakdanji kruh. Da, preden je Turek osvojil Kanizo, je bila tu zaloga trgovskega blaga in tako so z onim mestom od tod na veliko trgovali.

Kljub vsemu temu pa je Novo mesto na Kranjskem za Ljubljano najbolj imenitno mesto in je še pred njim imelo pravico krvnega sodstva.

Dobrih ustanov tudi ne manjka, čeprav mesto ne živi več v prejšnji blaginji.

Na nedeljo pred godom sv. Gola volijo meščani mestnega sodnika, a na sam god ga potrdijo in dati mora prisego zvestobe. Na dan nedolžnih otrok oddajo meščani izpraznjena službena mesta in jih izpolnijo z novimi ljudmi.

Tu so tudi tri lepe apoteke, kjer opravljajo službo sposobni lekarnarji in trije zdravilni doktorji.

Novo mesto ima tudi pet velikih žegnanj ali letnih sejmov, na katere pritegne s Hrvaškega veliko glav različne živine, posebno volov in konj.

Prvi semenj je na nedeljo po sv. Antonu v januarju, drugi na praznik sv. Filipa in Jakoba 1. maja, tretji na nedeljo po sv. Jerneju, četrti na god sv. Luke in peti na prvo nedeljo v adventu.

Nekoč so bili tu v Novem mestu tudi protestanti; tako so v letu 1567 meščani sprejeli Jurija Vlahovića za svojega predikanta, ker pa mu proš in kapitelj v nobeni cerkvi nista dovolila pridigati, je pridigal v hiši gospoda Scheuerja.

Preden pa se od Novega mesta poslovimo, se moramo ozreti še na bližnje okolice. Ta je zelo rodovitna, ima lepa polja, silno veliko sadnega drevja in tu uspeva tudi dobro vino, ki ga na splošno imenujejo cviček. V mestni okolici stoji tudi drug poleg drugega lepi gradovi in miljo od tod je topli vrelec, imenovan Toplice.

Tik pred mestom stoji prijazen dvor, po imenu Kamen, ki je bil prej last gospoda Dergančiča, zdaj pa je last gospoda Janeza Krstnika Ganserja, znanega zdravilnega doktorja, ki ga je lepo in čedno obnovil.

Nedaleč od mesta stoji tudi dvor, imenovan Slatnik, čigar lastnik je gospod Jurij Khern.

Zdaj je mesto deželno knežje.

KONEC

Sladkorna bolezen

Diabetes ali sladkorna bolezen zajema zadnje čase precej več bolnikov, kakor si navadno mislimo. Porast te bolezni opažamo v vseh deželah, kjer se je dvignila življenjska raven, največ pa je te bolezni v mestih. Posebno to velja za osebe v drugi polovici življenja, ko se zaradi dobre hrane in premajhnega gibanja začne nabirati v telesu preveč maščob in se jim zato teža preveč poveča. Če zbolí mlad človek, je bolezen mnogo nevarnejša, kakor pa če zbolí oseba, kateri se je najnežnejša doba že precej odmaknila.

Ceprav je vzrokov za bolezen lahko precej, je dejstvo, da se sladkorna bolezen razvije, če se iz tega ali onega vzroka pokvarijo posebni otočki v trebušni slinavki, ki so bistvu žleza z notranjim izločanjem in izločajo naravnost v kri hormon inzulín. Ta hormon uravnava v zvezi z drugimi mehanizmi v našem telesu izkoriščanje sladkorjev v celicah. Če torej tega hormona ni ali pa ga je premalo, se razvije sladkorna bolezen, v krvi in v urinu se pojavi sladkor, ki ne spada tja. V krvi je vedno določen procent sladkorja, ki pa seveda ne sme biti presežen, prav ta presežek pa se pojavi, če se razvije sladkorna bolezen. V urinu pa sladkorja normalno ne sme biti, če je, je sum na sladkorno bolezen.

Najbolj pogosti znaki za sladkorno bolezen, ki jih spozna že sam bolnik in jih tudi pove zdravniku, so žeja in včasih huda lakota ter pogosto tiščanje na vodo. Tak bolnik mora piti vodo kar naprej čez dan, pa tudi ponoči vstaja in hodi pit vodo. Prav tako ga tišči na vodo kar naprej, ponoči in podnevi, izloča pa kar precej urina. Bolnik je tudi lačen, vendar ta znak ni vedno prisoten, vsaj ponoči običajno ne je. Pri pregledu sladkorja v krvi in sladkorja v urinu je diagnoza poleg drugih znakov jasna.

Zdravljenje sladkorne bolezni je strogo individualno. Bolnik mora imeti posebno dietno hrano, ki mu jo predpiše zdravnik z ozirom na stanje njegove bolezni, starost, spol, delo in druge pogoje. Predvsem mora izločiti iz hrane sladkor, med, džem, marmelado, sladkarije, točno določiti količino kruha, testenin in krompirja. Namesto sladkorja uporablja bolnik za sladkanje saharin. Če je potrebno, mora bolnik dobiti injekcije inzulina, to je hormona, ki mu manjka in sicer spet strogo individualno. Injekcije si navadno daje bolnik sam. Uporabljam dve vrsti inzulina in sicer kristalni inzulín in protamin cink inzulín. Približno pol ure po injekciji kristalnega inzulina je že efekt. Drugi inzulín deluje počasneje, toda dalj časa. Nekateri bolniki potrebujejo drugo zdravilo npr. tolbusal, diabenese in podobno. Vsi pa jemljejo vitamin B, ali aneurin, ker je ta pri sladkorni bolezni v telesu nujen.

Sladkorna bolezen je izrazito trajna bolezen, zaradi tega zahteva od bolnikov dosti discipline, odrekanja določenih naved in prilagoditev na svoje stanje.

Bolnik, ki ima sladkorno bolezen, je v nevarnosti, da se mu razvijejo kakšne nevarne komplikacije. Se najbolj nedolžno je srbenje kože, turavost in vnetje dlesni. Zaradi bolezni se razvije arterioskleroza ali poapnenje žil huje in prej kot pri ljudeh, ki niso sladkorno bolni. Posebno pri starih ljudeh pride do odmiranja prstov ali kakih drugih delov stopala, kar ima za posledico odrezanje noge. Sladkorno bolni večkrat zbole na išijas in vnetju živcev sploh, kar je pomanjkanje vitamina B. Pojavijo se tudi okvare na očeh. Vsaka okužba s kužnimi klicami je lahko nevarna, ker se te čudovito razmnožujejo na tkivu, ki je prežeto s sladkorjem. Zato pri sladkorno bolnih toliko pljučnic, bronhitisov, vnetij ledvic, turav in drugih bolezni, ki jih povzročajo kužne klice.

Najnevarnejši komplikaciji pa sta diabetična koma in hipoglikemična koma. Oboje je nezavest s težkimi znaki in nevarnostjo za življenje. Pri diabetični komi je v telesu preveč sladkorja, pri hipoglikemični pa ga je premalo. Prva nastane, če bolnik zdravljenje opusti, druga pa, če si je vbrizgal preveč inzulina. Jasno je, da vsaka nezavest potrebuje zdravniško pomoč, vendar je prav, če znamo vsaj približno ločiti znake za eno ali drugo komo. Morda bomo bolniku lahko pomagali.

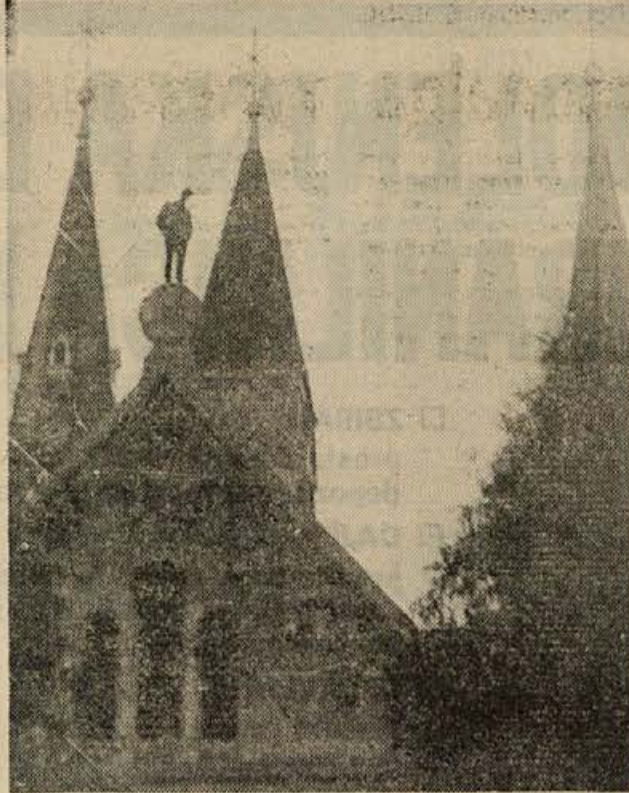
Bolnik v diabetični komi ima suho kožo in sluznice, pulz je slabo tipljiv, ker je krvni tlak nizek, iz ust mu diši po acetonu ali po jabolkah, enako diši tudi njegov urin.

Bolnik v hipoglikemični komi je močno potan, pulz je dobro tipljiv, iz ust ne diši po acetonu, urin tudi ne. Včasih ima krče ali pa drgeta.

Torej, pri prvi komi damo inzulín, pri drugi komi pa sladkor. Ker je druga koma pogostejša, imajo navadno bolniki s seboj v torbica ali v žepu dve do tri kocke sladkorja, ki jih raztopljene v kozarcu vode popijejo, čim začetijo bližnjo hipoglikemično komo.

Prav bo, če imamo v družini diabetičarja, da nanj pazimo in mu pomagamo pri zdravljenju, če njegova dobra volja in disciplina začeta popuščati. Z dobro voljo in hotenjem se dajo premagati še tako težke ovire. Vsak pa rad živi!

Dr. BOŽO OBLAK

DRZNI FANT. Tole sliko, ki jo je naredila na papirju iz leta 1932 (!), nam je poslala Betka Kolenko iz Brestanice. Krovce, ki je 14. novembra popravil streho na brestanski cerkvi, je kar za šalo zlezal še na betonsko rožo 26 metrov od tal. Slika sicer tehnično ni najboljša, vendar je dovolj zanimiva, da smo avtorici namenili drugo nagrado — 20 kosov papirja — z letošnjim datumom izdelave (Ferrania 40, 8/60).

„Janez, morda imaš tudi ti zlizane?“

In snežilo je. Nепretrgoma. Nekaj dni. Sneg nas je presenečil. Prezgodaj ga je nasulo. Povsod smo ga imeli dovolj: doma pred pragom, na ulici, na polju, na cestah.

Prvi sneg — prve neprijetnosti. V mislih imamo neprijetnosti na cestah. »Na zasneženi cesti ga je...« beremo v časopisih. »Prve nesreče na prvem snegu.«

Koliko voznikov, ki so šli na pot z zlizanimi gumami na vozilu, je obtičalo!!! Da o škodi ne govorimo.

Prvi sneg, prve neprijetnosti in izkušnje! Janez, si že pomislil: »Zima je tu.« Si že pomislil: »Morda bom moral tudi jaz zamenjati gume.« Če jih še nisi, jih hitro zamenjaj! »Se bo snega,« trdijo meteorologi. Zima, ki jo že čutimo, torej ne bo skoparila s snegom. Zato, Janez, vedno in kamorkoli greš: ne pojavi se na cesti s pomanjkljivo opremljenim avtom! Ne boš sam v nevarnosti, zaradi tvoje negotove vožnje bo nesreča preti tudi drugim: ki jih boš srečeval, ki jih boš prehitel, za katerimi boš ustavljal...

Novomeška komisija za vzgojo in varnost v prometu je objavila sporočilo delovnim organizacijam in voznikom, naj bodo odslej na cestah še bolj previdni. Na nevarnost in nesreče na cesti bodo opozarjali tudi propagandni letaki in diapozitivi v kinu.

■ Zima je tu, zato naj bo zagotovljena varnost
■ stalna spremljevalka voznikov na cesti. Na to pomisli, Janez, pa boš srečno in zanesljivo prevozil tudi to zimo!
IVAN ZORAN

Bela krajina jesenski prvak

V nedeljo sta se v Črnomlju v odločilni tekmi za naslov jesenskega prvaka ljubljanske nogometne lige srečali moštvi Bela krajina in Induplati (Jarše). Zmagali so domačini z rezultatom 3:0 (1:0). Strelca golov: Ralič 2, Svajger 1. Sodil je Zorko iz Ljubljane. Vreme je bilo dokaj neugodno, med tekmo je deževalo, to pa je priložnostni meri vplivalo na potek in rezultat tekme.

Domačini so takoj po začetku tekme diktirali oster tempo ter z

hitrimi in lepimi kombinacijami prisilili goste v obrambno igro, ki pa je trajala vseh 90 minut igre. Premočna in taktično boljša igra se je obrestovala z visoko zmago nad nasprotnikom, ki je še lani tekmoval v konjski ligi. — Pohvala gre celemu moštvu, ki je pred številnimi gledalci prikazalo eno najlepših iger, kakor tudi za osvojevo prvo mesto jesenskega dela tekmovanja.

PRVO MESTO KK PIONIR

Tekmovanje v kegljaški ligi Novega mesta se je kljub razveljavljenim in ponovljenim tekmam uspešno končalo. Naslov prvaka je še šestkrat zapored osvojila ekipa Pionirja. Rezultati V. kola in zaostalih tekem: Vseh devet: Luknja 397:328, Pionir: Zelezničar 50:0, Pionir: Vseh devet 377:363.

LESTVICA:

Pionir	8 6 0 2 2182:1926 12
Zelezničar	8 5 0 3 2368:2172 10
Starih devet	8 4 0 4 2284:2388 8
Vseh devet	8 3 0 5 2544:2579 6
Luknja	8 2 0 6 2067:2326 4

Kegljaška revija

Vsaokletna revija kegljašev posameznikov v počastitev praznika republike v disciplinah 1 x 200 lu tekmovalcev, gre h kopcu. Nepričakovano vodi S. Dravinec, ki je podrl 801 kegelj. Obstajajo vse možnosti, da osvoji pokal, ker so glavni favoriti že tekmovali in dosegli slabše rezultate.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Starič iz Ormuške vasi — Marjana, Anica Bartolj z Mirne — Matjaža, Cvetka Ferkoj z Malega Slatnika Marka, Elizabeta Kosoc s Potovrha — Marjetko, Alojzija Florjančič iz Gornjih Pomikov — Majo, Marija Gorenc iz Podlipa — Stanislava, Ivanka Kocjančič iz Prelesja — Janca, Ana Novak iz Zabrda — Marka, Ana Novak iz Straze — Jožeta, Katica Marinčič iz Leskova — Marjanca, Angela Drenik iz Velikega Podljubna — Sonjo, Rozalija Fenc z Muhabera — Andreja, Vika Levstik iz Hrubečeva — Ljubica, Ljudmila Gornik iz Skočjana — Marjana, Marija Rataj iz Dolenje vasi — Viktorja, Antonija Pavlič iz Dolnjega Kronovega — Antonija, Angela Pavlin z Dolja — Franca, Cecilija Zulič z Vrtače — Janka, Antonija Nučič iz Osrečja — Danico, Antonija Blažič iz Zaločja — Janeza, Justina Doberdrug iz Prečne — Silva, Jožica Jerele iz Ljubljane — dečka, Ivanka Babič iz Dragutina — deklco, Stanka Simončič iz Svržakov — deklco in Franciška Vavpčič iz Obrha — deklco.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Milena Stičič iz Dobove — Melito, Katerina Murko iz Skopje — Martina, Doroteja Pešič iz Brežice — Suzano, Ana Špiler iz Starega grada — deklco, Ljudmila Račič iz Drnovega — Ireno, Antonija Zarn iz Vel. Mrazevega — Janeza, Amalija Keber iz Brežice — Darjo, Ivanka Crpič iz Ribnice — Marijo, Terezija Gorenc iz Jelovice — Danico, Franciška Kukec iz Križa — Silvo, Erika Postržin iz Podgorja — Brigito, Milena Cekerevac iz Brežice — Natašo, Marija Hodnik iz Glovobroda — Tatjano, Olga Zorič iz Brezja — Aleksandra, Ana Volčunjšek iz Sromelj — Martino, Marija Lavrenčič iz Vrhuja — deklco, Stanka Kos iz Balačnega — Marjanca, Marija Ciglar iz Polšice — Silvano, Ana Jeršič iz Sentlebarne — deklco, Nvenka Filipčič iz Zupeleca — Karla.

Prihodnji teden spet delavske športne igre v Kočevju

Prihodnji teden se bodo v Kočevju nadaljevale delavske športne igre sindikalnih podružnic. Tekmovanja v balinanju in kegljanju so že končana, 8 ekip pa se bo pomerilo še v odbojki, 5 v šahu, 7 v namiznem tenisu in 7 v streljanju z zračno puško. Tekmovanja bodo po določenem rasporedu v domu telesne kulture. Tekmovanje naj bi potekalo v telovalnem redu, kar je odvisno od ekip samih. Tekmovalci naj bi prihajali na tekme točno ob določenem času in se držali tekmovalnih pravil. Po prijavih sodeč, pričakujemo lepe in borbene igre.

A. ARKO

Poraz v Tacnu

20. novembra so novomeški nogometaši igrali prvenstveno tekmo v Tacnu in izgubili s tamkajšnje »Savo« z 2:4. Na zasneženem in blatnem igrišču niso mogli pokazati vsega, kar znajo. Oba gola za njihovo moštvo je dosegel Zika Maksimovič. Razen njega so ugajali še Bučar, Murn ter vratar Retelj, ki je zanesljivo branil. — Novomeškani so igrali v takile postavi: Retelj, Bučar, Vučkovič, Klemenčič, Murn, Brankovič, Popovič, Mrvar, Macele, Maksimovič in Kranjc.

POPRAVKI

Popravljamo tiskarski napaki iz zadnje številke našega lista:

V poročilu CUDOVIT VEČER V SEVNICI mora biti pravilno zapisano tako, kot je bilo v rokopisu: »Sopranistka Vilma Bukovičeva je zapela izbrane operne arije iz Rusalk in iz opere La Bohème, Rajko Koritnik pa je pel arije iz Verdijevega Trubadurja in iz Puccinijeve Tosce.«

V članku »INDUSTRIJA ZAHTEVA STROKOVNJAKE« se mora prvi stavek v 3. odstavku glasiti takole:

»Tehnični direktor Zelezarne Jesenice je tehnik, čeprav dela v Zelezarni nad 70 inženirjev in tudi nekaj doktorjev metalurgije.«

V listu je bilo žal tudi precej drugih tiskarskih napak (zamenjanj in napačnih črk ter pod.), do katerih prihaja brez krivde našega uredništva. Bralce prosimo za blagohotno razumevanje!

UREDNIŠTVO

Počitniško naselje na Gorjancih

Vse intenzivnejša proizvodnja in tempo današnjega sodobnega življenja zahtevata tudi učinkovito rekreacijo za delovnega človeka. Zato se kaže vedno večja potreba po resničnem letnem, še bolj pa tedenskem oddihu. Le-ta je postal toliko bolj pomemben v času, ko delovne organizacije postopoma prehajajo na 42-urni delovni teden; s tem se v mnogih podjetjih in javnih ustanovah uvaja prosta sobota.

Vsa ta dejstva bodo še nadalje vplivala na vse močnejši razvoj izletniškega turizma. Delovni ljudje želijo preživeti nedelje in mirni naravi, daleč od mestnega tršča in onesnaženega zraka. Izredno primerno področje za zdrav oddih so prostrana pobočja Gorjanec. Pred časom so obiskovali Gorjanke le planinci, medtem ko danes že predstavljajo večino mototuristi, ker povezuje grebene Gorjanec razmeroma dobra gozdna cesta.

Zal je na Gorjancih še premalo turističnih izhodiščnih postojank, iz katerih bi izletniki delali izlete v gorjanska področja, ki so dostopna le pešcem. Najstarejša postojanka na Gorjancih je Sv. Miklavž (969 m), zgrajena v začetku 19. stoletja. Zaradi izredne lege sredi prostranih gorjanskih košenic in zaradi lepega razgleda z zvonika cerkvice je ta točka kmalu postala priljubljeno izletišče dolenskih in drugih planincev. Danes je tu urejen počitniški dom IMV Novo mesto, ki je odprt celo leto.

Zelo znana točka na Gorjancih je Gospodična, predvsem po svojem »čudnem« studentcu, katerega je tako lepo opisal J. Trdina. Ob tem studentcu je Planinsko

društvo Novo mesto zgradilo lepo planinsko kočjo. Po ureditvi asfaltne ceste do Vahte in izboljšavi gozdne poti vedno več avtomobilistov obiskuje to področje. Stevilo nočitev je letos poraslo za 100 odst. Za nadaljnji letos so kapacitete v koči odločno premajhne.

Izredni naravni pogoji za rekreativni in izletniški turizem na Gorjancih so privedli turistične delavce na misel, naj bi izdelali program za izgradnjo počitniškega naselja v bližini Gospodične, ker sta tam voda in cesta, pa tudi sončne košenice z lepim razgledom. To počitniško naselje naj bi imelo predvsem prenočitvene zmogljivosti, prehrana in družabni prostori pa naj bi bili skupni, ker je taka razporeditev mnogo smotnejša.

Posamezna podjetja iz Novega mesta so se že pričela zanimati za zgraditev lastnih počitniških hišic na področju Gospodične. Elektro Novo mesto bo ravno te dni pokrilo streho na svojem novem počitniškem domu. Tudi tovarna zdravil »Krka« se želi vključiti v gradnjo takega naselja. Za celoten načrt je potrebno pridobiti še nekaj kolektivov, ki so zainteresirani, da si uredijo razmeroma poceni in blizu kraja bivanja primerne počitniške hišice, ki jih bodo člani kolektiva lahko obiskovali vse leto. Gorjanci so namreč področje, kjer razkazuje narava svoje lepote v vseh letnih časih, v zimskem času pa tudi ne manjka idealnih smučarskih terenov.

Za uresničitev te dobre zamisli je potrebno skupno delo naših turističnih organizacij in zainteresiranih podjetij.

Niko Paulič

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJE

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Franc Gorjanc, član kolektiva INIS, Novo mesto; Rudi Omahen, član kolektiva Krka, Novo mesto; Franc Brule, Janez Judež, Zvonko Milek, Franc Juntez, Franc Svigelj, Vlado Tramte, Jože Lukanc, Ahmet Gučet, Stanko Hladin, Jože Kollč, Hasan Kirič, Mirko Benčina, Janez Turk in Anton Peterlin, člani kolektiva Pionir, Novo mesto; Jože Kastelic, član kolektiva Novoles, Straza; Janez Pavlin, Marija Podgoršek, Jožeta Tomše, Sandi Rupena, Anton Kamin, Anton Iljaš, Viko Kobe, Branko Krošelj, Stanko Zlobko, Vida Redek, Ziva Križan, Bojan Bele, Majda Janežič, Jože Pečnik, Marija Pečeln, Marija Božič, Milena Petric, Nada Zlobko in Marta Rožman, dijaki novomeškega učiteljskega; Slavko Paderšič, član kolektiva splošne bolnice Novo mesto; Alojz Gaslar in Boris Felko, dijaka novomeške gimnazije.

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

KAKO VAM LAHKO POMAGA BANKA?

Namensko varčevanje za gradnjo, nakup in adaptacijo stanovanj je nova oblika denarnega varčevanja, ki ga je uvedla banka po ukinitvi skladov za zidanje stanovanjskih hiš. Varčevanje je pogoj za pridobitev kredita, ki ga daje banka varčevalcu po izteku varčevalne dobe. Višina in vračanje kredita sta odvisna od privarčevane vsote in dobe varčevanja pri banki. Pomnite, da lahko varčuje za Vas in Vam pomaga varčevati tudi Vaša delovna organizacija. Z namenskimi varčevanji lahko pridobite kredit, ki je enak od 75 do 350 odst. privarčevanega zneska.

VEČ KOT 200 VARČEVALCEV ŽE NAMENSKO VARČUJE PRI BANKI ZA GRADNJO STANOVANJ! KO POTEČE VARČEVALNA DOBA, BODO VARČEVALCI IMELA ZAGOTOVLJENE KREDITE, KI JIH BANKA ODOBRAVA ZA GRADNJO, NAKUP IN ADAPTACIJO STANOVANJ! VARČUJTE IN SODELUJTE V NAMENSKEM VARČEVANJU ZA GRADNJO, NAKUP IN ADAPTACIJO STANOVANJ!

Za varčevalce, ki so zaupali svoje prihranke Dolenjski banki in hranilnici v Novem mestu ter njenim poslovnim enotam v Krškem, Metliki in Trebnjem, razpisuje banka nagradno žrebanje, ki bo 10. aprila 1967. Zato vlagajte Vaše prihranke v

DOLENJSKO BANKO IN HRANILNICO NOVO MESTO

TER V NJENE POSLOVNE ENOTE V KRŠKEM, METLIKI IN TREBNJEM!

TO JE OPEKA ZA VAŠ DOM

- ZBIRA:**
prosta denarna sredstva – hranilne vloge depozite na vpogled in z rokom
- DAJE:**
kredite za osnovna in obratna sredstva stanovanjske, potrošniške in druge kredite bančne garancije
- OPRAVLJA:**
plačilni promet v državi deviznovalutne posle
- POGODBENO OPRAVLJA:**
komisijske in druge bančne posle

S svojo poslovno politiko deluje banka v korist skupnosti in za napredek gospodarstva ter vseh drugih dejavnosti da Dolenjskem, v Spodnjem Posavju in v Beli krajini.

Učinkovitost kreditnih naložb je nedvomno eden izmed temeljnih pogojev, ki stimulira zlasti gospodarske organizacije in jih privablja, da vlagajo svoja sredstva v banko ter s tem krepijo svojo kreditno zmogljivost preko bančnega mehanizma. Od učinkovitosti je odvisno, kakšne finančne uspehe bo dosegla banka, oziroma kako bo s svojo poslovno politiko iz leta v leto bogatila kreditno moč in utrjevala temelje gospodarskemu razvoju svojih ustanoviteljev in vseh tistih, s katerimi je v poslovnih odnosih.

DELOVNE ORGANIZACIJE – VLAGAJTE SVOJ DENAR, KER S TEM POVEČUJETE KREDITNE ZMOŽNOSTI BANKE IN POMAGATE TUDI SAMIM SEBI!

S 1. januarjem 1967 razširja banka svoje storitve na devizne posle v državi, in to na:

- vodenje deviznih računov gospodarskih organizacij,

- kupoprodajo deviz v odnosu do Narodne banke in podjetij,
- jemanje kreditov pri domačih bankah in kreditiranje gospodarskih organizacij, sprejemanje depozitov z roki.

KOMITENTI IN USTANOVITELJI BANKE, ODPIRAJTE DEVIZNE RAČUNE PRI DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI V NOvem MESTU!

Zaradi potreb po integraciji bančnega poslovanja na dinarskem in deviznem področju ter z namenom, da zagotovimo gospodarstvu čim uspešnejšo bančno organizacijo, s pomočjo katere bo gospodarstvo lahko opravljalo vse dinarske in devizne posle v državi in izven nje

SKLEPAMO DOGOVOR O POSLOVNEM SODELOVANJU

- s Splošno gospodarsko banko v Ljubljani,

- s Kreditno banko v Celju,
- z Gorenjsko kreditno banko v Kranju,
- s Kreditno banko v Kopru,
- s Kreditno banko v Mariboru,
- s Pomursko kreditno banko v Murski Soboti,
- s Kreditno banko in hranilnico v Novi Gorici in
- s Kreditno banko v Ptuj

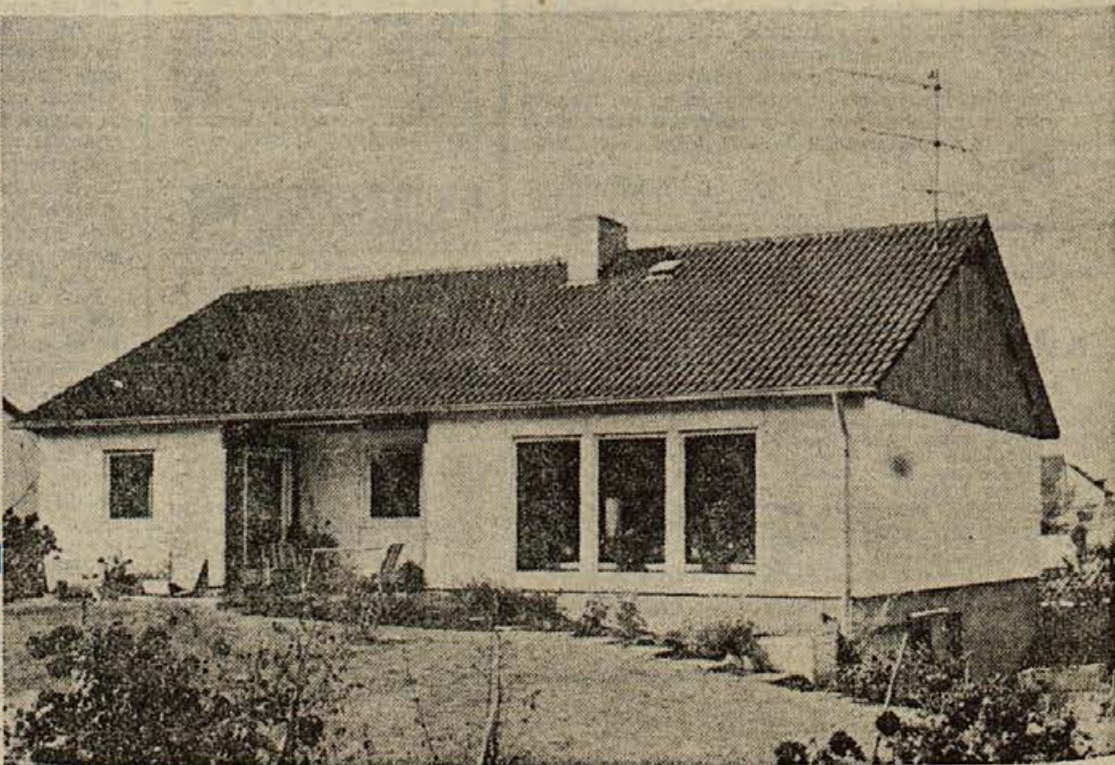
S CILJEM POSLOVNO POVEZATI BANKE.

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA V NOvem MESTU posveča vso pozornost zbiranju prostih denarnih sredstev od gospodarstva in družbenih dejavnosti. V banki zbrana sredstva omogočajo hitrejši razvoj Dolenjske, Spodnjega Posavja in Bele krajine ter jih združuje v skupne napore za napredek naše skupnosti.

OBČANI, VAŠE HRANILNE VLOGE SO PRI DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI V NOvem MESTU TER V NJENIH POSLOVNIH ENOTAH V KRŠKEM, METLIKI IN TREBNJEM VARNONA LOŽENE!

Do danes je banki zaupalo svoje prihranke 16.500 vlagateljev! Samo v letu 1966 je banki zaupanih za 33,42 odst. več vlog kot lani!

Vlagatelji, ne pozabite, da imate prvenstveno korist vi sami, preko vas pa vsa naša skupnost!

PETROL

LJUBLJANA

POSLOVNA ENOTA KOČEVJE

razglašja
prosto delovno mesto

prodajalca na servisu
Kočevje

in vabi k sodelovanju.

POGOJI: dokončana osemletka, starost do 25 let.
V vsakem primeru velja poskusno delo.

Pismene prijave s kratkim življenjepisom je
treba vložiti v roku 15 dni od dneva objave
tega razglašja pri navedeni poslovni enoti.

KMETIJSKA ZADRUGA

»KRKA«

NOVO MESTO

EKONOMSKA ENOTA KOOPERACIJA
IN TRGOVINA

razglašja prosto delovno mesto

trgovskega pomočnika
za trgovino v Šentjernej

POGOJ: kvalificiran trgovski delavec.

Osebnih dohodkov po pravilniku o delitvi oseb-
nih dohodkov.

Razglas velja do zasedbe delovnega mesta.
Ponudbe pošljite v roku 10 dni na Kmetijska
zadruga »Krka« Novo mesto, EE kooperacija
in trgovine Novo mesto — Komandanta Sta-
neta 10.

Varčevalci! Varčevalci!

Dolenjska banka in hranilnica v Novem mestu razpisuje novo

NAGRADNO ŽREBANJE

za vlagatelje, ki varčujejo pri Dolenjski banki in hranilnici v Novem
mestu ter v njenih poslovnih enotah v Krškem, Metliki in Trebnjem.

1. Za vlagatelje, ki bodo imeli 31. marca 1967 na hranilni knjižici
najmanj 1.000 Ndin kot vlogo na vpogled, je razpisanih

25 DENARNIH NAGRAD PO 200 N-DIN

2. Za vlagatelje, ki bodo imeli 31. marca 1967 na hranilni knjižici
najmanj 2.000 Ndin in vlogo vezano na odpovedni rok nad 12 mesecev,
je razpisanih

28 PRAKTIČNIH NAGRAD:

- televizor RR Niš
- moped Partizan
- šivalni stroj »Mirna«
- hladilnik HIMO, 60-litrski
- radijski sprejemnik »Simfonija«
- blago za moško obleko tovarne »Novoteks«, Novo mesto
- 6 moških srajc tovarne perila »Labod«, Novo mesto
- 6 kosov ženskega perila tovarne »Beti«, Metlika
- 5 transistorjev »Hokey 66«
- 5 jedilnih servisov za 6 oseb
- 5 jedilnih priborov za 6 oseb
- 5 električnih likalnikov z regulatorjem

Vsak varčevalec ima pri žrebanju pravico do toliko žrebnih lističev,
kolikokrat izpolnjuje pogoj nagradnega žrebanja, izžreban pa je lahko
enkrat.

Za varčevalce, ki bodo imeli 31. marca 1967 sklenjeno z banko
pogodbo o namenskem varčevanju za nakup, gradnjo in adaptacijo
stanovanj ter položen osnovni polog, razpisuje banka posebno nagradno
žrebanje. Ob izpolnitvi pogojev za najetje kredita bodo ti varčevalci
prejeli

6 PRAKTIČNIH NAGRAD:

- kopalno kad s kombinirano pečjo
- hladilnik HIMO, 60-litrski
- električni štedilnik
- električni grelec za vodo, 80-litrski
- 2 električna grelca za vodo 8-litrski

VARČEVALCI, NE POZABITE, DA ZA VEZANO HRANILNO
VLOGO PREJEMATE TUDI VEČJE OBRESTI!

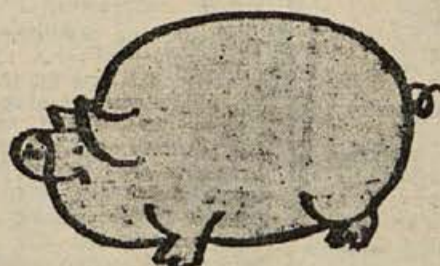
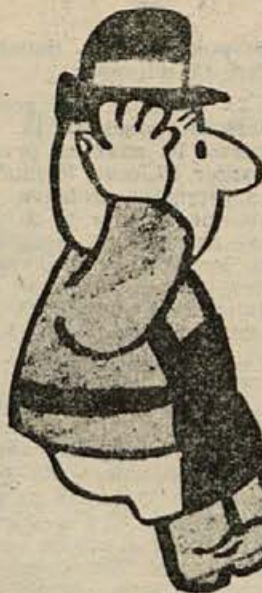
- Za 29. november, dan republike, naše iskrene čestitke vsem komi-
tentom in poslovnim prijateljem z najboljšimi željami za nadaljnji
■ napredek!

DOLENJSKA BANKA
IN HRANILNICA NOVO MESTO

Kmetovalci in rejci prašičev!

Koteks Tabus

IMPORT-EXPORT
LJUBLJANA

vam sporoča, da je v letošnji sezoni odkupna cena za svinjske kože posebno
ugodna, zato skrbno oderite vsakega prašiča in kožo oddajte najbližji zbiral-
nici KOTEKS-TOBUS ali KMETIJSKI ZADRUGI.

Tudi letos smo vam pripravili nagrad-
na žrebanja z bogatimi dobitki: osebni
avtomobil, motorna kosilnica, televi-
zorji, transistorji in dvokolesa.
Žrebanja bodo 20. januarja do 20. aprila
1967.

— REJCI PRAŠICEV — IZKORISTITE
UGODNO PRILOŽNOST, ZVISANO OD-
KUPNO CENO IN NAGRADNA ŽRE-
BANJA TER ODERITE PRAV VSE
PRAŠICE, KOŽE PA ODDAJTE NAI-
BLIŽJI ZBIRALNICI KOTEKS-TOBUS.

OB TEJ PRILOŽNOSTI CESTITAMO
VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM
ZA PRAZNIK REPUBLIKE —
29. NOVEMBER!

NESREČE

Nesreča pri prehitevanju

16. novembra zvečer se je pripetila prometna nesreča v Ribnici na Dolenjskem. Iz Ljubljane je proti Zagrebu vozil tovorni avtomobil s prikolico Slavko Pinter iz Krizevcev. V Ribnici je hotel prehiteti kolono vozil. Ker je močno snežilo, ga je na spolzki cesti zaneslo, da je zaprl cesto. Za njim je pripeljal tovorni avtomobil s

prikolico Anton Mervar iz Boričevega pri Novem mestu, ki je prehiteval osebni avtomobil. Ker tovrnjak, ki je zaprl cesto, ni bil razsvetljen, se je Mervar zaletel vanj. Na avtomobilih je za okrog 15.500 N dinarjev škoda.

Med vožnjo zadremal

Robert Rezar, voznik iz Celja, se je 14. novembra zjutraj peljal z osebnim avtomobilom iz Ljubljane proti Zagrebu. Pri Podborštu je zadremal in zdrsil na bankino, nakar se je vozilo v skalnem vseku prevrnilo. Skodo so ocenili na 1000 Ndinarjev.

Avto je zdrsil po nasipu

18. novembra zvečer je v Bukošću pri Brežicah vozniku osebnega avtomobila Gvido Kostevu blokiral stroj, zato je ustavil na skrajni desni strani ceste. Za njim je pripeljal z avtomobilom Vinko Barčević iz Kodeljevega in ga hotel obvoziti. Zaradi zasneženega cestišča pa ga je zaneslo, da se je zadel v avtomobil in ga porinil po dva metra visokem nasipu. Na vozilih je škoda za okrog 5.000 Ndinarjev.

Avto prevrtnjen na streho

13. novembra popoldne je pri Jezerni zapeljal tudi Stefana Simoniča iz Ljubljane. Na bankini je podrl železni smernik, zdrknil v skalni vsek in se prevrnil. Ranjen je bila voznikova žena, drugum pa ni bilo nič. Skodo so ocenili na 6000 Ndin.

Mopedist v potoku

15. novembra popoldne se je Vinko Zalezina, doma iz Orešja, peljal z mopedom iz Smarja pri Sevnici proti Planini. Nenadoma je iz neznanega vzroka zapeljal na levo stran ceste, nato pa se je prevrnil tri metre globoko v potok Sevnica in se poškodoval po glavi. Odpeljali so ga v breziško bolnišnico.

Na poti v šolo ga je zadel avto

7. novembra zjutraj se je pripetila prometna nesreča v Krškem. Iz Krškega je proti avto cesti vozil voznik osebnega avtomobila Edvard Spiler. Pri gradbišču novega mostu je hotel prehiteti tovrnjak s prikolico, ki se je sročeval s skupino otrok. Ker je Spiler zavozil preveč na levo, je zadel 14-letnega Albina Valanta in ga zbil na kup kamenja ob cesti. Pri tem je Valant utrpel zelo hude poškodbe in so ga odpeljali v breziško bolnišnico.

Nenadoma pred moped

13. novembra zvečer se je iz Brežic peljal z mopedom Janez Cizelj iz Brezine. Pri Črncu mu je nenadoma skočil pred moped Alojz Ostir iz Rimskih Toplic, da sta oba padla in se poškodovala.

FANTOMAS

— BEG IZ PASTI

je naslov novega romana iz serije Fantomas.

V upravi Večera, v vseh kioskih in trafikah boste lahko kupili roman

— BEG IZ PASTI

že v petek, 2. decembra. Fantomas navdušuje množice.

Fantomas bo navdušil tudi vas!

Berite BE-CE romane! • Berite

»ELEKTROTEHNA«

trgovsko, uvozno in izvozno podjetje
z električnim materialom —
Ljubljana, Titova 39,

razpisuje delovna mesta za

1. PRODAJALCE ELEKTROTEHNIČNE
STROKE IN
2. PK DELAVCA
za prodajalno v Krškem

POGOJ: pod 1.: kvalificiran trgovski pomočnik iz
tehnične stroke z večletno prakso,
pod 2.: polkvalificiran trgovski pomočnik iz tehnične
stroke.

Ponudbe, ki naj obsegajo kratek življenjepis
in dokazila o dosedanem delu, pošljite komi-
siji delavskega sveta za delovna razmerja,
Ljubljana, Titova 39, do 3. 12. 1966.

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL
NOVO MESTO

pošilja pozdrave vsem delovnim ljudem in ob
DNEVU REPUBLIKE

vošči nadaljnje uspehe v razvoju socialistične stvarnosti

NAGRADNA KRIŽANKA

Čaka vas 30 nagrad

Obljubljeno — izvršeno! Za praznične proste dni še malo veselja s srednje težko križanko. Tokrat smo pripravili 30 lepih daril:

1. NAGRADA — 20.000 Sdinarjev
2. NAGRADA — 10.000 Sdinarjev
3. NAGRADA — 8.000 Sdinarjev
4. NAGRADA — 6.000 Sdinarjev
5. NAGRADA — 5.000 Sdinarjev
- 6.—30. NAGRADA — 25 lepih knjižnih daril

Izrezana križanka je hkrati kupon za udeležbo pri žrebanju! Rešitve pošljite najkasneje do četrta, 8. decembra 1966 na naslov: DOLENJSKI LIST, Novo mesto, p. p. 33, v spodnji levi kot kuverte pa posebej pripišite: KRIŽANKA.

UPOSTEVAJTE, da zamazanih, raztrganih ali nečitljivih rešitev ne bomo upoštevali. Ne pozabite na rob križanke napisati svoj točni naslov!

Vsem reševalcem križank — lep pozdrav!

UREDNIŠTVO LISTA

uveda, 87. moker od slin, 90. kratica za Narodni svet, 91. očet, 93. metli podobna priprava za čiščenje, 94. del telesa, 95. uloviti, 96. odprtje, 100. enote za merjenje električnega upora (fonetično), 101. nizki glas, 102. indijanska prebivališča, 103. ureditev, 104. moško ime, 106. isto kot 69. vodoravno;

107. bodeča rastlina, 109. nasprotno od vse, 111. predlog, 112. ime grške črke, ki označuje Ludolfovo število (3, 14), 113. vrsta ribe; kožica; opna, 116. okrajšava za opombo, 117. del telesa krave, 118. kemična prvina (znak At), 120. estetski, 123. KE, 124. veliko pristaniško mesto v Alžiriji, 128. sodelovati v igri s kartami, 129. plin, ki ga dobimo, če polijemo karbid z vodo;

131. navažati pesek, 134. osebni zaimek, 135. kradljivec, 137. znak za prvino nikelj, 138. oddaja; izdajanje bankovcev, 140. moško ime, 141. država v Aziji, 144. oljčni plodovi, 145. ščepec soli, osoljaj, 146. kar človeka tolaži, 147. očanec.

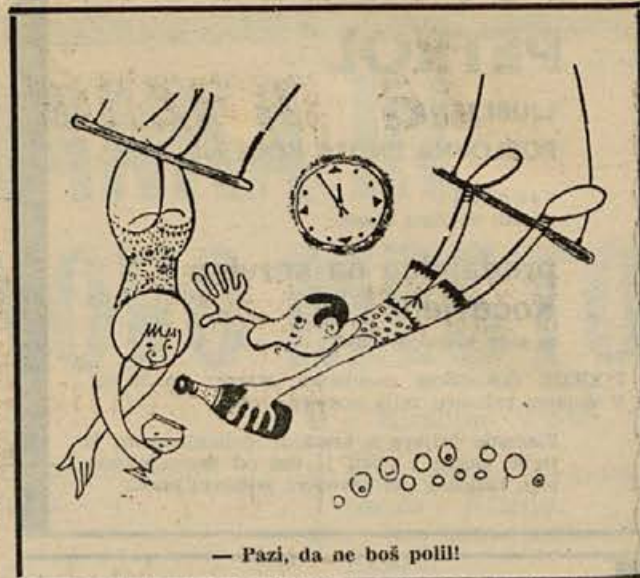
NAVPIČNO: 1. ime in priimek slovenskega pisatelja (Bajke in povesti o Gorjancih), 2. vriskati, 3. osebni praznik, 4. okrajšava za original, 5. vojak inženjerskih enot, 6. nekdanje glavno mesto Galicije, pred zadnjo vojno poljsko mesto, po njej pa je pripadlo Sovjetski zvezi, 7. skupina slovenskih plemen v času preseljevanja Slovanov; tuja predpona, ki pomeni proti, 8. eden izmed čutov, 9. normalna reakcija otroka, 10. kratica za avtonom-

na pokrajina, 11. današnji dan, 12. elipsast;

13. zdravilo, 14. gospodarstvo; posestvo, 15. del dneva, 16. znak za prvino kositer, 17. očet, 18. moderna prometna sredstva, 19. prostor za pranje, 20. nazaj, na hrbet, 23. pregovor, 25. kemična prvina (znak Er), 28. oslov glas, 30. oddajati žarke, sijati, 33. odslužiti davek z delom, hoditi na tlako, 37. sitnost, muha, svojeglavost, 39. nasprotno od slab, 41. kovačeva potrebščina, 42. reva, mevža, 47. igralci na orgle, 48. kazalni zaimek, 49. skriiven kraj, 53. napad na znano osebnost, 56. kvartaški izraz, znak za prvino renij, 57. gora na Koroškem, 58. znak za prvino radij, 60. tuja predpona, latinski predlog, 61. vrsta tkanine, 62. naprava za tkanje, 63. kazalni zaimek, 64. nadav, delno plačilo vnaprej, 65. oznaka za vozila iz Niša;

67. glasbeno delo; vrsta gledališča, 71. žensko ime, 72. del volovske vprege, 74. moško ime, 76. osebni zaimek, 78. če, 79. kratica za Avtonomna pokrajina Vojvodina, 81. igralna karta, 82. opitost, 85. eksplozivna snov v patronah, 86. znak za prvino erbij, 88. žuželka, ki uničuje smrekove gozdove (množina), 89. zavpiti, vzklikniti, 90. mesto na Dolenjskem, 91. novc, kovinski denar, 92. srbsko moško ime, 97. vtrati, 98. štiristevlično število (množina), 99. obdelana zemlja;

105. najbolj znano letovišče ob kvarnerski obali, 108. daljši izraz za ime Apel (grški slikar), 110. seznam imen, 114. kratica za republiški sekretariat, 115.

mesto v Grčiji, 119. majhen tat, 121. glagol gibanja, 122. kapitan iz fantastične povesti Jules Verne-a, 124. plevel, bodeča rastlina, 125. oznaka za vozila iz Reke, 126. znani slikar stare Grčije; klic; poziv; zbor, 127. upanje; žensko ime, 128. kateri;

130. reka v Egiptu, 132. AJ, 133. okrajšava za tožilnik, 136. znak za prvino aluminij, 139. povratni osebni zaimek, 141. oznaka za vozila iz Sarajeva, 142. kratica za republiški odbor, 143. okrajšava za akademik.

OKROGLE

Mirkec vpraša mamo: »Mamica, ali je res, da nam daje jesti bog?«
»Seveda, ljubček.«
»In da otroka prinaša storklja?«
»Tudi to je res, sinko.«
»In da darove prinaša dedek Mraz?«
»Seveda.«
»Pollej pa res ne vem, zakaj imamo pri hiši očetala!«

»Tako sem tekel telefonirati svoji zaročenki, da sem se premislil in se sploh ne bom oženil.«

PRAVI VZROK

»Si že slisal? Tvoj prijatelj Bonifacij se je sinoči pošteno napil, padel v reko in utonil. Vidiš, kam človeka pripelje, če se vda za pijake. Ubilo ga je zganje. In to tudi tebe.«

»Čakaj no! Praviš, da je padel v reko?«

»Da.«

»Ali je bil že mrtev, ko je tebe v vodo?«

»Tokrat seveda še ne!«

»No, vidiš! Ubila ga je voda, ne pa zganje!«

SE O PRAVEM TRENUTKU

Vi ste torej videli, kako je tale ženska udarila svojega moža po glavi z likalnikom? Kaj ste naredili?«

Novo sredstvo za porod brez bolečin

Kot trdijo švedski zdravniki, je novo sredstvo za porodnice, znano pod imenom »Lac 43«, dalo odlične rezultate, ko so ga v dveh letih preizkusili pri tisoč porodnicah. Dr. Gustav Hadberg, ki ima največ izkušenj s tem sredstvom za omrtvičenje, pravi, da »Lac 43« uspešno odstrani bolečine za tri ure. Isto sredstvo so uporabili tudi pri nekaterih težkih operacijah, kjer se pri ustreznih količinah podaljša njegovo trajanje tudi na 18 ur.

Največja raziskovalna ladja

Sovjetska ladja »Izmiran« bo največja raziskovalna ladja na svetu. Plula bo lahko v vsakem vremenu in po najbolj razburkanem morju, njena hitrost pa bo 18 vozlov na uro. Na ladji bo 12 laboratorijev za raziskovanje morja, zemlje in ozračja.

Novo vozilo za vse

Neko japonsko podjetje je izdelalo nov tip vozila, ki se lahko premika po suhem in po vodi, po blatu in snegu. Vozi lahko naprej, nazaj in po strani. Tovarna misli izdelati še večji tip tega vozila, ki bo obenem tudi dvigalo in buldozer.

Dve iz dveh držav

■ V Vzhodni Nemčiji se poklic gasilca feminizira. Pred kratkim so našli med gasilci 5000 žensk, to pa predstavlja šestino vseh gasilcev.

■ Madžarska je dežela, v kateri je v primerjavi z ostalim svetom naravni prirastek najnižji. Devetnaest odstotkov vseh prebivalcev je upokojenih.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20									
21								22	23					24			25											
26				27				28	29					30			31											
32			33						34					35			36		37									
38			39						40					41			42											
			43											44			45											
46	47			48					49					50			51		52	53								
54									55	56							57		58									
59								60	61	62	63	64	65				66			68								
69				70	71									72			73			74								
75			76											77	78	79	80	81	82									
			83											84			85			86	87	88	89					
90														91	92					93			94	95				
96														96	97					98	99		100					
102														101						102	103		104	105				
														106						107	108		109	110				
113	114													111						112	113		114	115				
120														116						117	118		119					
														120						121	122		123	124	125	126	127	128
														129						130	131	132		133			134	
135	136													135						136	137		138	139	140	141	142	143
144														144						145	146		147					

Za praznik metliške občine čestitajo:

Novoteks

NOVO MESTO

**O B R A T
M E T L I K A**

pozdravlja za praznik domače občine, 26. november, vse proizvajalce in delovne ljudi, želeč jim še mnogo uspehov pri delu in v zasebnem življenju.

Vsem svojim strankam in sodelavcem, kakor tudi vsem delovnim ljudem v metliški občini voščimo za naš praznik — 26. november!

Priporočamo svoje usluge!
Hkrati pa čestitamo za dan republike.

**KOMUNALNO PODJETJE
M E T L I K A**

PODJETJE

**M A R M O R
G R A D A C**

čestita delovnim ljudem domače občine za njihov praznik in dan republike ter se priporoča za vsakovrstna kamnoseška naročila!

**NAJ ZIVI 26. NOVEMBER!
NAJ ZIVI DAN REPUBLIKE!**

ZA OBČINSKI PRAZNIK
IN DAN REPUBLIKE POŠILJA
DELOVNI KOLEKTIV

**LESNOPREDELOVALNE
INDUSTRIJE**

L E P I S

S U H O R

NAJPRISRČNEJŠE ČESTITKE
VSEM DELOVNIM LJUDEM
METLIŠKE OBČINE TER VSEM
SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJEM
IN SODELAVCEM!

FOTO: POLDE GRAHEK

**OBČINSKA
SKUPŠČINA
M E T L I K A**

OBČINSKI ODBOR SZDL
OBČINSKI KOMITE ZKS
OBČINSKI ODBOR ZZB
OBČINSKI SINDIKALNI
SVET
OBČINSKI KOMITE ZMS

prisrčno pozdravljajo za metliški praznik vse občane: proizvajalce, strokovnjake, prosvetne in zdravstvene delavce, zaposlene v obrti, trgovini, gostinstvu in turizmu, kmetovalce in vse druge. Čestitajo jim za dosedanje uspehe in jim želijo, da bi si še vnaprej tako složno prizadevali za napredek na vseh področjih! Ob tej priložnosti voščijo tudi za obletnico ustanovitve SFRJ!

Ob dvojnem praznovanju čestitamo vsem kolektivom v gospodarstvu in delovnim organizacijam s področja družbenih služb, z željo, da bi nove in nove delovne zmage privedle do čimprejšnjega dviga življenjske ravni vseh delovnih ljudi!

VSE KMETOVALCE
NA SVOJEM PODROČJU
POZDRAVLJA
IN JIM ČESTITA
ZA OBČINSKI PRAZNIK
IN 29. NOVEMBER

**KMETIJSKA
ZADRUGA
M E T L I K A**

NAJ BO V BODOČE
VEZ MED KMETOVALCI
IN ZADRUGO
SE TRDNEJŠA!

DELOVNI KOLEKTIV

**MESTNE
KLAVNICE
M E T L I K A**

čestita za občinski praznik ter se svojim strankam in cenjenim odjemalcem še nadalje priporoča za nakup vsak dan svežega mesa v svojih prodajalnih!

**ISKRENA VOŠČILA
TUDI ZA
29. NOVEMBER!**

Prebivalcem Metlike in okoliških krajev se priporočamo ter jim prisrčno voščimo za občinski praznik in 29. november!

**PEKARIJA
M E T L I K A**

**FOTO-KINO
M E T L I K A**

B E T I

**BELOKRANJSKA
TRIKOTAŽNA
INDUSTRIJA
M E T L I K A**

INDUSTRIJA OBUTVE NOVO MESTO

se priporoča vsem poslovnim sodelavcem in vošči za letošnji praznik republike!

Naše čestitke in pozdravi veljajo vsem tovarišem in tovarišicam, zaposlenim na področju kočevske občine, vsem kmetovalcem in drugim občanom. Želimo, da bi naša skupna prizadevanja rodila posej še bogatejše sadove in da bi sleherni delovni človek občutil še več zadovoljstva!

OBČINSKA SKUPŠČINA KOČEVJE

Občinski odbor SZDL — Občinski komite ZKS — Občinski odbor ZZB — Občinski sindikalni svet — Občinski komite ZMS

Za dan republike pošiljamo najiskrenejše pozdrave s čestitkami vsem domačinom, kakor tudi prebivalstvu širše družbene skupnosti!

SPLOŠNO MIZARSTVO DVOR

DELOVNI KOLEKTIV

LESNE INDUSTRIJE

KOČEVJE

ČESTITA ZA DOSEDANJE USPEHE VSEM PROIZVAJALCEM, HKRATI PA TOPLO POZDRAVLJA OBCANE IZ DOLENJSKIH IN SOSEDNJIH OBCIN!

NUDIMO
ZAGAN LES
VSEH VRST -
ŠOLSKO
POHIŠTVO -
EMBALAŽO!

S pristržnimi željami za nadaljnji napredek na vseh področjih voščimo delovnim ljudem za 29. november!

OB SLAVNI OBLETNICI USTANOVITVE SFRJ ŽELIMO VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM SE MNOGO USPEHOV, JIH PRISRČNO POZDRAVLJAMO IN SE PRIPOROČAMO!

ELEKTRO LJUBLJANA - ENOTA KOČEVJE

Svojim stalnim in občasnim strankam čestitamo za 29. november, delovnim ljudem kočevske občine pa pošiljamo lepe pozdrave. Priporočamo se za naročila!

ČASOPISNO ZALOŽNIŠKO PODJETJE

KOČEVSKI TISK KOČEVJE

Vsem suhokranjskim kmetovalcem se priporočamo za sodelovanje in odkup ter jim voščimo za praznik republike.

Iskrene čestitke pošiljamo tudi vsem delovnim kolektivom na Dolenjskem!

TRGOVSKO PODJETJE

JELKA - RIBNICA

SE CENJENIM POTROŠNIKOM SE NADALJE PRIPOROČA ZA NAKUP V SVOJIH PRODAJALNAH TER JIM IZ SRCA VOŠČI ZA PRAZNIK REPUBLIKE!

V PRAZNIČNIH DNEH SE PRIPOROČA CENJENIM GOSTOM ZA OBISK

GOSTINSKO PODJETJE KOČEVJE

V VSEH OBRATIH NUDIMO IZBRANA JEDILA IN PRVOVRSTNE PIJACE! NAJ ŽIVI NAS PRAZNIK - 29. NOVEMBER!

Ob slavni obletnici ustanovitve SFRJ želimo, da bi se tako kot doslej vse delovne organizacije in posamezniki na našem področju z nesebičnim prizadevanjem trudili pri uresničevanju zastavljenih nalog v gospodarstvu in na drugih področjih.

OBRTNO PODJETJE OPREMA KOČEVJE

VLADO LAMUT — Partizanska bolnišnica v Pendirjevki

DELOVNI KOLEKTIV

NOVO- MEŠKE OPEKARNE ZALOG

POZDRAVLJA ZA DAN REPUBLIKE VSE SVOJE STRANKE DRUŽBENEGA IN ZASEBNEGA SEKTORJA, OSTALE POSLOVNE PRIJATELJE IN VSE DELOVNE LJUDI V DOMOVINI.

KMETIJSKA ZADRUGA ŽUŽEMBERK

OBČINSKA SKUPŠČINA Novo mesto

Občinski odbor SZDL — Občinski komite ZKS — Občinski odbor ZZB — Občinski sindikalni svet — Občinski komite ZMS

Vsem Belokranjcem, kakor tudi drugim delovnim ljudem na Dolenjskem in v Spodnjem Posavju želimo v prihodnje novih delovnih zmag in se jim priporočamo!

BELOKRANJSKO GRADBENO PODJETJE ČRNOMELJ

Za naročila se priporoča, hkrati pa pozdravlja in čestita delovni kolektiv podjetja

KOVINAR - KOČEVJE

OBČINSKA SKUPŠČINA BREŽICE

OBČINSKI ODBOR SZDL -
OBČINSKI KOMITE ZKS -
OBČINSKI ODBOR ZZB -
OBČINSKI SINDIKALNI
SVET -
OBČINSKI KOMITE ZMS

Ob slavni obletnici ustanovitve nove Jugoslavije toplo pozdravljamo vse delovne ljudi brežiške občine in jim želimo pri delu še mnogo in še vidnejših uspehov. Občanom sosednjih dolenjskih, posavskih in hrvaških občin prav tako iskreno čestitamo!

Nakupujte v naših prodajalnah, kjer vas postrežemo z veliko izbiro blaga po konkurenčnih cenah! Svojim strankam in poslovnim prijateljem voščimo za 29. november in se jim tudi vnaprej toplo priporočamo!

STP POTROŠNIK ČRNOMELJ

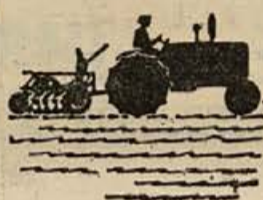

Prebivalstvo Dobove in vse brežiške občine pozdravljamo za dan republike ter hkrati čestitamo vsem delovnim ljudem naše domovine!

PODJETJE ZA POPRAVLJANJE VOZ DOBOVA

DELOVNI
KOLEKTIV

KMETIJSKE ZADRUGE ČRNOMELJ

pozdravlja kmetovalce na svojem področju ter jih vabi k tesnejšemu sodelovanju.

Prisrčne čestitke z najlepšimi željami pa pošilja vsem delovnim ljudem domače in sosednjih občin.

LESNO-
PREDELOVALNA
INDUSTRIJA

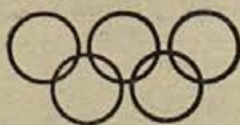
ZORA - ČRNOMELJ

se priporoča svojim poslovnim partnerjem za nadaljnje sodelovanje, hkrati pa prisrčno vošči za dan republike vsem delovnim ljudem iz Bele krajine!

Ob vsaki priložnosti, če izbirate darilo ali na potovanju, boste najbolj zadovoljni s čokolado

IMPERIAL - KRŠKO

Delovni kolektiv tovarne čokolade in peciva čestita svojim odjemalcem in potrošnikom.

Za dan republike se pridružujemo čestitkam delovnih kolektivov in se priporočamo!

Prisrčne pozdrave vsem potnikom na naših avtobusih, katerim bomo nudili tudi v prihodnje udobno in varno vožnjo.

AVTOPROMET - TUZEMSKA ŠPEDICIJA

GORJANC

NOVO MESTO -
STRAŽA

VSEM DELOVNIM LJUDEM
NAŠE SOCIALISTIČNE
DOMOVINE, ZLASTI
PA POTROŠNIKOM
ELEKTRIČNE ENERGIJE
NA DOLENJSKEM,
VOŠČIMO ZA 29. NOVEMBER!

ELEKTRO LJUBLJANA - ENOTA NOVO MESTO

OBRTNO SERVISNO PODJETJE

POSAVJE BREŽICE

priporoča cenjenim strankam svoje usluge in izdelke ter jim vošči ob letošnjem praznovanju dneva republike!

TRGOVSKO PODJETJE NA VELIKO IN MALO

KRKA BREŽICE

ČESTITA OB OBLETNICI USTANOVITVE SFRJ DELOVNIM LJUDEM V DOMOVINI, HKRATI PA POZDRAVLJA VSE STRANKE,

KI KUPUJEJO V PRODAJALNAH PODJETJA IN SE JIM PRIPOROČA SE ZA NAPREJ.

PREBIVALCEM CRNOMLJA IN DRUGIM OBCANOM, KAKOR TUDI DELOVNIM KOLEKTIVOM
ZELI OB PRAZNOVANJU 29. NOVEMBRA VSE NAJLEPSE

DELOVNA SKUPNOST

OBRTNEGA KOMUNALNEGA PODJETJA ČRNOMELJ

V imenu vseh prodajal
podjetja

PRESKRBA KRŠKO

vošči delovni kolektiv
svojim odjemalcem in jim
čestita za letošnji praznik
republike!

Za naš največji praznik
- dan republike -
prisrčno čestita
gospodarskim organizacijam
in delovnim ljudem
domače občine

kolektiv podjetja

TRANSPORT KRŠKO

Delovni
kolektiv

Tovarne industrijske opreme in konstrukcij

KOVINARSKA - KRŠKO

čestita za dan republike in pozdravlja svoje poslovne prijatelje in sodelavce! Enako velja tudi občanom krške občine!

Delovnim organizacijam v gospodarstvu in na področju družbenih služb čestitamo za dosežene uspehe v upanju, da si bo vsak kolektiv in posameznik še naprej prizadeval čim več ustvariti! Za dan republike pošiljamo iskrene pozdrave in voščila občanom sevniskega področja!

OBČINSKA SKUPŠČINA SEVNICA

OBČINSKI ODBOR SZDL — OBČINSKI KOMITE ZKS — OBČINSKI ODBOR ZZB — OBČINSKI SINDIKALNI SVET — OBČINSKI KOMITE ZMS

Ob praznovanju letošnjega 29. novembra čestita tudi

ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE INVALIDOV IN DRUGIH OSEB BRESTANICA

SVOJIM KOOPERANTOM IN DRUGIM KMETOVALCEM NA OBMOČJU ZADRUGE ŽELIMO V PRIHODNJE SE MNOGO USPEHOV IN JIM VOŠČIMO ZA 29. NOVEMBER — DAN REPUBLIKE!

KMETIJSKA ZADRUGA NOVO MESTO

Novoteks

NOVO MESTO

POTROŠNIKI, ZAHTEVAJTE V TRGOVINAH NASA KVALITETNA BLAGA V NAJNOVEJSIH MODNIH VZORCIH IN DESENIH!

NAJ ŽIVI PRAZNIK 29. NOVEMBER, OBLETNICA USTANOVITVE SRFJ!

ELEKTRARNA BRESTANICA

se za dan republike pridružuje čestitkam in pozdravom naših delovnih kolektivov ter želi v prihodnje vse najlepše tako delovnim skupnostim kot posameznim občanom!

KMETIJSKO GOZDARSKO PODJETJE BREŽICE

vošči vsem delovnim ljudem za praznik republike!

ISKRA

TOVARNA ELEMENTOV ZA ELEKTRONIKO ŽUŽEMBERK

pošilja za 29. november iskrena voščila vsem Suhokrančanom, prav tako vsem svojim poslovnim prijateljem in sodelavcem!

Dosedanji uspehi naj bodo kažipot v še lepšo in svetlejšo bodočnost nove Jugoslavije! Ob obletnici njene ustanovitve želimo vsem delovnim ljudem še mnogo uspehov!

LITOŽELEZNA INDUSTRIJA

LIČ ČRNOMELJ

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

ZIDAR - KOČEVJE

SE PRIPOROČA INVESTITORJEM IN JIM PRISRČNO ČESTITA ZA 29. NOVEMBER, OBENEM PA POZDRAVLJA PREBIVALSTVO OBČINE KOČEVJE IN SOSEDNIH POKRAJIN!

ZAVAROVANEC, KMECKIM ZAVAROVANEC, UPOKOJENEC IN NJHOVIM SVOJCEM, ZDRAVSTVENIM DELAVCEM IN VSEM DRUGIM LJUDEM ČESTITAMO ZA LETOSNJI PRAZNIK REPUBLIKE!

KOMUNALNI ZAVOD ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE NOVO MESTO

KROJAŠKO PODJETJE

KROJAČ NOVO MESTO

IZDELUJE KVALITETNO KONFEKCIJO TER NUDI VSAKOVRSNE KROJAŠKE USLUGE. NAROČILA OPRAVIMO V DOLOČENEM ROKU, SOLIDNO IN PO NIZKIH CENAH!

ČESTITAMO TUDI ZA 29. NOVEMBER!

OBČINSKA SKUPŠČINA RIBNICA

OBČINSKI ODBOR SZDL — OBČINSKI KOMITE ZKS — OBČINSKI ODBOR ZZB — OBČINSKI SINDIKALNI SVET — OBČINSKI KOMITE ZMS

pozdravljajo ob obletnici ustanovitve Socialistične federativne republike Jugoslavije vse občane na svojem področju z željo, da bi bili dosedanji uspehi spodbuda za nove delovne zmage!

V letu 1967 bomo usmerili svoje kapacitete v gradnjo individualnih in vrstnih hiš na področju Novega mesta, Ljubljane, Sevnice, Krškega in Brezic. Razpolagamo tudi z lastnimi lokacijami in kvalitetnimi načrti ali pa jih na željo strank izdelamo oz. priskrbimo.

Dom vam ob uporabi sodobne tehnologije in po vaših željah najkvalitetneje in najceneje zgradi

SGP »PIONIR« Novo mesto

OBČINSKA SKUPŠČINA TREBNJE

Občinski odbor SZDL — Občinski komite
ZKS — Občinski odbor ZZB — Občinski sin-
dikalni svet — Občinski komite ZMS

čestitajo za dan republike vsem občanom iz
Trebnjega, Mirne, Mokronoga ter drugih večjih
krajevnih središč, prav tako pa prebivalcem vasi,
naselij in oddaljenih zaselkov. Hkrati želijo delov-
nim kolektivom v prihodnje novih uspehov!

PREVOZNO PODJETJE

AVTO KOČEVJE

želi za dan republike vse najlepše ter po-
zdravlja svoje stranke in delovno ljudstvo iz
vse domovine!

VSAKOVRSNO KVALITETNO OPEKO
DOBITE V

OPEKARNI BREŽICE

SVOJIM ODJEMALCEM ČESTITAMO
OB PRAZNOVANJU DNEVA REPUBLIKE
TER SE JIM SE NADALJE PRIPOROČAMO!

Prisrčne pozdrave in
čestitke pošiljajo za
29. november tudi

RAČUNO- VODSKI BIRO KOČEVJE

LJUDSKA RESTAVRACI-
JA — »DUR« RUDNIK —
KINO »JADRAN« —
VZGOJNO VARSTVENI
ZAVOD

VLADO LAMUT: POT NA PRAG

TRGOVSKO PODJETJE NA DEBELO
IN DROBNO

TRGOPROMET KOČEVJE

ČESTITA CENJENIM STRANKAM IN PO-
SLOVNIM PRIJATELJEM, OBENEM PA SE
PRIPOROČA S SVOJO BOGATO IZBIRO
BLAGA!

PODJETJE ZA PTT PROMET NOVO MESTO

pozdravlja vse koristnike
svojih uslug ter jim vošči
ob obletnici ustanovitve
SPRJ, želeč jim še mnogo
uspehov pri delu!

DELOVNI KOLEKTIV

GOZDNEGA GOSPODARSTVA NOVO MESTO

želi še mnogo uspehov in zadovoljstva
vsem delovnim ljudem, posebno pa za 29. no-
vember pozdravlja svoje poslovne sodelavce!

VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM, SODELAVCEM IN ZNANECM, KAKOR
TUDI PREBIVALSTVU DOMAČE OBČINE ČESTITAMO Z ŽELJO, DA BI
V PRIHODNJEM OBDOBJU ZABELEŽILI SE LEPŠE IN VIDNEJŠE USPEHE!

KOLEKTIV

KOVINSKEGA PODJETJA RIBNICA

INLES

KOMBINAT LESNE INDUSTRIJE
RIBNICA

prodaja

STAVBNO POHISTVO: OKNA IN VRATA
TUDI V MALOPRODAJI. UGODNE CENE!
ZA PRAZNIK REPUBLIKE ISKRENE PO-
ZDRAVE Z NAJLEPSIMI ŽELJAMI VSEM
DELOVNIM LJUDEM IN CENJENIM OD-
JEMALCEM!

KMETIJSKA ZADRUGA RIBNICA

se priporoča kmetovalcem in poslovnim pri-
jateljcem, hkrati pa vošči za letošnji praznik
republike!

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

S PODRUŽNICO V KRŠKEM
IN EKSPOZITURAMI V METLIKI
IN TREBNJEM

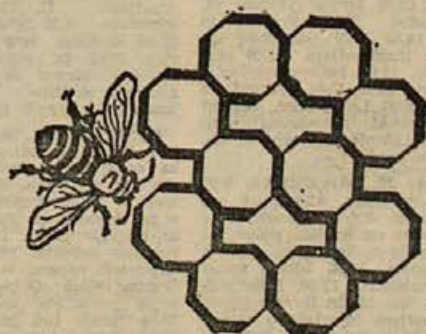
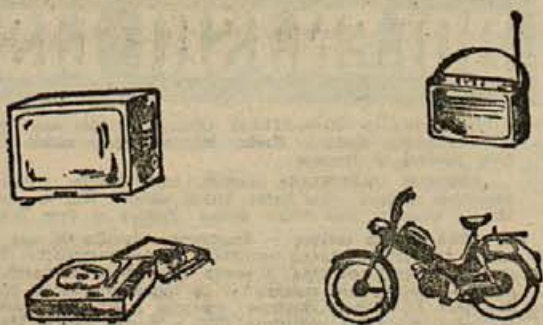
SPREJEMA HRANILNE VLOGE
IN JIH OBREŠTUJE PO 7% LETNO.

Vlagajte pri Dolenjski hranilni banki in hra-
nilnici Novo mesto in njeni podružnici in
ekspoziturah. Pri skorajšnjem večjem na-
gradnem žrebanju boste za vloge tudi na-
grajeni s praktičnimi in denarnimi
NAGRADAM

ZA DAN REPUBLIKE
POSILJA PRISRČNE
ČESTITKE

PLETILNICA ŽIČNIH MREŽ SODRAŽICA

NAGRADE:

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

KRONIKA NESREC

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 25. novembra — Katarina Sobota, 26. novembra — Januša Nedelja, 27. novembra — Bernard
Ponedeljek, 28. novembra — Jakob
Torek, 29. novembra — Dan republike
Sreda, 30. novembra — Andrej
Četrtek, 1. decembra — Marijan

ČESTITKE

Dragi ženi in mami Mariji So-bar iz Novoga mesta želimo za 40. rojstni dan in 20-letnico poroke vse najboljše ter še mnogo zdravih in srečnih let mož Jože sinova Dragan in Milan in hčerka Božka.

Beti Podraž iz Novoga mesta in njenemu možu želi obilo sreče na novi življenjski poti Cirila z družino.

Dragi mami Elizabeti Ovnček iz Karlovske ceste za njen praznik obilo sreče in še mnogo zdravih let žele Cirila, Franci, Alenka in mala Mojca.

HAJVALA

Prof. dr. Bajcu prisrčna hvala za uspešno operacijo, enako dr. Ostojču, dr. Koscu in dr. Hübscherju ter vsemu bolnišničnemu in strojnemu osebju kirurškega in internega oddelka novomeške bolnišnice!

Hvaležna pacientka Režika Ferlin

Ob bridki izgubi naše nepozabne mame

ALOJZIJE BARBORIČ

iz Regerče vasi,
se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste sodelovali z nami v dnevih bridkosti, zlasti našim sosedom, darovalcem cvetja, tovarišem od TVP Straža, sosedom pokojne mame iz Lakovnice in okolice, tovarišju zdravniku in strojnemu osebju splošne bolnišnice ter častiti duhovščini.
Zaluzjoč Barboričevi

Ob bridki izgubi naše ljubljene tete

Pepce Zaman

iz Dobruške vasi pri Skočjanu se zahvaljujemo vsem, ki so ji darovali cvetje in jo spremlili na zadnji poti.
Zaluzjoč sestre in drugo sorodstvo

Ob nenadomestljivi izgubi naše drage mame, sestre, stare mame, prababice in tete

MARIJE KAŠČEK

roj. JAMNIK
iz Vavte vasi,
se iskreno zahvaljujemo vsem darovalcem cvetja, častitemu gospodu župniku, dr. Hübscherju in strojnemu osebju internega oddelka splošne bolnišnice Novo mesto, nadalje se zahvaljujemo za hitro pomoč tovarišju Ernu Šaliju ter prav vsem, ki so kakorkoli počastili njen spomin in jo spremlili v zadnji dom. Vsem iskrena hvala!
Zaluzjoč hčerke: Toni, Micka in Malka z družinami in drugo sorodstvo
Ob izgubi našega

ŠTEFANA RUSA

iz Slovenske vasi,
se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so z nami sodelovali, darovali vence in ga spremlili na zadnji poti.
Zaluzjoč starši, sestre in bratje

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 25. NOVEMBRA: 8.05 Glasbena matineja. 9.25 Četrte ure s majhnimi zabavnimi ansambli. 10.35 Naši podlistki — J. Steinbeck: Nekega dne. 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Jugoslovanski pevci zabavnih melodij. 12.30 Kmetijski nasveti — Prof. Vlado Rojček: Naš čebelarški naročaj. 12.40 Igrajo domače pišane godbe. 13.30 Priporočila vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Interneta 469. 17.05 Petkov sinfonični koncert. 18.15 V naši priljubljeni orkestri. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Francoski renesančni moštvi. 21.15 Oddaja o morju in pomorskih akcijah.

SOBOTA, 26. NOVEMBRA: 8.05 Glasbena matineja. 9.25 Četrte ure s ansambli zabavnih ansambli. 10.40 Novost na knjižni polici. 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste. 12.05 Igrajo veliki zabavni orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Milan Rovani: Okužba z gobarjem in njegovo zatiranje. 12.40 Mali opoldanski koncert. 13.30 Priporočila vam... 15.20 Zbavni intermezzo. 17.05 Gretno v kino. 18.15 Sonata od baroka do danes. 18.50 S knjižnega trga. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 V

Ob prerani izgubi mojega moža in očeta

JOŽETA NOVŠAKA

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom in znancom, ki so mi darovali vence in cvetje, in vsem, ki so ga spremlili na zadnji poti. Posebna zahvala tudi tovarišju Šibeniku za poslovitne besede in pevskemu zboru.
Globoko žaluzjoča žena Marija, hčerka Milenka, družina Novšak in družina Klobočar.

Ob nenadni in tragični izgubi naše najmlajše hčerke

MOJCE JAKŠE

izreka naša družina zahvalo vsem, ki ste jo spremlili na zadnji poti, ki ste ji darovali cvetje, vence in nam izrekli sožalje — hvala vsem, ki ste v najlepših trenutkih stali ob strani in nas tolažili. Posebno zahvalo izrekamo zdravnikom dr. Bohu, dr. Turkovi in dr. Strojniku in vsemu zdravstvenemu osebju splošne bolnišnice v Novem mestu, ki so si zelo prizadevali, da bi ji rešili življenje. Dalje Kotnikovi in Cavloviču vso srčno in pomoč, učiteljskemu zboru, ravnateljstvu in učencem osnovne šole ter njeni razredni čariki za številne vence, šopke, poslovitne besede in sožalje ter kolektivnu Novoteksa za vence in tovariško pomoč v najlepših trenutkih. — Hvala vsem.
Družina Jakše in ostalo sorodstvo

PREKLIC

Franc Kobe, Jugorje 10, Brusnice, preklicujem vse besede, ki sem jih izrekel proti Klevišarju, Gor. Suhadol, Brusnice, ker so bile neresnične.

OBVESTILA

PISCANCI PO ZNIZANI CENI! Od četrta, 24. novembra, dobite na novomeškem živilskem trgu piščance po 7,80 Ndin kilogram.

Cenjene stranke obveščamo, da bodo brivsko-frizerski saloni Pucelj, Smid, Falke in Smalec v Novem mestu 23. novembra odprti od 7. do 18. ure

malio glasi

PRODAM fiat 750, prevoženih 51 tisoč km, Ivan Rogelj, Trebnje 95.
PRODAM trofazni hidrofor za vodo, rabljen, za 1200 Ndin. Janoz Franko, Sela 3, Straža.
PRODAM dobro ohranjeno spalnico iz mehkega lesa. Pister, Jerobova 20, Novo mesto.
KUHINJSKO kredenco (jesenov les), pogrezniv ženski šivalni stroj singer, električna kuhalnika na 2 in 3 plošče, skoraj nove, ugodno prodam. Anica Zaman, Gor. Straža 10.
PRODAM pisalni stroj, 55 centimetrov dolg valj, cena 650 Ndin. Naslov v upravi lista — (1316-66).
VPREŽNE sani prodam. Angela Jakše, Češča vas 9, Novo mesto.
PRODAM šivalni stroj, ruske znamke, s katerim se lahko šiva 36 vzorcev. Jožeta Lovšin, Sušje 33, pošta Ribnica.
PRODAM stroj za izdelavo cementne strelne optike s pločevinastimi podstavki, Jože Siskak, Log 16, pošta Boštanj.
PRODAM motorno mlatilnico, šrot mlin in vprežno kosilnico lanz. Naslov v upravi lista (1294-66)
PRODAM poravnalni skobelni (kabelni) stroj, 6 kubičnih metrov suhih, 30 milimetrov debelih

črešnjevih teski, siamozreznico, štiri mlin ter prešo na sieme. Zamenjam krompir za betonsko železje. Franc Hribar, Drožanje, Sevnica.

UGODNO prodam osebni avtomobil fiat 600. Alojz Lesjak, Ravgovca 5 Novo mesto.

KOSILNICO bave, fahr ter kotel za žganjekuho s sodom (40 litrov) ugodno prodam. Vprašajte pri Banici, Dobruška vas 10, Skočjan.

PRODAM dobro ohranjeno dnevno sobo in kuhinjo — električni štedilnik, 25-litrski boiler. — Albina Murn, Glavni trg 2, Novo mesto.

POROCNE prstane po zadnji modi izdeluje zlatar v Ljubljani. Gosposka 5 (polig ulverze).

ODDAM sobo dvema moškima. — Naslov v upravi lista (1313-66)

GARAZO oddam v najem. Vprašajte: Novo mesto, Trdinova 32.

SPREJMEM gospodinjstvo pomočnico. Vprašajte po 15. uri pri Saruga, Majde Šilc 18-II, Novo mesto.

KUPIM ogrodje za šivalni stroj singer. Naslov v upravi lista — (1318-66)

ZENSKO ročno uro, izgubljeno na ulici od čevljarja Verbiča do živilskega trga, dobite pri Pepci Krevs v novomeškem zdravstvenem domu.

INSTRUIRAM matematiko za višje razrede osnovne šole in gimnazijo. Naslov v upravi lista — (1308-66)

IRUS micky, 56 kg, lahke motorne kosilnice za nepravilno valovite, strme in ravne površine, irus ročne motorne žage, irus nahrbtni motorne razprševalce tekočin, prahov in plamena — dobivajo po originalnih tovarniških cenah Intermerx, CP 40, Gorizia, Italija.

SPREJMEM priletno žensko za pomoč pri gostinskih poslih. Delno znanje nemščine zaželeno, plača po dogovoru. Ponudbe pošljite: Zagor. 9813 Möllbrücke, Avstrija.

STRICLANSKA družina (otroka 2 in 5 let), v Ljubljani išče gospodinjstvo pomočnico. Za začetek nudimo 250 Ndin plače in možnost nadaljnega šolanja. Ponudbe na naslov: prof. Slaviča Navinsek, Ljubljana, Devinska 2-4.

SPREJMEM gospodinjstvo pomočnico, poštno in pridno. — Milo Trefalt, Ljubljana, Verovškova 27. Nastop službe takoj ali po dogovoru.

V GETREKE, 17. novembra letos, sem v Bršljinu od mosta do Drenika izgubil ključke. Poštenega najditega prostim, naj jih proti nagradi vrne na jprav Elektro. Novo mesto.

ZA DOPOLDANSKO varstvo otroka nudim sobo in hrano starejši ženski. Naslov v upravi lista (1330-66).

PRODAM hišo s sadnim vrtom v Stranjah 3, primerno za vikend (v bližini Otočca in Šmarjskih Toplic), ter njivo in gozd, lahko tudi posamezno. Vprašajte pri Francu Zamanu, Tomažja vas 20, pošta Otočec.

PRODAM sobno pohištvo in štedilnik tobi, levi, ter oddam sobo. Naslov v upravi lista — (1328-66).

PRODAM fiat 750, letnik 65, prevoženih 10 tisoč kilometrov. — Naslov v upravi lista (1334-66).

KAVC, knjižno omaro, dva fotojala in mizico prodam skupaj ali posamezno. Stopar, Volčičeva 21, Novo mesto. — Ogled od 14. ure dalje.

ISČEM starejšo žensko, upokojenko, za kuhinjska dela v gostilni. Stanovanje in hrana priskrbljena. Naslov v upravi lista (1333-66).

PRODAM dobro ohranjeno posteljo z žičnatim vložkom (mrežo), vojneno vzmetnico in mali štedilnik na dva gorjenja. — Vprašajte: Koštalova 3, Novo mesto.

Ponovno opravičilo naročnikom

Tudi preteklo sredo proti večeru nam tiskarna DELO v Ljubljani ni stiskala pribl. 5000 izv. našega časnika, zaradi česar so mnogi bralci dobili zadnjo številko spet šele v petek. V tiskarni smo se zaradi takega ravnanja ostro pritožili, naročnike pa ponovno prosimo za razumevanje in opravičilo v upanju, da do takih zastojev ne bo več prišlo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA

Marijana Vodopivec, 20.20 »Spomeniki — živi in mrtvi«.

TOREK, 29. NOVEMBRA: 6.00—8.00 Dobro jutro! 8.05 Veseli tobogan. 9.05 Jugoslovanske zabavne melodije. 9.30 »Pesmi vedrega srca«. 10.30 Veselje in umetne pesmi, venske narodne in umetne pesmi. 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste. 12.05 Čestitke za dan republike. 15.05 Pozdravi iz bratskih radijskih postaj za 29. november. 16.00 Sport za praznik. 17.05 »Sotne poljane«. 18.00 Viktor Konjar. Mostovi. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Novosti s poroda našega plesnega orkestra. — 20.20 Radijska igra — Ivan Potrč — Mitja Mejak: Srečanje.

SREDA, 30. NOVEMBRA: 6.00—8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke — Marjan Kolar: Soteska junakov. 9.05 Lahka glasbena skoz fas. 10.30 »Čez hrib in dol...«. 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste. 11.40 Egon Tomc: »ZDA — Staro in novo v novi levici«. 13.30 30 minut plesne glasbe. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. — 15.05 »Opaznja 1966«. 16.00 Sport na praznik. 18.00 Silvo Matelič: Jutri bomo odločali o... 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Giacomo Puccini: Tosca.

ČETRTEK, 1. DECEMBRA: 8.05 Glasbena matineja. 9.25 Slovenske narodne pesmi ob spremljavi harmonike. 10.15 Z našimi pevci v francoskih operah. 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste. 12.10 Naši ansambli domačih napevov. 12.50 Kmetijski nasveti — Inž. Mira Puc: Novi zakon o po-

speševanju živinoreje. 13.30 Priporočila vam... 14.45 »Enajsta solas«. 15.30 Lahka orkestralna glasba današnjih dni. 17.05 Turistična oddaja. 18.15 Negativni operni liki. 18.45 Jezikovni pogovori. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov.

FRANCOSKI vprežne sani. Naslov v upravi lista (1335-66).

ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA. — Zakaj obupujete pri zdravljenju svojega kronično obolenega želodca, jeter, žolča ali ostalih prebavil? Uporabljajte vendar rogaško DONAT vodo, zdravilo, ki vam ga nudi narava! V Novem mestu ga dobite pri trgovskem podjetju HMELEJNIK, telefon 21.129 in STANDARD, telefon 21.153.

KINIO

Brežice: 25. in 26. 11. francoski film »Françoisovo zakonsko življenje«. 27. in 28. 11. ameriški film »Skrivnostna sosedna«. 29. in 30. 11. jugoslovanski film »Rojo«.

Crnomelj: 25. in 27. 11. jugoslovansko-nemški film »Med jastrebci«. 29. in 30. 11. ameriški barvni film »Beckete«.

Kočevje — »Jadrano«: 25. in 26. 11. ameriški film »Prva zmaga«. 27. in 28. 11. ameriški film »Skrivna nevarnost«. 29. in 30. 11. ameriški barvni film »Otroci kapitana Granta«. 29. 11. in 1. 12. film »Lucija«.

Kostanjevica: 29. 11. nemški film »Gol med volkov«. — Metlika: 26. in 27. 11. italijanski barvni film »Gepardi« in jugoslovanski film »Svetovljani«. 29. 11. in 1. 12. angleški barvni film »Peckenski klub«. in angleški barvni film »Plamen na ulicah«.

Novo mesto — »Dom JLA«: 24. do 27. 11. italijanski barvni film »Invazija Vikingov«. 28. do 30. 11. francoski film »Soldaški dekline«.

Novo mesto — »Krkas«: 27. in 28. 11. jugoslovanski film »Rondos«. 29. 11. in 1. 12. ameriški barvni film »Sedmorica jaha v pekels«.

Ribnica: 26. in 27. 11. ameriški barvni film »Sever — severozahod«.

Sevnica: 26. in 27. 11. francoski film »Med in pravica«. 30. 11. ameriški film »Severno proti Aljaski«.

Stara cerkev: 26. in 27. 11. italijanski barvni film »Samson proti nasilnikom«. 29. in 30. 11. ameriški barvni film »Sladka ptica mladostie«.

Sodražica: 26. in 27. 11. ameriški barvni film »Enajst veterana«.

Senjernerje: 26. in 27. 11. italijanski barvni film »Invazija vikingov«.

Trebnje: 26. in 27. 11. španski barvni film »Lepa Lola«. 29. 11. francoski barvni film »Preganjana ljubimca«.

Prihodnja številka

bo zavoljo državnih praznikov ob 29. novembru izšla izjemoma v soboto, 3. decembra, vendar v malce skrajšanem obsegu, ker tudi tiskarna DELO tri dni ne bo delala. Naročnike in bralce prosimo za razumevanje.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA

Petek, 25. NOVEMBRA: 18.00 do 19.00 — Obvestila — glasbena oddaja: Izbrali ste sami, vmes — humoristična priloga: To ne zadeva tebe, tovariš!

NEDELJA, 27. NOVEMBRA: 8.45 do 10.00 — Križem po Posavju — Obiskali smo Bizelsko — ponovitve. 10.20 — Poročila — S seje Obs Brežice — Ta teden v Delavski enotnosti — Reportaža o delu turistične poslovalnice SAP Brežice — Iz novinarjeve beležnice — Za naše kmetovalce: Inž. Vlado Kovadič: Nega vina — Dve melodiji v različnih izvedbah — Magnetofonski zapis razgovora z direktorjem Stanovanjskega in komunalnega podjetja Brežice Jožetom Urekom — Pozor, nimaš prednosti! — Obvestila in spored kinematografov. 12.05 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 29. NOVEMBRA: 9.00 — Ob dnevu republike — Voščila delovnih kolektivov ob 29. novembru.

PETEK, 2. DECEMBRA: 18.00 do 19.30 — Obvestila — glasbena oddaja: Izbrali ste sami, vmes — humoristična priloga: Tovariš, to ne zadeva tebe!

Prvi ustavil, drugi vanj

21. novembra sta tovornjaka drug za drugim vozila po avtomobilski cesti iz Zagreba proti Ljubljani. Pri Dobruški vasi je Martin Radoš iz Cerovca svoje vozilo ustavil, tako da se je vanj zaletel tovornjak, ki ga je takoj za njim vozil Radoslav Lalović. Skode je za 500 Ndin.

Zadeti se je prevrnil

19. novembra je mimo Otočca proti Kronovemu potoval z osebnim avtom Vladimir Janc iz Lesnice in trčil v avto Borisa Verstovška, ki se je zaradi okvare ustavil. Janc je tako silovito zadel v Verstovškovo vozilo, da se je to prevrnilo na bok. Skode je bilo za okoli 4000 Ndin.

Z mopedom v železniške zapornice

17. novembra zvečer se je Alojz Molan iz Globokega na križišču ceste in železniške proge v Brežicah z mopedom zaletel v zapornico in jo prelomil. Dobil je lažji udarec v prst.

Nepredvidnost pri vzvratni vožnji

Voznik poltovornega avtomobila Franc Kržan iz Zaloge je 18. novembra pri vzvratni vožnji na dvo-rišku Agrosarisa v Sentlenu pri Brežicah zadel avtomobil, ki ga je tam parkirani Franc Radanovič iz Zakota, ter na njem povzročil za okoli 500 Ndinarjev škodo.

S snega v drevo

Franc Potočnik iz Soštanja je 16. novembra popoldne hotel pri Karteljevem z osebnim avtom zaviti na avtomobilsko cesto, pa ga je zaneslo v drevo. Skodo so ocenili na 2000 Ndin.

Avto v trnovskem vseku

14. novembra zjutraj je pri Trnovcu zaneslo na bankino in v vsek avtomobilista Danjelja Sladiča iz Novoga mesta. Skodo so ocenili na 700 Ndin.

S tovornjakom v električni drog ob cesti

16. novembra je Alojz Molan iz Globokega vozil tovornjak proti Pišecam. Na strmini pred Pišecami je močno zavril. Zaradi zasneženosti ceste ga je zaneslo na levo stran, kjer je trčil v električni drog in zavrtel avtomobil. Skoda znaša okoli 1400 Ndinarjev.

Konj na prtlačniku

14. novembra popoldne se je Janoz Gašperič z osebnim avtomobilom peljal po Zagrebški cesti v Novem mestu. S Kandijske (stranske) ulice se je na vprežnem vozu pripeljal Alojz Kobe s Pristave. Gašperič je zavril, vozila pa ni mogel ustaviti. Zadel je konja, da ga je vrglo na prtlačnik, in spet na tla. Žival si je odgrnila nogo. Skode je bilo za okoli 900 Ndin.

V beton in na travnik

14. novembra popoldne je z zasnežene ceste pri Jezeru zaneslo ljubljanskega avtomobilista Borisa Tonja. Z bankine je zavil spet na levo stran ceste, treščil v betonsko ograjo mostu, in zdrknil skozi grmovje na travnik. Skode je bilo za 5000 Ndin.

Kolesarko je zaneslo pred avtobus

17. novembra zjutraj se je po starem mostu v Krškem peljala s kolesom Marija Dular iz Krškega. Iz nasprotne strani je zapeljal avtobus Ludvik Hribarčič iz Loč pri Poljanah, čeprav bi moral počakati pred mostom. Pred srečanjem je kolesarko zaradi snega zaneslo pred avtobus, ki jo je zadel in hudo poškodoval. Odpeljali so jo v novomeško bolnišnico.

Avtomobil na strehi

20. novembra se je voznik osebnega avtomobila Martin Radoš iz Trbovelj peljal iz Mrtvice proti Leskovicu. V vasi Brege je pri srečavanju z nezanimim tovornjakom zapeljal preveč na desno čez kup gramoza in se prevrnil na streho. Voznik tovornjaka je odpeljal naprej. Voznik Radoš je ostal nepoškodovan, na avtomobilu pa je za okoli 3000 N dinarjev škoda.

Kolesar v ranah

13. novembra popoldne je zavil kolesar Anton Slak iz Starega trga pri Trebnjem proti trebnjski železniški postaji in trčil v osebn avto, s katerim se je po prednostni cesti pripeljal Ivan Jerša iz Vrbovec pri Ljubljani. Kolesar si je precej ranil glavo.

Avto v kanalu

Z zasnežene ceste pri Jezeru je 18. novembra zaneslo avtomobilista Zilka Spasiča iz Ljubljane. Vozil je nekaj metrov po bankini, nato pa zdrknil v 2 m globok kanal. Voznikova žena se je hudo ranila. Skodo so ocenili na 6000 Ndin.

Kolesar je vozil po levi strani

19. novembra proti večeru je vozil osebnega avtomobila Danilo Blanus iz Cerklje vozil iz Brežic proti Cerkljam. Pri vasi Borš je zaradi goste megle šel na kratko razdaljo zagledal kolesarja, ki mu je privozi naproti po levi strani. Kolesar Anton Pegan iz Hrastja je bil pred avtomobilom zavil na desno, tako da ga je avto zdel po cesti. Kolesar se je pri tem lažje poškodoval in je odklonil zdravniško pomoč, pa tudi odvzem krvi za preiskavo, čeprav je kazal znake vinjenosti. Skode je za 150 Ndinarjev.

Avto v beton, trije v bolnišnico

17. novembra zjutraj se je dostavni avto ljubljanskega podjetja SATURNUS, ki ga je vozil Vinko Povše iz Zgornje Zadobrove (s njim sta se peljala dva sopotnika), zaletel v betonski zid potvozna, ker je med srečanjem z nekim vozilom preveč zavil v sneg, nazaj pa ni mogel. Trije potniki so bili hudo ranjeni in so jih odpeljali v bolnišnico. Skodo so ocenili na 10.000 Ndin.

Pri srečavanju je poškodoval avtobus

16. novembra ponoči sta se v Trnju pri Brežicah srečala avtobus, ki ga je vozil Adolf Lilek iz Celja, in tovorni avtomobil, ki ga je vozil Franjo Žilkočič iz Ladur pri Zagrebu. Pri srečavanju je tovornjak opazil levi prednji del avtobusa in mu odtrgal sprednji in vzvratni ogledalo. Voznik tovornjaka je škodo poravnal.

SUPERAVTOMATIČNI PRALNI STROJI

vseh znamk